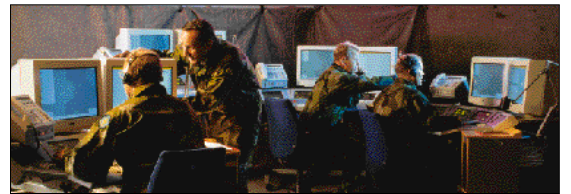
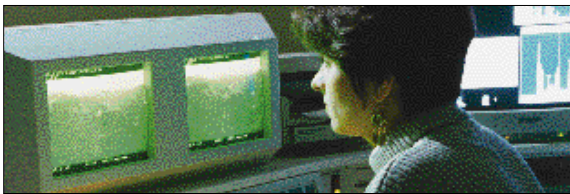
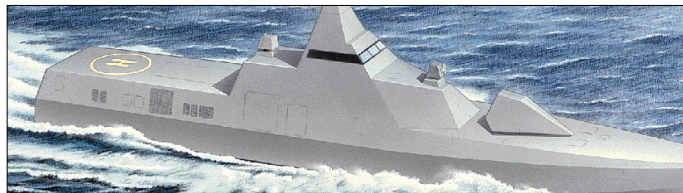

Celsius

Årsredovisning 1996

Årsredovisning 1996

Den börsnoterade Celsius-koncernen är en av Sveriges ledande högteknologiska företagsgrupper med inriktning på försvarsindustriell verksamhet och näraliggande civila teknikområden.

I Celsius-koncernen ingår de operativa företagen Bofors, Kockums, CelsiusTech, FFV Aerotech och Celsius Invest.

Ekonomisk information

Celsius AB avser att publicera följande ekonomiska rapporter gällande verksamheten 1997:

Delårsrapport januari – mars	15 maj 1997
Halvårsrapport januari – juni	26 augusti 1997
Delårsrapport januari – september	5 november 1997
Bokslutskommuniké 1997	Februari 1998
Årsredovisning 1997	April 1998
Bolagsstämma	Maj 1998

Bolagsstämma

Aktieägarna i Celsius AB kallas härmed till ordinarie bolagsstämma torsdagen den 15 maj 1997 kl 15.00. Bolagsstämman hålles i Pelarsalen, Norra Latin, Drottninggatan 71 B, Stockholm. Se särskild kallelse i pressen onsdagen den 23 april 1997.

Innehållsförteckning

2	1996 – året som gick
4	Koncernchefens kommentarer
6	Celsius-koncernen
8	Celsius-aktien
10	Koncernöversikt – förvaltningsberättelse
20	Femårsöversikt
21	Finansverksamheten
22	Forskning och utveckling
24	Internationell verksamhet
26	<i>Redovisningsprinciper</i>
	<i>Koncernen</i>
28	Resultaträkning med kommentarer
30	Balansräkning med kommentarer
32	Finansieringsanalys med kommentarer
	<i>Moderbolaget</i>
34	Resultaträkning
35	Balansräkning
36	Finansieringsanalys
37	Noter till resultat- och balansräkningarna
48	Förslag till vinstdisposition
49	Revisionsberättelse
50	Bofors
54	Kockums
58	CelsiusTech
61	FFV Aerotech
64	Celsius Invest
68	Styrelse, koncernledning och revisorer
71	Adresser

Resultatet efter finansiella intäkter och kostnader uppgick till 347 Mkr (-559).

Vinsten per aktie efter total skatt uppgick till 10,20 kronor. Avkastningen såväl på eget kapital som på sysselsatt kapital uppgick till 11 procent.

Koncernens orderingång uppgick till 10,5 miljarder kronor (9,1) och faktureringen till 11,1 miljarder kronor (10,8).

Samtliga aktier i Enator (f d Celsius Information System) utdelades till Celsius aktieägare, varefter Enator börsnoterades.

Kapacitetsanpassningar omfattande sammanlagt ca 1 300 anställda genomförs inom Kockums, Bofors och FFV Aerotech.

Styrelsen föreslår en utdelning på 3,40 kronor (0) per aktie.

Koncernens verksamhet i sammandrag ¹⁾

Belopp i Mkr	1992	1993	1994	1995	1996
Fakturering	10 615 ²⁾	11 994	10 881	10 817	11 112
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	491	642	835	-559	347
Räntabilitet på genomsnittligt sysselsatt kapital (%)	15	15	18	neg	11
Räntabilitet på genomsnittligt eget kapital (%)	15	16	26	neg	11
Soliditet (%)	21	23	24	21	25
Likvida medel och placeringar	4 356	4 553	3 161	2 139	2 253
Orderingång	6 250	10 510	9 607	9 055	10 455
Orderstock på balansdagen	18 820	22 480	21 577	19 685	18 900
Årsanställda på balansdagen	12 180	13 500	12 700	11 714	11 530
Vinst per aktie efter total skatt (kronor)	14,50	17,00	28,00	neg	10,20
Utdelning per aktie (kronor)	4,40	6,50	7,00	0	3,40 ³⁾

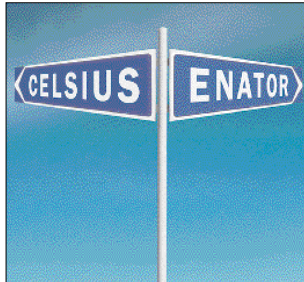
1) En mer fullständig sammanställning av koncernens verksamhet under de senaste fem åren samt definitioner av använda begrepp och nyckeltal återfinns på sid 19-20. Såväl 1996 som åren 1992-1995 avser Celsius-koncernen exklusive Enator.

2) Ej omräknad enligt löpande avräkningsmetoden.

3) Enligt styrelsens förslag.

Celsius-koncernen 1996

Året som gick

Utdelning av Enator

Celsius bolagsstämma i juni 1996 beslutade om en utdelning och separat börsnotering av Enator (f d Celsius Information System). Celsius-koncernen fick därmed en tydlig fokusering på försvarsverksamhet och närliggande civila teknikområden, vilket skapar bättre förutsättningar att aktivt medverka i struktur- och omvandlingen av den europeiska försvarsindustrin.

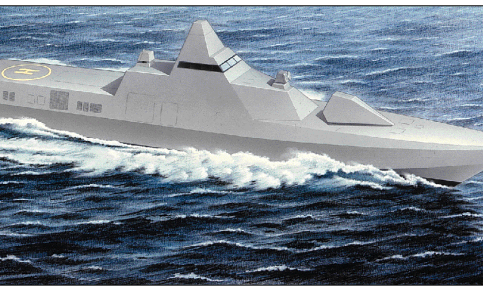

Kockums-leveranser

– Den första av de sex Kockumsdesignade Collins-ubåtarna, överlämnades till australiska marinen. Den andra ubåten påbörjade under året sin testperiod till sjöss.
– Ubåten Gotland – som är den första i en serie om tre – överlämnades från Kockums till den svenska marinen.

Offshorekontrakt i Brasilien

Götaverken Arendal (GVA) träffade under året avtal om ombyggnad och uthyrning av en offshore-rigg med det brasilianska oljebolaget Petrobras till ett ordervärde på 625 Mkr.

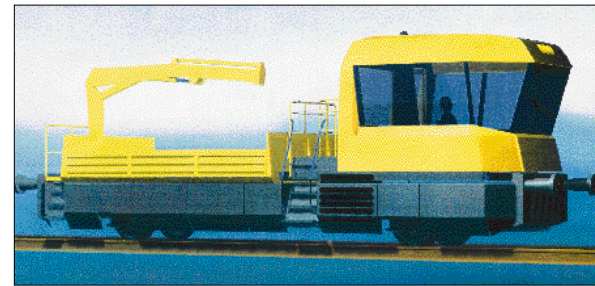

Klartecken för ytterligare två YS 2000

Försvarets materielverk, FMV, beställde ytterligare två ytstridsfartyg av typ YS 2000 från Karlskronavarvet. Totalt kommer fyra fartyg att levereras till år 2002. Ytstridsfartygen kännetecknas av spets-teknologi och tillämpar så kallad stealth-teknologi som bl a innebär en högre grad av "osynlighet" på radar.

Celsius avyttrar Eriksbergssinnehavet

Celsius avyttrade i början av året sitt 45-procentiga aktieinnehav i Eriksbergs Förvaltnings AB, som äger fastigheter och stora landområden på norra älvstranden i Göteborg.

Järnvägsorder till Kockums

Kockums Industrier fick i början av året en order från Banverket på utveckling och nyttillverkning av servicefordon för underhåll av järnvägarna. Ordern, inklusive en option på ytterligare 26 fordon, är värd ca 100 Mkr.

FFV Aerotech tecknar huvudavtal med FMV

FFV Aerotech tecknade under året ett nytt huvudavtal med FMV, som är giltigt till år 2000 och omfattar en årlig affärsvolym på ca 500 Mkr.

Utveckling av radio till JAS 39 Gripen

CelsiusTech Electronics fick beställning från Försvarets materielverk på fortsatt utveckling av radion till JAS 39 Gripen och de moderna versionerna av flygplan 37 Viggen. Ordsumman uppgår till ca 100 Mkr.

Karlskronavarvet bygger del av Öresundsbron

Karlskronavarvet fick i början av mars en beställning att bygga brosektioner i stål till Öresundsbronns högbrodel. Ordern är värd ca 300 Mkr.

Nya order till Celsius amerikanska flygrörelse

FFV Aerotech Inc. i Nashville Tennessee, tecknade under året långtidskontrakt på flygunderhåll med Saab Aircraft of America Inc. och Atlantic Southeast Airlines.

Stora order till Götaverken Miljö

Götaverken Miljö tecknade under året en order på en anläggning för produktion av fjärrvärme med Stockholm Energi till ett ordervärde av ca 130 Mkr.

Vidare beställde Lunds Energi en anläggning för produktion av fjärrkyla till ett värde av 60 Mkr.

Stora exportorder till Bofors

– Norska Sjöförsvaret beställde kustrobotssystemet HSDS från Bofors. Ordervärde ca 370 Mkr.
– Österrikiska försvaret tecknade en första order på pansarvärnsrobotssystem BILL till ett värde av ca 140 Mkr.
– Franska armén lade en betydande order på pansarskottet AT4 CS.
– Norska armén köpte nattsikten till Robotssystem 70 för 190 Mkr.

– US Army tecknade ett fyraårs optionskontrakt på ammunition för granatgeväret Carl-Gustaf med en första order på ca 100 Mkr.
– Schweiziska armén tecknade kontrakt om inköp av pansarvärnsroboten STRIX till ett ordervärde av ca 445 Mkr.

Flygorder till FFV Aerotech

FFV Aerotech erhöll från FMV beställning på utveckling och leverans av presentationsutrustning till radarspaningsflygplan för i första hand sex flygplan med option på ytterligare sex.

Amerikansk order till CelsiusTech

CelsiusTech Electronics motmedelsfällare BOL blev utvald att testas på amerikanska flygvapnets F-15 Eagle för utvärdering av prestanda hos utländska utrustningar.

1996 års försvarsbeslut

Riksdagen beslutade i december om försvarsanslagen för de kommande fem åren.

Beslutet innebär kraftigt minskade anslag till försvarsmakten vilket i sin tur direkt påverkar försvarsindustrin. För att anpassa Celsius-koncernen till det nya läget beslutades under året om neddragningar med ca 1 300 personer under en treårs-period.

Koncernchefens kommentarer

Olof Lund

Celsius-koncernen kan i år se tillbaka på en 20-årig verksamhet. Koncernen bildades av svenska staten 1977 under namnet Svenska Varv med uppgift att ta ett samlat grepp över den krisdrabbade svenska varvsindustrin.

De tjugo åren har präglats av strukturåtgärder, avvecklingar och företagsförvärv. Det statligt ägda Svenska Varv har förvandlats till den högteknologiska, börsnoterade Celsius-koncernen. Förändringsberedskap har blivit en ledstjärna för oss som arbetar inom koncernen.

Förändringar har också präglat verksamhetsåret 1996. Störst uppmärksamhet väckte beslutet att dela ut aktierna i Celsius Information System till aktieägarna i Celsius. Bolaget börsintroducerades därefter under namnet Enator vid Stockholms Fondbörs.

Börsnoteringen av vår civilt inriktade IT-verksamhet fick mycket positiva konsekvenser för våra aktieägare. Värdestegringen av Celsius-aktien har sedan börsintroduktionen sommaren 1993 varit exceptionellt god och såväl Enator- som Celsius-aktien har haft en utomordentligt positiv utveckling också efter börsnoteringen av Enator.

Utdelningen av Enator har medfört förändringar även när det gäller koncernens inriktning och organisation. Decentraliseringen av verksamheten har ytterligare förstärkts och koncentrationen på försvarsindustri har blivit tydligare. Samtidigt växer den civila delen av vår verksamhet byggd på den höga tekniska kompetensen inom försvarsområdet.

Viktigt försvarsbeslut

För Celsius-koncernen är det försvarsbeslut som fattades av Sveriges Riksdag i december 1996 av utomordentligt stor vikt. Redan i början av 1996 meddelade vi att det kommande försvarsbeslutet skulle medföra att mellan 1 000-1 500 arbetstillfällen skulle försvinna i våra industrier. Senare under året har också varsel omfattande 1 300 anställda lagts inom Bofors, Kockums och FFV Aerotech.

Nedskärningar av försvarsutgifterna är naturligtvis ett problem för Celsius-koncernen. Men det svenska försvarsbeslutet rymmer också en fortsatt satsning på ett antal för koncernen mycket angelägna framtidsprojekt. Dessutom kommer i försvarsbudgeten särskilda resurser varje år avsättas för kompetensbevarande utvecklings-satsningar, vilket är av väsentlig betydelse för att vi skall kunna slå vakt om det tekniska kunnandet inom koncernens bolag.

Med en stramare försvarsbudget i Sverige kommer exportsatsningar och internationellt samarbete att bli ännu mer betydelsefullt än tidigare. Det är därför glädjande att försvarsbeslutet också innehåller skrivningar om ökat stöd från regering och myndigheter för att den svenska industrin skall kunna hävda sig i internationell konkurrens.

Strategisk förnyelse

Vårt arbete inriktas nu i första hand på att genomföra de nödvändiga kapacitetsanpassningarna på ett sådant sätt att vi skapar en effektiv organisation för en fortsatt lönsam produktion.

På den svenska marknaden kommer vi i ökande omfattning att fokusera på underhåll och uppgradering av befintliga system – en marknad som kommer att öka i takt med att nybeställningarna minskar.

Vår tekniska kompetens, vårt systemkunnande och vår starka position inom intressanta marknadssegment kommer att skapa möjligheter för ökad internationell samverkan. Det leder i sin tur till att vi kan dela på utvecklingskostnaderna för nya produkter och system och att vår konkurrensförmåga förstärks.

Våra civila verksamheter kommer att växa i betydelse. Inte minst gäller det den framgångsrika satsningen på civilt flygunderhåll i Europa och USA. Även inom offshore har vi under 1996 kunnat notera framgångar, som kan bli utgångspunkt för fortsatt expansion.

Slutligen innefattar våra satsningar på s k dual use-projekt, dvs utveckling av civila produkter baserade på militär teknologi, intressanta möjligheter för framtiden, om än osäkerheten i dessa projekt av naturliga skäl är mycket stor.

Framtiden kommer, liksom tidigare i Celsius-koncernens historia, att innehålla stora utmaningar. Hur vi möter dessa utmaningar blir en uppgift för min efterträdare då jag under år 1997 kommer att lämna befattningen som verkställande direktör och koncernchef. Den kunskap, den erfarenhet och den tekniska kompetens som kännetecknar koncernen är värdefulla tillgångar inför den strategiska förnyelse som fortlöpande kommer att bli nödvändig som ett svar på kommande förändringar i omvärlden.

Stockholm den 27 februari 1997

Olof Lund
VD och koncernchef

Celsius-koncernen

Celsius-koncernen är en av Sveriges ledande högteknologiska företagsgrupper med tyngdpunkt på försvarsindustriell verksamhet och närallgande civila teknikområden. Försvarsindustriell verksamhet svarar för ca 70 procent och resterande 30 procent utgörs av civil verksamhet.

Celsius olika verksamheter präglas i hög grad av högteknologi. De stärker och kompletterar varandra då militära och civila tillämpningar alltmer sammanfaller. Genom samlad styrka och utveckling skapas möjligheter till korsbefruktning mellan koncernens militära och civila kompetenser.

Celsius bolagsstämma beslutade den 12 juni 1996 om en delning av Celsius-koncernen och en utdelning och separat börsnotering av IT-delen Enator (f d Celsius Information System).

Celsius har efter den beslutade utdelningen av

aktierna i Enator fått en tydlig fokusering på försvarsindustriell verksamhet genom dotterbolagen Bofors, Kockums, CelsiusTech och FFV Aerotech som vart och ett är ledande inom respektive verksamhetsområde.

Inom Celsius ryms även företagsgruppen Celsius Invest där flertalet verksamheter är baserade på högteknologiska tillämpningar med i huvudsak civil inriktning.

Det tekniska kunnandet inom Celsius-koncernens olika företag har högt internationellt anseende. Målsättningen är att bibehålla denna höga kompetens inom de områden dit verksamheten koncentreras och samtidigt vidareutveckla de tekniska spetskompetenser som ger fördelar framför konkurrenterna och som också gör Celsius-företagen attraktiva som samarbetspartners. I ett flertal projekt har samarbete etablerats med andra försvarsföretag och möjligheter till samverkan bearbetas främst med europeiska försvarsindustriföretag.

Affärsidé

Celsius-koncernen skall genom en dominerande närvaro och ett kraftfullt agerande inom försvarsindustrin och inom teknologiskt närallgande industri- och tjänsteområden befästa och utveckla sin ställning som en slagkraftig och finansiellt stark grupp.

Verksamheten skall präglas av högteknologisk kompetens och utveckling där samlad styrka skall skapa korsbefruktning mellan koncernens militära och civila marknader i syfte att befästa Celsius position på valda marknader.

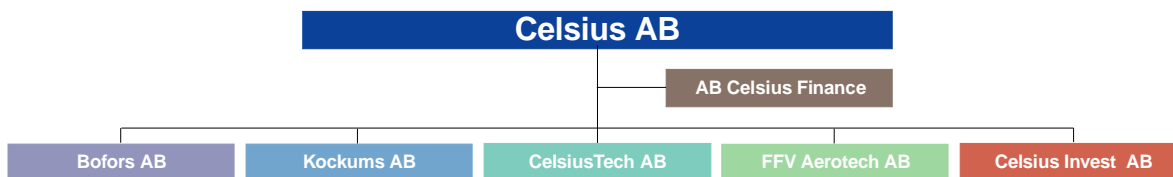
Finansiella mål

Celsius-koncernens mål är att bedriva en verksamhet med långsiktig och uthållig lönsamhet. Soliditeten skall uppgå till minst 30 procent och avkastningen på eget kapital skall vara 13 procent i genomsnitt över en konjunkturcykel.

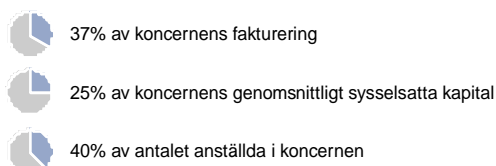
Organisation och verksamhet

Celsius-koncernen är organiserad i fem affärsområden under moderbolaget Celsius AB. De fem affärsområdena är Bofors, Kockums, CelsiusTech, FFV Aerotech samt Celsius Invest som samtliga omfattar hel- och delägda dotterbolag såväl i Sverige som i andra länder.

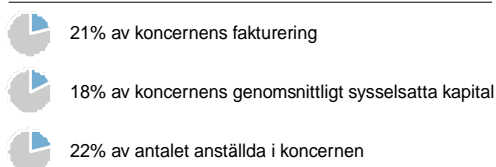
Bofors

Bofors-gruppen utvecklar, tillverkar, marknadsför och underhåller kvalificerade vapensystem för armé-, marin- och flygstridskrafter samt bedriver verksamhet inom närliggande civila teknikområden.

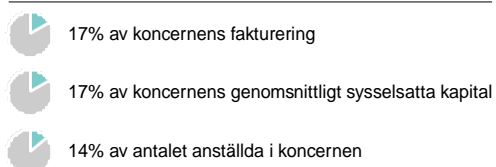
Kockums

Kockums-gruppen utvecklar, tillverkar, marknadsför och underhåller kompletta ubåtssystem och marina ytfartyg samt tillhandahåller marina tekniska konsulttjänster och datasystem. Kockums bedriver även en betydande civil verksamhet inom varvssektorn samt nybyggnad och renovering av järnvägs- och spårvagnar.

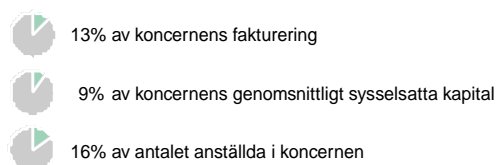
CelsiusTech

CelsiusTech utvecklar, tillverkar och marknadsför system och elektronikutrustningar för huvudsakligen militära men även civila tillämpningar.

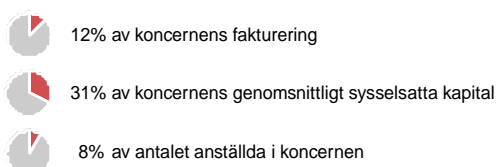
FFV Aerotech

FFV Aerotech är ledande i Sverige på militärt flygunderhåll och svarar för underhåll, modifieringar och tekniska konsulttjänster framför allt till det svenska försvaret men också till en betydande civil marknad. FFV Aerotech är ett av fyra företag som bildar Industrigruppen JAS.

Celsius Invest

Celsius Invest är en industriellt inriktad företagsgrupp baserad på högteknologiska tillämpningar och med verksamheter som i huvudsak arbetar på och mot internationella marknader. Celsius Invest är verksam inom civilt internationellt flygunderhåll, materialteknik, offshore samt omfattar också nischföretag inom bl a miljöområdet.

Celsius Finance

Celsius Finance är Celsius-koncernens internbank och handlägger koncernens transaktioner för de svenska verksamheterna avseende penning-, obligations-, aktie- och valutamarknaden.

Celsius-aktien

Celsius B-aktie är noterad på Stockholms Fondbörs sedan juni 1993. Samtliga röststarka A-aktier ägs av svenska staten och är ej marknadsnoterade.

Utdelning av Enator

Celsius bolagsstämma beslutade i juni 1996 att dela ut samtliga aktier i det helägda dotterbolaget Enator (f d Celsius Information System) till aktieägarna i Celsius. För varje aktie i Celsius erhöles en aktie i Enator. Avstämningsdag för utdelningen var den 17 juni 1996. Enator noterades på Stockholms Fondbörs O-lista den 24 juni 1996.

Kursutveckling

Under 1996 gick Stockholmsbörsens generalindex upp med 38 procent. Celsius B-aktie noterades vid ingången av 1996 till 135 kronor och steg under våren till en högsta kurs på 219. Dagen före utdelningen av Enator, den 23 juni 1996 noterades Celsius-aktien i 210 kronor. Omedelbart efter utdelningen av Enator-aktien noterades Celsius i 83 kronor och Enator i 156,50 kronor. Celsius-aktien steg under hösten till en högsta kurs på 112 kronor.

För att beskriva Celsius-aktiens utveckling har tidigare börskurser justerats för utdelningen av Enator med en korrektionsfaktor på 2,53.

Celsius-aktien får därvid ett ingångsvärde på 53 kronor vid början av 1996 och slutnoterades vid årsskiftet 1996/97 i 107,50 kronor. Detta motsvarar en ökning med ca 102 procent.

Räknat efter slutkursen för 1996 uppgick det totala börsvärdet på Celsius B-aktie till drygt 2,8 miljarder kronor. Under 1996 omsattes totalt 31 147 173 B-aktier, vilket motsvarar en omsättningshastighet på 1,2 gånger.

Ägarbild

Antalet aktieägare i Celsius per den 31 december 1996 var drygt 16 000 (19 000). Den utländska andelen av det totala aktiekapitalet minskade under året och uppgick vid årets slut till ca 12 procent (26). Däremot ökade svenska fonder och försäkringsbolag sin andel till ca 38 procent (26). Svenska staten innehar som tidigare 25 procent av aktiekapitalet och resterande 25 procent (23) innehas av övriga svenska aktieägare.

Svensk kontroll

Celsius-koncernens verksamhet är till betydande del inriktad på utveckling och produktion av försvars-

materiel. För tillverkning av system och produkter som klassas som krigsmateriel krävs särskilda tillstånd. Dessa kan återkallas av regeringen om utländska ägare kontrollerar mer än 50 procent av rösterna i bolaget.

För att säkerställa att en situation ej ska kunna uppstå, då tillverkningstillståndet äventyras på grund av att utländska ägare har majoritet på bolagsstämman, innehar svenska staten samtliga röststarka A-aktier (10 röster). Svenska staten säkerställer därmed via sin rösträtt att Celsius kontrolleras av svenska intressen.

A-aktierna uppgår till knappt 11 procent av kapitalet. Staten har emellertid i regeringsbeslut förbundit sig att inte utnyttja sin röststyrka utöver vad ett innehav av motsvarande B-aktier (1 röst) skulle ha medfört så länge Celsius kontrolleras av svenska ägare.

Utdelningspolitik

Celsius utdelningspolitik innebär att ungefär en tredjedel av vinsten efter skatt årligen delas ut till aktieägarna. Två tredjedelar stannar kvar i företaget och bidrar till att säkerställa koncernens fortsatta utveckling och tillväxt.

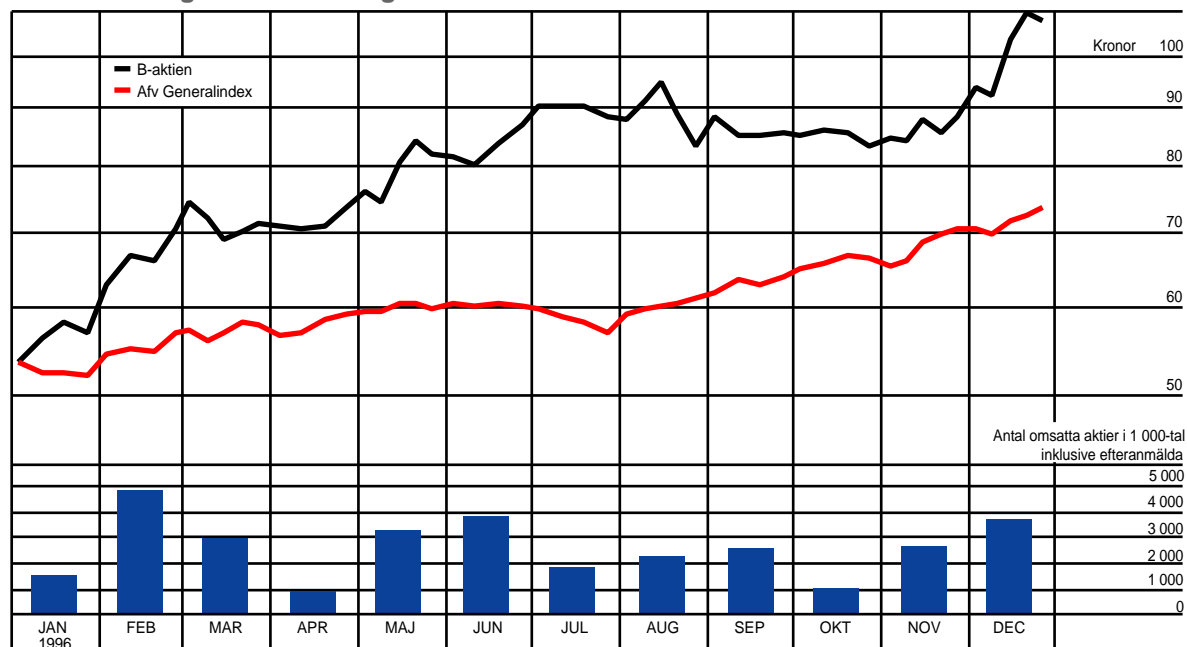
Data per aktie¹⁾

	1994	1995	1996
Vinst efter skatt att betala (kronor)	28,50	neg	10,00
Vinst efter total skatt (kronor)	28,00	neg	10,20
Utdelning (kronor)	7,00	0	3,40
Eget kapital (kronor)	106	90	100
Direktavkastning (procent) ²⁾	4,2	neg	3,2
Räntabilitet (procent)			
– eget kapital	26	neg	11
– sysselsatt kapital	18	neg	11
P/E-tal ²⁾	2,3	neg	10,5
Börskurs (kronor)			
– årshögsta	98,00	68,40	112,00
– årslägst	61,70	36,40	51,00
– vid årets slut	65,20	53,16	107,50

1) Korrigerad för utdelning av Enator om ej annat anges.

2) Baserat på börskursen vid respektive årsskifte. För 1994 har direktavkastningen beräknats på börskursen inklusive Enator.

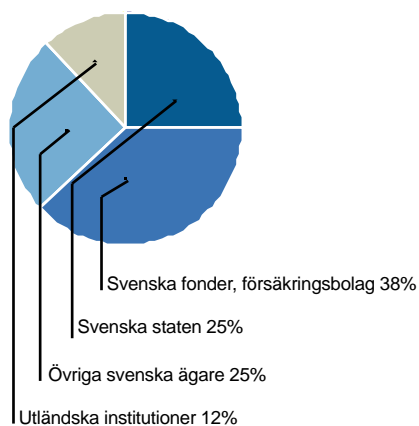
Kursutveckling och omsättning av B-aktier¹⁾

1) Celsius-aktiens kursutveckling har justerats för utdelning av Enator med en korrektionsfaktor på 2,53 framräknat genom att börskursen dagen före utdelningen, 210 kr, delats med 83 kr, som var Celsius börskurs direkt efter utdelningen.

Aktieägare *)

	Antal aktier i tusental	Andel röster i procent	Andel aktier i procent
Svenska staten	7 000	61,7	25,0
Sparbankernas Aktie- och Allemansfonder	2 769	5,0	9,9
Handelsbankens fonder	2 335	4,2	8,3
Folksam/AMF	1 692	3,1	6,0
SPP	1 343	2,4	4,8
Wasa	843	1,5	3,0
Österberg, Jan	745	1,4	2,7
Svenska Industritjänste- mannaförbundet	560	1,0	2,0
Hagströmer & Qviberg fonder	500	0,9	1,8
Skandia-koncernen	449	0,8	1,6
Trygg-Hansa	414	0,8	1,5
Övriga ägare	9 416	17,2	33,4
Totalt	28 066	100,0	100,0

Fördelning av aktieinnehav

Antal ägare per 1996-12-31	Antal aktier i tusental	Procent	Antal aktieägare
1 – 500	1 553	5,5	15 059
501 – 1 000	431	1,5	471
1 001 – 5 000	904	3,2	338
5 001 – 50 000	2 591	9,2	152
50 001 –	22 587	80,6	67
Totalt	28 066	100	16 087

*) Enligt VPC 1996-12-31 och kända förändringar fram till 1997-02-28.

Antal aktier, andel i procent per 1996-12-31

	Antal aktier i tusental	Andel röster i procent	Andel aktier i procent
A-aktier	3 000	54,5	10,7
B-aktier	25 066	45,5	89,3
Totalt	28 066	100,0	100,0

Koncernöversikt

Samtliga jämförelsesiffror i förvaltningsberättelsen är justerade och anges exklusive Enator.

Börsnotering av Enator stärker Celsius fokusering på försvarsverksamhet

Celsius AB (publ), som bildades 1977 under namnet Svenska Varv, har sitt ursprung inom varvsindustrin, men har sedan slutet av 1980-talet i väsentlig omfattning varit fokuserad mot högteknologisk försvarsindustri.

Inriktningen mot försvarsindustriområdet förstärktes ytterligare under 1991 genom förvärvet av FFV-koncernen, varvid bl a FFV Aerotech, Telub och halva Swedish Ordnance kom att ingå i Celsius-koncernen. Under 1992 förvärvades den resterande delen av Swedish Ordnance, som då återtog namnet Bofors, och 1993 förvärvades CelsiusTech. Celsius-koncernen blev därmed en av Europas ledande företagsgrupper inom försvarssektorn.

Förvärvet av CelsiusTech innebar att Celsius-koncernen fick en kraftigt förstärkt ställning inom militär informationsteknologi, ett område inom vilket även Telub var verksam. Det teknologiska sambandet mellan civil och militär informationsteknologi ledde till en kraftig expansion genom ytterligare förvärv inom den civila IT-sektorn, där verksamheterna samlades inom Enator (tidigare Celsius Information System).

Enator hade vid årsskiftet 1995/96 drygt 4 500 anställda med en omsättning på ca 4,1 miljarder kronor och svarade därmed för drygt en fjärdedel av Celsius-koncernens fakturering.

Celsius bolagsstämma beslutade i juni 1996 om en utdelning av aktierna i Enator och separat börsnotering av bolaget. Därigenom skapades bättre förutsättningar för framtida utveckling för såväl Enator som kvarvarande verksamheter inom Celsius-koncernen. Celsius kan genom ökad fokus på försvarsverksamheten aktivt medverka i den snabba strukturomvandling som föreligger inom den europeiska försvarsindustrin.

Svenska försvarets minskade resurser betyder neddragningar inom Celsius

Under 1996 fattade Sveriges Riksdag ett nytt försvarsbeslut, som innebär att de svenska försvarsutgifterna för perioden 1997-2001 skall dras ner till en nivå som vid periodens slut är 10 procent lägre än i det tidigare försvarsbeslutet, som omfattade perioden 1992-1996. Den ekonomiska utgiftsramen för totalförsvaret under perio-

den 1997-2001 uppgår till ca 200 miljarder kronor i 1997 års prisläge och ca 220 miljarder i löpande priser. Förmågan till anpassning, dvs återtagning och tillväxt, liksom möjlighet till materiell förnyelse i tider av internationell oro betonas i beslutet. En säkerhetspolitisk kontrollstation har införts år 1998 och då ska behovet av försvarsteknologisk kompetens utredas. Av materielprojekt inryms bl a anskaffning av luftvärnsrobotsystemet Rbs 23 BAMSE, artillerigranaten BONUS, ytstridsfartyget YS 2000 och Stridsfordon 90. Sammantaget avsätts ca 550 Mkr per år för forskning och teknisk utveckling inom för Sveriges säkerhet viktiga områden. Bl a nämns här fortsatt kompetens inom ubåtsområdet.

Den osäkerhet som under året präglade omfattningen av det framtida svenska försvarsmaterielbehovet har resulterat i en relativt svag orderingång från det svenska försvaret för flertalet av Celsius-koncernens verksamheter. En större andel civila beställningar tillsammans med vissa exportframgångar inom försvarssektorn har dock kunnat kompensera denna nedgång.

Utvecklingen med väsentligt minskade försvarsanslag såväl i Sverige som i omvärlden medför en kraftig neddragning av framtida svenska materielbeställningar och minskad internationell efterfrågan. För att möta detta har inom Bofors och Kockums beslutats om kapacitetsanpassningar och neddragningar med sammanlagt ca 1 200 anställda. Vidare har beslut fattats om att koncentrera den militära produktionen inom Kockums-gruppen till Karlskronavarvet. Kostnaderna för dessa strukturåtgärder täcks av i 1995 års bokslut gjorda reserveringar och har därför ingen direkt påverkan på koncernens resultat för 1996. Under året har även FFV Aerotech beslutat om neddragning med totalt ca 100 anställda.

Celsius AB

Celsius-koncernens moderbolag, Celsius AB, med säte i Stockholm svarar för koncernövergripande frågor, den strategiska, långsiktiga utvecklingen av koncernen samt ekonomisk information om Celsius-koncernen gentemot kapitalmarknadens intressenter. Den operativa verksamheten sker ute i bolagen. Medelantalet årsanställda i moderbolaget under 1996 var 45 personer (53).

Celsius AB – styrelse och ledning

Celsius styrelse beslutade under våren 1996 mot bakgrund av den föreslagna utdelningen och separatnote-

ringen på börsen av Enator att införa en ny koncernstruktur med verkan från den 1 april 1996. Beslutet innebar att Bofors, Kockums, CelsiusTech, FFV Aero-tech och Celsius Invest blev direktrapporterande enheter under moderbolaget. Fram till beslutad utdelning ingick också Enator som direktrapporterande enhet. Den tidigare underkoncern-strukturen upplöstes och moderbolaget i den tidigare underkoncernen Celsius Industrier fusionerades med moderbolaget Celsius AB.

Som en följd härav förändrades moderbolagets styrelsesammansättning vid bolagsstämman i juni.

Till ny styrelseordförande efter Sten Wikander, som av sagt sig omval, valdes Lennart Nilsson. Till nya styrelseledamöter i Celsius valdes Lars-Eric Englund, Bertil Eriksson och Yvonne Gustafsson.

Bolagsstämman omvalde de tidigare styrelseledamöterna Bjarne Holmqvist, Olof Lund (VD och koncernchef), Sven Olving och Kerstin Stenberg. Hans-Charter Olson omvaldes som suppleant.

Celsius koncernledning i den nya koncernstrukturen består av Olof Lund, VD och koncernchef, samt av cheferna för de fyra huvudområden som inrättats i moderbolaget. Dessa är Nils-Ove Andersson, Ekonomi/Finans, Per Ove Morberg, Strategisk utveckling, Kent Johansson, Administration, Externa relationer och Juridik samt Roger Sprimont, Marknad och stora projekt.

Förvärv och avyttringar

Året har väsentligen präglats av en konsolidering av befintliga verksamheter. Företagsförvärv och -avyttringar har endast skett i mindre omfattning.

Celsius Invests dotterbolag Applied Composites förvärvade i början av 1996 den militärt inriktade kompositverksamheten från Borealis Industrier.

FFV Aerotech slutförde i början av 1996 förvärvet av flygverkstadsrörelsen Transwede Engineering från Transwede Holding AB. Övertagandet omfattar själva rörelsen och del av den tekniska personalen på verksamhetsorterna. I avtalet finns också en överenskommelse om underhåll av Transwedens flygplansflotta under den kommande treårsperioden.

I början av 1996 avyttrade Celsius AB det 45-procentiga aktieinnehavet i Eriksbergs Förvaltnings AB (EFAB) till huvudägaren Förvaltningsaktiebolaget Stattum, som därefter överlät samtliga aktier i EFAB till Göteborgs kommun. Som en del i uppgörelsen övertog Celsius AB aktierna i Fastighets AB Elektra för 55 Mkr. Detta bolag ingår numera i Celsius Invest.

Kockums har under året avyttrat sin 25-procentiga andel av aktierna i det norska varvet Mjøllem & Karlsen.

Forskning och utveckling

Celsius-koncernens kärnverksamheter präglas av högteknologi och är i hög grad teknikdrivna. Celsius-koncernen är en av landets mest FoU-intensiva företagsgrupper. Egenfinansierad FoU uppgick till 517 Mkr (510). Därtill kommer kundfinansierade uppdrag på 1 522 Mkr (1 725).

Se vidare redogörelse för Celsius-koncernens FoU-verksamhet på sid 22-23.

Miljö

Miljöarbetet i Celsius-koncernen utgår från en övergripande policy om att all verksamhet i koncernen skall bedrivas med största möjliga ansvar för den gemensamma miljön.

Celsius-koncernens verksamhet spänner över många områden med mycket varierande miljösituation och förutsättningar. Det praktiska miljöarbetet bedrivs därför i allt väsentligt i de olika bolagen och enheterna.

Orderingång

Koncernens orderingång uppgick till 10,5 miljarder kronor, vilket är en ökning med 1,4 miljarder kronor jämfört med föregående år. Ökningen hänför sig till Bofors, Celsius Invest och FFV Aerotech. Inom Kockums och CelsiusTech har orderingången varit lägre än under föregående år.

Bofors

Bofors orderingång uppgick till ca 4 372 Mkr (3 120).

Från det svenska försvaret kan noteras två betydande beställningar. Den ena ordern avser 20 mm ammunition till Arméns Pansarbandvagn 302 till ett värde av ca 200 Mkr. Den andra ordern, som är värdemässigt ungefär lika stor, omfattar artilleriladdningar till Arméns Fält-haubits 77 och tryggar tillverkningen av nitroglycerin och dubbelbaskrut vid dotterbolaget Bofors Explosives fram till sekelskiftet.

På den internationella marknaden kan noteras ett betydande kontrakt på pansarvärnsvapnet AT4 CS till den franska armén. Ordern är ett genombrott för den vidareutvecklade typen AT4, som kan avfyras från slutna rum.

Under året har Robotssystem 70 etablerats på en ny marknad genom order från det thailändska flygvapnet.

Bofors pansarbrytande granatkastar-ammunition STRIX, som är ett samarbetsprojekt med Saab Dynamics, har beställts av den schweiziska armén till ett ordervärde av ca 445 Mkr.

Försäljningen av pansarvärnsrobotsystemet BILL till Österrike fortsätter och kontrakt har under året tecknats på sikten och lavetter för ca 140 Mkr. Vidare har beställning erhållits från Norge på kustrobotsystemet HSDS till ett värde av ca 370 Mkr. Kontrakt har tecknats på ca 190 Mkr avseende nattsikten till Robotssystem 70 till det norska försvaret.

Pansarvärnssystemet Carl-Gustaf har sålts till Litauen, vilket är Bofors första affär i Baltikum. Ammunition till Carl-Gustaf har beställts från USA till ett värde av ca 100 Mkr.

I slutet av året erhöll Bofors en order från Schweiz på den pansarbrytande granatkastarammunitionen STRIX till ett värde av ca 445 Mkr. STRIX är ett samarbetsprojekt med Saab Dynamics.

I början av 1997 erhöll vidare Bofors en order från den österrikiska armén på nattsikten till Robotssystem BILL. Ordervärdet uppskattas till ca 200 Mkr. Utvecklingen av sikten till BILL sker i samarbete mellan Bofors och CelsiusTech. Bofors är huvudleverantör och har systemansvar medan produktionen huvudsakligen sker hos CelsiusTech, som därmed även svarar för större andelen av ordervärdet.

Kockums

Kockums ordergång uppgick till 1 886 Mkr (2 633).

Kockums-gruppen påverkas negativt av de stora neddragningarna av försvarsutgifterna i många länder. En viss marknadstillväxt kan dock noteras, framförallt i Asien där flera länder avser att förstärka sin örlogsmarina flotta med nya ubåtar och ytfartyg.

Karlskronavarvet erhöll under 1996 beställning på ytterligare två fartyg av typ YS 2000. Därmed har Karlskronavarvet fått beställning på fyra fartyg av denna typ. Fartygen byggs enligt den s k stealth-principen. I den svenska marinens framtida planer finns ytterligare behov av fartyg i denna serie. Det finns även ett internationellt intresse kring projektet, då YS 2000 är världens första större "smygfartyg".

Karlskronavarvet fick under året internationellt genombrott med sitt armébro-koncept genom en order på en prototyp till amerikanska armén. Konceptet är ett av två möjliga som utvärderas som underlag för en större seriebeställning om några år.

Under året tecknade Karlskronavarvet även order på högbrodelen till Öresundsbron. Tillverkning sker både i Malmö och Karlskrona. Produktionsstart skedde under slutet av året. Ordervärdet uppgår till ca 300 Mkr.

Orderingången inom Kockums Submarine Systems påverkas av långa beslutstider eftersom det rör sig om order av betydande storlek som är starkt beroende av politiska beslut. Order har under året erhållits på halvtidsmodernisering av ubåt Näcken, samt på omfattande ombyggnadsuppdrag avseende såväl miniubåten Spiggen som ubåten Sjöbjörnen. Arbetet med utveckling av nästa generation ubåtar för Sverige utökades under året till att omfatta en studie av förutsättningarna för en samnordisk ubåt.

I den nya svenska försvarsplanen framhålles att ubåtsvapnet är viktigt och att undervattenstekniken skall bibehållas och vidareutvecklas. Konkreta resultat av detta är att Försvarets materielverk, FMV, nu planerar att beställa en första etapp av en vidareutveckling av Stirling-motorn. Ett annat exempel är arbetet inom det s k Viking-projektet vars syfte är att utveckla en gemensam ubåt för de nordiska länderna. I Australien kommer framtida underhållsarbete för de sex ubåtarna att bli en intressant affärsmöjlighet. Vidare kan framtida försvarsbeslut i Australien innebära kompletterande ubåtsbeställningar.

Det av Kockums till 49 procent ägda Australian Submarine Corp. (ASC) tecknade tillsammans med en lokal partner kontrakt med den thailändska marinen avseende leverans av tre mindre patrullbåtar. ASCs helägda dotterbolag ASC Engineering har erhållit flera order på komplicerade tryckkärl till gruvindustrin i Australien.

CelsiusTech

CelsiusTechs orderingång uppgick till 1 184 Mkr (1 337).

CelsiusTech erhöll under 1995 några större svenska försvarsbeställningar, vilket är den främsta förklaringen till den lägre orderingången under 1996. Dessutom har orderingången för marina system varit svag under året, huvudsakligen beroende på att flera marina program förskjutits i tiden. Under de närmaste åren förväntas dock en ökande orderingång.

Under året har en beställning erhållits avseende fortsatt utveckling av radion till JAS 39 Gripen och de modernaste versionerna av flygplan 37 Viggen. Beställningen innefattar en option på serietillverkning och ordervärdet uppgår till ca 100 Mkr. Som underleverantör till Bofors har CelsiusTech erhållit order på sikten till Robotsystemen 70 och BILL till ett värde av drygt 160 Mkr. Bland övriga större order kan även nämnas

vidareutveckling av varnar-motmedelsystem till JAS 39 Gripen samt ledningssystem till sex robotbåtar av typ Norrköping på tillsammans drygt 100 Mkr.

CelsiusTech Electronics remsfällare BOL har blivit utvald att testas på amerikanska flygvapnets F-15 Eagle i ett s k "Foreign Comparative Test Program", där man utvärderar prestanda hos utländska utrustningar. Utrustningen ska utöka det befintliga skyddet av F-15 flygplanet mot fientligt luftvärn och missiler. BOL är redan i bruk på amerikanska marinens F-14 Tomcat. Olika varianter av remsfällare från CelsiusTech Electronics är operativa inom sju europeiska flygvapen och planeras att införas på flera flygplan, bl a det nya i Europa gemensamt utvecklade Eurofighter 2000.

FFV Aerotech

FFV Aerotechs orderingång uppgick till 1 520 Mkr (1 188).

Förutom en ökning inom den försvarsinriktade verksamheten, varav merparten är en förskjutning från 1995, har även den civila sidan ökat i omfattning bl a som en följd av förvärvet av Transwede Engineerings underhållsverksamhet.

Även om FFV Aerotech, som ledande i Sverige på militärt flygunderhåll, fått känna av vikande orderingång på grund av det svenska försvarets krympande finansiella resurser, har viss kompensation nåtts genom företagets breddning av verksamheten. Denna breddning har på det militära området skett genom utökad modifieringsverksamhet, samarbeten med andra försvarsindustrier samt uppdrag avseende arméns och marinens alltmer komplexa materielsystem.

Försvarets nya taktiska radiosystem, TARAS, har öppnat dörren till ett nytt, strategiskt samarbete med intressanta potentialer. Samarbetspartnern är företaget Collins i USA.

Ett annat strategiskt viktigt samarbete pågår mellan FFV Aerotech och Ericsson Microwave Systems kring flygvapnets nya radarspaningsflygplan, S100B med exportversionen Erieeye. FFV Aerotech har under året fått beställningar dels på ett hybridnavigeringssystem, dels på presentationsutrustning till flygplanet. Dessutom har en beställning erhållits på underhåll av planets radar PS890, vilket kompletterar tidigare beställningar på tekniskt stöd och uppbyggnad av underhållsresurser för samma system.

FMV gjorde under 1996 ytterligare beställningar på navigeringssystem till marinens nya Stridsbåt 90. FFV

I ubåtsserien Gotland, som omfattar tre ubåtar till den svenska marinen, levereras HMS Gotland och sjösattes de två andra under året. Sverige förfogar därmed, som enda nation i världen, över fyra ubåtar med det luftberoende Stirling-konceptet vilket gör det möjligt för ubåtarna att stanna under vatten flera veckor i sträck.

Aerotech har därmed totalansvaret för installation, tester och prover inklusive programvara och digitala sjökort till samtliga båtar i serien. Sedan tidigare arbetar FFV Aerotech med beväpningsplattformen och har utvecklat båtarnas ring- och dubbellavetter. Det uppdraget omfattar idélösningar och konstruktion, skopreglage och utrustning för elektrisk avfyrning. Stridsbåt 90 har därmed blivit ett av FFV Aerotechs större systemuppdrag.

Ett antal svenska försvarsindustrier fick under 1996 beställning från FMV på renovering och modifiering av Bofors Robotsystem 70. Av ordersumman på ca 250 Mkr tillfaller ca 140 Mkr ett konsortium bestående av FFV Aerotech och Bofors.

Celsius Invest

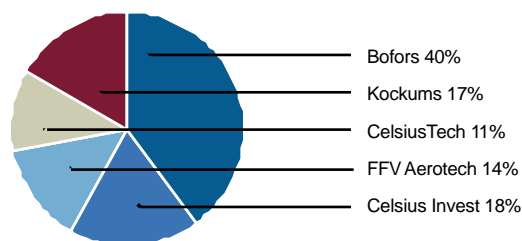
Celsius Invests ordergång uppgick till 2 027 Mkr (1 188).

Under hösten 1996 träffade Celsius Invests dotterbolag Götaverken Arendal (GVA) avtal om ombyggnad samt fortsatt uthyrning av borrhjulen Petrobras XXIII. Ombyggnadskontraktet är ett skiftet-åtagande där GVA ansvarar för design, upphandling av utrustning och för genomförande av ombyggnad vid varv. Ordern har ett värde på ca 625 Mkr och är därmed en väsentlig förklaring till den kraftigt ökade ordergången.

Den amerikanska regionala flygindustrin uppvisade under 1996 en tillväxt på 7 procent och en kraftigt förbättrad lönsamhet. Detta har bidragit till en mycket god ordergång inom Celsius Invests flygunderhållsverksamhet. Däremot har den amerikanska marknaden för nya vindtunnelanläggningar varit svag under 1996. Detta accentuerades ytterligare av att vindtunnelprogrammet National Wind Tunnel Complex NWTC för NASA annullerades av budgetskäl.

Götaverken Miljö har erhållit en större order på en värmepumpinstallation till Stockholms Energi samt en första order på en ny marknad avseende fjärrkylanläggning till Lunds Energi.

Fördelning av koncernens ordergång per affärsområde

Även inom Celsius Materialteknik har orderingen varit god och ökat kraftigt främst genom förvärvet av Borealis Industriens militära verksamhet.

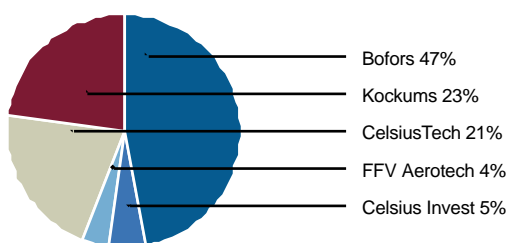
Orderstock

Koncernens orderstock uppgick vid årsskiftet 1996/97 till 18,9 miljarder kronor, vilket innebär en minskning med 0,8 miljarder kronor sedan årets början.

Huvudparten av koncernens orderstock ligger inom de projektinriktade verksamheterna Bofors, Kockums och CelsiusTech, medan FFV Aerotech och Celsius Invest har lägre orderstock beroende på kortare genomloppstider. Bofors orderstock uppgick till 9 250 Mkr (9 096). Inom Kockums uppgick orderstocken till 4 582 Mkr (5 143) och inom CelsiusTech till 4 187 Mkr (5 188). Minskningarna inom såväl Kockums som CelsiusTech förklaras av låg ordergång under året. Bolagens verksamheter är av den karaktären att orderingen kan variera kraftigt mellan åren.

FFV Aerotechs orderstock uppgick till 720 Mkr (484), medan Celsius Invest hade en orderstock på 1 087 Mkr (451). Den kraftiga ökningen förklaras av ombyggnadsordern avseende Petrobras XXIII.

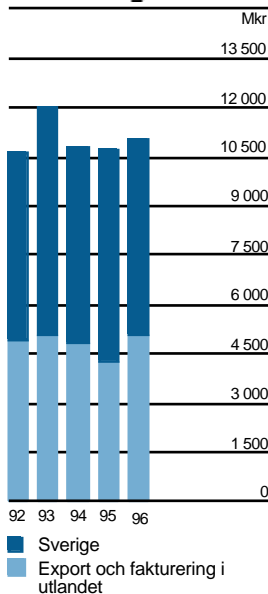
Fördelning av koncernens orderstock per affärsområde

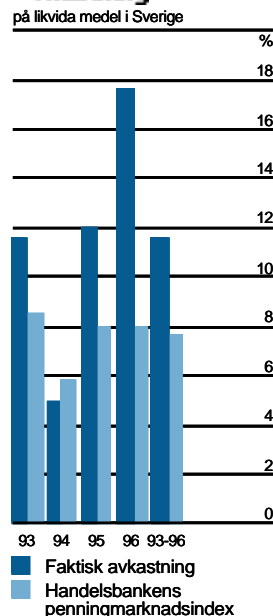
Omfattande struktureringar inom Bofors och Kockums

Behovet av omfattande struktureringar inom Bofors och Kockums, väsentligen bestående av personalneddragningar och omorganisation, förutsågs redan i föregående års bokslut och en reservering av framtida utgifter för detta gjordes i Celsius-koncernen med sammanlagt 500 Mkr. De framtida kostnaderna, som i Bofors har uppskattats till 300 Mkr och i Kockums till 200 Mkr, får därför ingen resultat effekt i Celsius-koncernen 1996. Kostnaderna får genomslag i Bofors och Kockums resultat för 1996 och elimineras sedan på Celsius-koncernnivå genom upplösning av den reserv som avsattes 1995.

Fakturering

Avkastning

Fakturering och resultat

Koncernens fakturering uppgick till 11,1 miljarder kronor, vilket är en ökning med 0,3 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Resultatet efter finansnetto uppgick till 347 Mkr (-559). Rörelseresultatet uppgick till 99 Mkr (-793), vilket är en väsentlig förbättring jämfört med föregående år.

I resultatet för 1996 ingår en positiv effekt av uppgörelse med Förenade Kommunföretag avseende en tvist i samband med Celsius förvärv av Dialog. En ny aktuarieberäkning av den pensionsskuld, som ingick i Celsius förvärv av FFV och som uppstod i samband med bolagiseringen av FFV, visar att denna skuld var för lågt beräknad och kostnaden har därmed belastat innevarande års rörelseresultat hos Celsius Invest. Nettoeffekten av de båda här nämnda posterna blir därmed en resultatförbättring med 24 Mkr. Resultatet för 1995 belastades med strukturkostnader på 607 Mkr samt nedskrivning av goodwill med 200 Mkr.

Det svaga rörelseresultatet för 1996 förklaras väsentligen av låga marginaler inom den projektorienterade verksamheten hos Bofors och CelsiusTech. Dessutom har resultatet påverkats av kostnader på ca 115 Mkr (28) avseende civila satsningar i sk dual use-projekt.

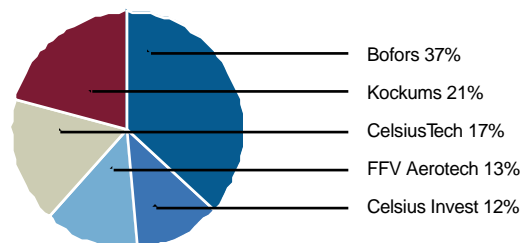
Årets finansnetto på 248 Mkr (234) har utvecklats på ett tillfredsställande sätt. Den fortsatt sjunkande räntenivån under året samt ett mycket bra tradingresultat i finansverksamheten har bidragit här till.

FFV AvioComp, med underhåll av civila flygplankomponenter som sin ursprungsverksamhet, har etablerat resurser för ett utvidgat underhållsprogram på Arlanda flygplats i Stockholm och på Schiphol-flygplatsen utanför Amsterdam. Det nya underhållsprogrammet omfattar bl a line maintenance eller rampservice samt hangarunderhåll.

Fördelning av koncernens fakturering per affärsområde

Bofors

Bofors har ökat sin fakturering med ca 9 procent till 4 218 Mkr (3 873). Alla Bofors-gruppens enheter redovisar en ökad omsättning. Leveranserna av Stridsfordon 90 till det svenska försvaret pågår enligt plan och utgör en betydande del av årets fakturering.

Resultatet efter finansnetto som uppgick till -239 Mkr (170) har belastats med en reservering för framtida utgifter på 300 Mkr som en följd av beslutade neddragningar. Även om effekten av reserveringen för strukturåtgärder exkluderas blev resultatet under 1996 svagt jämfört med föregående år. Det försämrade resultatet beror huvudsakligen på låga marginaler i fakturerade projekt, ökade civila satsningar samt ett lägre finansnetto. Några av resultatenheterna har lönsamhetsproblem, som nu åtgärdas med kraftfulla rationaliseringsinsatser.

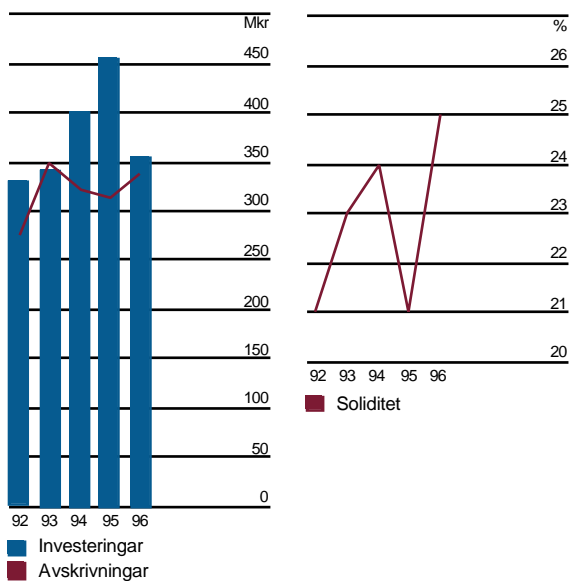
Kockums

Kockums fakturering uppgick till 2 447 Mkr (2 766), vilket är en minskning med ca 320 Mkr jämfört med föregående år. En ökning inom den civila verksamheten har inte kunnat kompensera den lägre faktureringen inom den försvarsrelaterade verksamheten.

Resultatet efter finansnetto för 1996 uppgick till -51 Mkr (343). I årets resultat ingår reservering för framtida utgifter på 200 Mkr till följd av beslutade neddragningar inom företaget. Resultatförsämringen förklaras i övrigt av den lägre faktureringen samt av ett lägre finansnetto. Dessutom påverkades 1995 års resultat positivt av engångseffekter, som uppkommit vid ombedömningar av ett antal projekt, vars resultatnivå kunde säkerställas tack vare en högre färdigställandegrad.

CelsiusTech

Faktureringen inom CelsiusTech har ökat med ca 100 Mkr jämfört med föregående år och uppgår till 1 992 Mkr (1 890).

Diagrammet visar investeringar och avskrivningar i fastigheter, maskiner och inventarier

Resultatet efter finansnetto har förbättrats avsevärt jämfört med föregående år men är fortfarande otillfredsställande. För 1996 redovisas ett resultat på -142 Mkr (-612). I resultatet ingår kostnader för civila satsningar i form av sk dual use-projekt med 67 Mkr (8). Framst gäller satsningarna en avancerad bilradar, som utgör nyckelkomponenten i ett intelligent system för farthållning/fartanpassning.

Årets resultat har i övrigt främst påverkats av låga marginaler i utleveranser från ineliggande orderstock.

FFV Aerotech

FFV Aerotechs fakturering för 1996 visar en ökning med 6 procent jämfört med föregående år och uppgick till 1 427 Mkr (1 350). Samtliga enheter inom FFV Aerotech bidrar till omsättningsökningen. Den kraftigaste ökningen ligger inom den civila sidan och där främst inom dotterbolaget FFV AvioComp, bl a tack vare förvärvet av Transweddes flygverkstadsrörelse.

Resultatet efter finansnetto för 1996 ligger fortsatt på en hög nivå och uppgår till 134 Mkr (163). Minskningen jämfört med föregående år förklaras främst av att innevarande år har belastats med kostnader för kapacitetsanpassningar till en lägre beställningsnivå samt att föregående år innehöll positiva resultatposter av engångskaraktär.

Celsius Invest

Årets fakturering för Celsius Invest uppgår till 1 374 Mkr (1 240), vilket är en ökning med 11 procent. Ökningen gäller främst verksamheterna inom materialteknik och miljö, men även den civila flygverksamheten i USA har ökat sin fakturering.

Celsius Invests resultat på 75 Mkr (141) ligger betydligt under föregående års resultat. En ny aktuarieberäkning av den pensionsskuld, som bolaget övertog i samband med bolagiseringen av FFV, visar att denna skuld var för lågt beräknad med 46 Mkr. Det har visat sig att antalet pensionsutfästelser inom dåvarande Affärsverket FFV var ofullständigt angivet. Detta belopp har därmed belastat innevarande års resultat. Trots dessa kostnader redovisar Celsius Invest ett bättre resultat än föregående år om hänsyn tas till att resultatet för 1995 förbättrades av engångsposter på 89 Mkr bl a som en följd av återvinning av tidigare nedskrivna kundfordringar.

Fakturering per affärsområde

Belopp i Mkr	1996	1995
Bofors	4 218	3 873
Kockums	2 447	2 766
CelsiusTech	1 992	1 890
FFV Aerotech	1 427	1 350
Celsius Invest	1 374	1 240
Elimineringar	-346	-302
Koncernen	11 112	10 817

Resultat efter finansnetto per affärsområde

Belopp i Mkr	1996	1995
Bofors	-239 ¹⁾	170
Kockums	-51 ¹⁾	343
CelsiusTech	-142	-612
FFV Aerotech	134	163
Celsius Invest	75	141

Koncerngemensamt och elimineringar

Upplösning av / avsättning till strukturreseerv ¹⁾	500	-500
Av- och nedskrivning på koncerngoodwill	-24	-224 ²⁾
Övrigt	94	-40
Koncernen	347	-559

1) I resultatet för Bofors ingår strukturkostnader med 300 Mkr och för Kockums med 200 Mkr. Celsius har i 1995 års bokslut på koncernnivå reserverat 500 Mkr avseende neddragningar som en följd av minskade beställningar från det svenska försvarset.

2) Varav 200 Mkr avser nedskrivning.

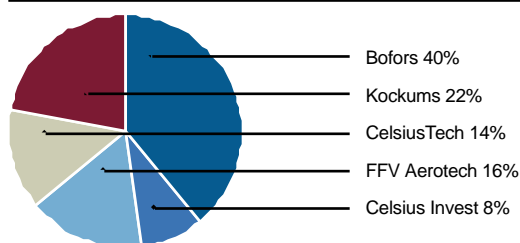
Antal anställda och löner

Antalet anställda, som vid årets början uppgick till 11 714, har minskat med 184 personer väsentligen som en konsekvens av personalneddragningar på grund av anpassningar inom den försvarsrelaterade verksamheten.

Medelantalet årsanställda uppgick för 1996 till 11 611 (11 792). Av dessa var 9 542 (9 578) män och 2 069 (2 214) kvinnor.

Beträffande löner och ersättningar, se not 18 sid 45-47.

Fördelning av koncernens anställda per affärsområde

Kassaflöde

Koncernens kassaflöde från årets verksamhet var negativt med 378 Mkr (-525), huvudsakligen beroende på likvideffekter av tidigare gjorda reserveringar för strukturåtgärder samt andra reserveringar.

Finansiell ställning

Celsius-koncernens finansiella ställning har i flera avseenden påverkats av separatnoteringen av Enator på Stockholms Fondbörs. Balansomslutningen, som 1995 uppgick till ca 13,8 miljarder kronor, minskade som en följd av utdelningen av Enator med ca 2,0 miljarder kronor och det egna kapitalet minskade med 800 Mkr.

Koncernens likvida medel uppgick vid årets utgång till 2 253 Mkr (2 139). I samband med försäljningen av Celsius 45-procentiga andel i Eriksbergs Förvaltnings AB erhöles 494 Mkr i likvid för tidigare lämnat lån till bolaget. Enator har i slutet av 1996 i samband med sin nyemission erlagt likvid för Celsius fordran med 400 Mkr.

Likvida medel har under året i övrigt påverkats av genomförda strukturåtgärder för vilka kostnader tidigare reserverats, ökad kapitalbindning i varulager, amortering av kortfristiga skulder samt inlösen av vissa pensionsåtaganden.

Det egna kapitalet ökade under året med 300 Mkr till 2 816 Mkr (2 516). Soliditeten var vid årets slut 25 procent (21). Eftersom stora försvarsorder ofta finansieras genom kundförskott är koncernens finansiella ställning i praktiken starkare än vad ett traditionellt soliditetsmått visar. Om man i balansräkningen exkluderar nettoförskott från kunder uppgick soliditeten till 30 procent (26).

Såväl koncernens avkastning på sysselsatt kapital som eget kapital uppgick till 11 procent. Under 1995 var avkastningen i båda avseenden negativ till följd av gjorda reserveringar.

Avskrivningar och investeringsplaner

Koncernens investeringar i fastigheter, maskiner och inventarier uppgick 1996 till 353 Mkr (454), varav 59 Mkr (97) avsåg byggnader och markanläggningar. Av övriga anläggningsinvesteringar avsåg merparten ersättningsinvesteringar i den löpande verksamheten.

Investeringsbehovet inom nuvarande verksamhet förväntas de närmaste åren bestå av ersättningsinvesteringar.

Celsius AB har en option att fr o m 1998 för 600 Mkr förvärva den rörelsefastighet i Järfälla, där huvuddelen av CelsiusTechs verksamhet idag bedrivs.

Goodwill

Genom utdelningen av Enator reducerades koncernens goodwill med ca 850 Mkr. Den kvarstående goodwillen vid årets slut uppgår därefter till 484 Mkr och avser väsentligen förvärven av FFV Aerotech och CelsiusTech samt den goodwill som ingick i det senare bolaget vid förvärvet.

Skattesituation

Koncernens skattebelastning är begränsad som en följd av betydande förlustavdrag i Sverige. Vid utgången av 1995 uppgick förlustavdragen till 4,4 miljarder kronor, varav 0,7 miljarder var föremål för prövning. Under året har i samband med utdelningen av Enator förlustavdragen reducerats med 0,9 miljarder kronor.

Vid 1996 års utgång uppgick förlustavdragen till 3,3 miljarder kronor, varav 0,3 miljarder är föremål för prövning.

Årets skattekostnad uppgick till 62 Mkr motsvarande ca 18 procent av resultatet före skatt.

Den effektiva framtida skattebelastningen kommer främst att vara avhängig utländsk bolagsbeskattning,

vilket med befintlig bolagsstruktur i huvudsak innebär skatt i Australien och USA.

Tvister och åtaganden

Beträffande tvister görs individuella bedömningar. Tillfredsställande reserveringar bedöms föreligga i koncernens räkenskaper.

Under året har uppgörelse träffats i tvisten mellan Celsius och Förenade Kommunföretag avseende förvärvet av Dialog.

Förslag till utdelning

Styrelsen föreslår för 1996 en kontantutdelning av 3,40 kronor (0) per aktie.

Definitioner

Eget kapital

Definieras som eget kapital enligt balansräkning. I koncernens eget kapital ingår kapitaldelen i obeskattade reserver.

Genomsnittligt sysselsatt kapital

Genomsnittligt totalt kapital minskat med genomsnittet av icke räntebärande skulder.

Kapitalomsättning

Årets fakturering dividerad med genomsnittligt sysselsatt kapital.

Kassaflöde

Kassaflöde från årets verksamhet genereras av årets förändringar i tillförda medel från rörelsen, rörelsekapital samt investeringar. Jämför Koncernens finansieringsanalys, sid 32.

Kassalikviditet

Omsättningstillgångar exklusive varulager i relation till kortfristiga skulder.

Riskbärande kapital

Summan av eget kapital och latent skatteskulder (inklusive minoritet).

Räntabilitet på genomsnittligt eget kapital

Årets resultat efter total skatt i relation till genomsnittligt eget kapital.

Räntabilitet på genomsnittligt sysselsatt kapital

Rörelseresultat efter avskrivningar plus finansiella intäkter i relation till genomsnittligt sysselsatt kapital.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader och valutakursdifferenser dividerat med räntekostnader och valutakursdifferenser.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat efter avskrivningar i relation till fakturering.

Självfinansieringsgrad

Kassaflöde före investeringar dividerat med investeringar (exklusive bolagsförvärv/avyttringar).

Skatt att betala

Med skatt att betala avses skatt på Celsius-koncernens beskattningsbara inkomst samt andel i intressebolags skatt.

Skuldsättningsgrad

Summa räntebärande skulder dividerat med summan av eget kapital och minoritetens andel av eget kapital.

Soliditet

Summan av eget kapital och minoritetens andel i eget kapital i procent av balansomslutningen.

Total skatt

Med total skatt avses Celsius-koncernens skatt på beskattningsbar inkomst, latent skatt samt andel i intressebolags skatt.

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader i relation till fakturering.

Koncernens verksamhet i sammandrag

Belopp i Mkr	1992	1993	1994	1995	1996
RESULTATPOSTER					
Fakturering	10 615 ¹⁾	11 994	10 881	10 817	11 112
varav export och fakturering utomlands	4 995	5 144	4 847	4 337	5 080
Avskrivningar enligt plan på fastigheter/maskiner/inventarier	277	350	322	315	338
Rörelseresultat efter avskrivningar	-23	270	713 ²⁾	-793 ²⁾	99
Rörelsemarginal (%)	neg	2,3	6,6	neg	0,9
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	491	642	835 ²⁾	-559 ²⁾	347
Vinstmarginal (%)	4,6	5,4	7,7	neg	3,1
BALANSPOSTER					
Omsättningstillgångar	9 965	9 401	8 505	7 848	7 527
Anläggningstillgångar	4 467	4 313	4 028	3 960	3 940
Kortfristiga skulder	9 195	7 900	7 109	7 105	6 603
Långfristiga skulder	2 266	2 626	2 440	2 169	2 031
Minoritetsandelar	16	21	18	18	17
Eget kapital	2 955	3 167	2 966	2 516	2 816
Balansomslutning	14 432	13 714	12 533	11 808	11 467
Räntebärande nettotillgångar	2 849	2 779	1 559	566	417
Sysselsatt kapital på balansdagen	5 802	5 842	5 444	4 997	5 116
Riskbärande kapital	2 971	3 190	2 985	2 534	2 834
NYCKELTAL					
Soliditet (%)	21	23	24	21	25
Räntabilitet på genomsnittligt sysselsatt kapital (%)	15	15	18	neg	11
Räntabilitet på genomsnittligt eget kapital (%)	15	16	26	neg	11
Självfinansieringsgrad (ggr)	2,0	2,2	neg	neg	neg
Skuldsättningsgrad (ggr)	1,0	0,8	0,8	1,0	0,8
Räntetäckningsgrad (ggr)	2,6	3,8	5,7	neg	3,1
Kassalikviditet (%)	94	97	87	75	73
Kapitalomsättningshastighet (ggr)	1,9	2,1	1,9	2,1	2,2
NYCKELDATA PER AKTIE ³⁾					
Vinst efter skatt att betala (kronor)	14,50	19,30	28,50	neg	10,00
Vinst efter total skatt (kronor)	14,50	17,00	28,00	neg	10,20
Eget kapital (kronor)	105	113	106	90	100
Utdelning (kronor)	4,40	6,50	7,00	0	3,40 ⁴⁾
STATISTIK					
Kassaflöde ⁵⁾	364	218	-281	-567	-401
Orderingång	6 250	10 510	9 607	9 055	10 455
Orderstock på balansdagen	18 820	22 480	21 577	19 685	18 900
Investeringar i fastigheter/maskiner/inventarier	329	340	400	454	353
Årsanställda på balansdagen	12 180	13 500	12 700	11 714	11 530

1) Ej omräknad enligt löpande avräkningsmetoden. 2) 1994 års värden innehåller realisationsvinst vid försäljning av Safe Partners med 143 Mkr. Vidare har resultatet påverkats av ianspråktagen riskreserv för CelsiusTech med 217 Mkr. 1995 års resultat är belastat med strukturkostnader på 607 Mkr och goodwillnedskrivning med 200 Mkr.

3) 1992 är antalet aktier justerat för split 5:2 vilken genomfördes 1993. Antalet aktier utökades 1993 med 3 066 038 genom en riktad nyemission varefter det totala antalet aktier uppgår till 28 066 038. 4) Enligt styrelsens förslag. 5) Efter investeringar exklusive företagsförvärf/försäljningar.

Finansverksamhet

Finansfunktionen inom Celsius-koncernen är organiserad i två enheter, koncernstab Finans och koncernbanken Celsius Finance. Koncernstaben svarar för utveckling av riktlinjer för koncernens och de rörelsedrivande bolagens hantering av finansiella flöden och risker. I stabens uppgifter ingår också att bistå koncernbolagen med resurser och kompetens på finansområdet samt koncerngemensam upphandling av banktjänster och andra finansiella tjänster. I Celsius Finance bedrivs koncernbanksverksamhet med den fysiska hantering av de finansiella flödena samt trading på de finansiella marknaderna.

Koncernbolagens affärer finansieras normalt genom successiva förskottbetalningar från kunderna. Detta medför att koncernens balansräkning karaktäriseras av en relativt hög andel likvida medel och en relativt låg andel räntebärande skulder. En viss ökning av likvida medel har skett under 1996.

Huvuddelen av koncernens likvida medel, som vid utgången av 1996 uppgick till 2,3 miljarder kronor, finns i Sverige och är placerad på den svenska penningmarknaden. Övriga likvida medel finns till övervägande del i den australiska verksamheten. "Cash Pools" för koncernens bolag finns i Sverige och i USA.

Merparten av koncernens räntebärande skulder utgörs av pensionsskulder. Koncernens upplåning är relativt liten och utestående lån är förknippade med specifika projekt. Detta gäller t ex finansiering av offshore-engagemang som flödes- och valutamässigt är anpassad till charterflödet från kunden.

Kreditrisk

Hög andel förskottsfinansiering av koncernens affärer och en kundstruktur med till övervägande del offentliga kunder gör att exponeringen för kundrisker är jämförelsevis liten. Kund- och landrisk i samband med exportaffärer kreditförsäkras normalt. Den finansiella kreditrisken är mycket begränsad, eftersom likviditeten placeras i välrenommerade banker eller i värdepapper med låg kredit- och likviditetsrisk. I koncernens finanspolicy regleras utrymmet för motpartsrisker i finansverksamheten.

Ränterisk

Koncernens ränterisk är huvudsakligen hänförlig till effekten av ränteförändringar på avkastningen av likvida medel. Ränteriskexponeringen styrs aktivt av Celsius Finance inom av koncernstyrelsen fastställda risklimit.

Valutarisk

Värdet av eget kapital i utländska dotterbolag skyddas som regel antingen via lån i utländsk valuta eller genom terminsvalutasäkringar. Nettoinvestering i utländska bolag uppgår till ca 400 Mkr.

Koncernens produktion sker väsentligen i Sverige och koncernens kostnader är huvudsakligen i svenska kronor. Förändringar i den svenska kronans värde påverkar därför koncernens internationella konkurrensförmåga. Koncernen är också exponerad för valutapåverkan hänförlig till försäljning och upphandling i främmande valutor.

Koncernens policy är att undvika valutarisker i den kommersiella verksamheten och koncernbolagens betalningar i främmande valutor terminsäkras sålunda via Celsius Finance. Huvuddelen av koncernens export är av projektkaraktär. Säkring av valutaflöden sker därför på projektbasis.

Koncernbanken Celsius Finance

Celsius Finance hanterar merparten av koncernens betalningsflöden i såväl svenska kronor som utländska valutor. Därmed kan transaktions- och växlingskostnaden minimeras samtidigt som koncernens totala risk-situation lättare kan styras.

Även koncernintern in- och utlåning går via koncernbanken och överskottslikviditeten placeras huvudsakligen på den svenska penningmarknaden. Handel på valuta- och penningmarknader är sålunda huvudsakligen centraliserad till Celsius Finance.

Utöver koncernbanksverksamheten bedriver Celsius Finance en aktiv portföljförvaltning på valuta- och räntemarknaderna. Förvaltningen omfattar såväl placering av likvida medel som positionstagning i olika typer av derivatinstrument.

Koncernstyrelsen har fastställt det riskutrymme inom vilket Celsius Finance tillåts verka. Riskexponering och resultat följs genom dagliga mätningar.

Utvecklingen på räntemarknaderna under 1996 var mycket positiv och karaktäriserades av fallande räntor. Sveriges Riksbank sänkte successivt under året styr-räntan från 9 procent till drygt 4 procent. Räntan på en femårig obligation föll med drygt 2 procentenheter. Med lång bindning av räntan i Celsius Finance penningmarknadsportfölj uppnåddes en mycket god avkastning på förvaltade medel. Även genom förvaltningen av valutaportföljen har Celsius Finance starkt bidragit till koncernens goda finansnetto.

Forskning och utveckling

Verksamheten inom Celsius-koncernen baseras på en bred och inom många områden mycket djup teknisk kompetens för produktutveckling och produktunderhåll. Möjligheterna att bibehålla och vidareutveckla denna breda kompetens genom beställningar från det svenska försvaret minskar dock beroende på lägre försvarsanslag.

Samtidigt betonar emellertid såväl politiker som ledande representanter för försvarsmakten att satsningar måste ske på viss försvarsmateriel och vissa teknologier som är av väsentlig betydelse för landet. I Försvarsbeslut 96 ges exempel på högteknologiska produkter och system som prioriteras för att Sverige vid behov och på kort tid åter skall kunna höja sin förmåga att försvara landet. Ledningssystem och system för vapenstyrning och vapenverkan liksom undervattens teknik och telekrigföring är sådana områden, där det ställs höga krav på teknisk kompetens och där produktutvecklingen är mycket tidskrävande. Inom nämnda områden har Celsius-koncernen en stark ställning.

För närvarande pågår en mycket snabb teknikutveckling inom främst civil telekommunikation och datorindustri. Därför kommer såväl civila utvecklingshjälpmedel som komponenter och programvara i allt större omfattning att utnyttjas också i den militära produktutvecklingen. Celsius stödjer också insatser för att använda militär teknik för civila tillämpningar, s k dual use, vilket innebär ökade möjligheter att vidareutveckla den militära teknikbasen. Som ett led i arbetet på att stärka den tekniska kompetensen kommer också koncernens samarbete med forskningsinstanser och högskolor att ytterligare intensifieras framöver.

FoU-kostnaderna inom Celsius-koncernen uppgick under 1996 till 2 039 Mkr (2 235), varav 1 522 Mkr var kundfinansierade och 517 Mkr egenfinansierade. Av koncernens anställda är ca 3 800 tekniker och av dessa är mer än 30 procent akademiker.

Ubåtar och ytstridsfartyg

Inom Kockums-gruppen pågår satsningar på en ny generation ubåtar och det nya ytstridsfartyget YS 2000. För såväl ubåtar som ytfartyg gäller att de skall vara svåra att upptäcka och tåla mycket höga tryck- och stötblastningar från undervattens explosioner. Kockums har därför utvecklat en trycktank, där modeller av skrov och hela komponenter testas. I trycktanken simuleras djup ner till 1 600 meter. På ytfartygssidan pågår en utveckling där skrovstrukturer i kolfiberkomposit testas

mot extremt höga krav. Mätningarna ger underlag för utveckling av strukturer med låg vikt och minimala dimensioner samtidigt som säkerheten bibehålls.

För att skydda personal och känslig utrustning ombord på ubåtar och ytfartyg vid undervattens explosioner är durkarna elastiskt monterade. I datorer analyseras händelseförloppet vid explosioner och beräkningsmodellerna förfinas genom återmatning av mätdata från verkliga sprängprov.

Med en annan datortillämpning har Kockums med hjälp av s k virtual reality-teknik utarbetat ett helt nytt koncept som i realtid och interaktivt skapar nya möjligheter inom ubåtsdesign och konstruktion.

Ytstridsfartyget YS 2000 som nu byggs på Karlskronavarvet blir det första större fartyget i världen med smygegenskaper. Fartyget är konstruerat för att bli mycket svårt att upptäcka med dagens sensorer. Skrovutformningen ger låg radar- och magnetisk signatur. Dolda avgasutsläpp och inkapslade generatorer skyddar fartyget från att bli upptäckt också av värme- och ljudkännande sensorer.

Intelligenta system

Tillsammans med det franska företaget GIAT Industries utvecklar Bofors den målsökande artillerigranaten BONUS. BONUS är ett exempel på s k intelligent ammunition och är ett precisionsvapen som kan användas för att från långt håll bekämpa stridsvagnar. Inom

Bofors pågår också utveckling av en ny generation pjäsartilleri som har avsevärt förbättrade prestanda vad avser räckvidd, precision och rörlighet jämfört med dagens artillerisystem.

Inom missilområdet dominerar FoU-verksamheten av den fortsatta utvecklingen av luftvärnsroboten BAMSE och pansarvärnsroboten BILL. Samtidigt pågår i samarbete med tyska DASA utveckling av ett nytt attackrobotprojekt som fått namnet Taurus.

Bofors utveckling av en biosensor, den s k mekaniska hundnosen, är ett dual use-koncept. Sensorn ger utslag för gasutveckling från t ex sprängämnen och narkotika och kan användas såväl för att leta rätt på minor som för att söka efter explosiva ämnen och narkotika på t ex flygplatser.

Militärt och civilt

Inom CelsiusTech pågår utveckling av navigeringsradarn Pilot som arbetar med mycket låg uteffekt för att inte röja sin position. Radarn är ett exempel på den smygteknik som bl a kommer till användning på det marina området. CelsiusTech utvecklar också andra smygteknikkoncept bl a avseende frekvensselektiva ytor som är genomskinliga inom ett mycket smalt frekvensområde men reflekterande för övriga frekvenser.

Inom telekrigföring pågår en vidareutveckling av radarvarnare för JAS 39 Gripen. Betydande exportframgångar har uppnåtts med den flygburna motmedelsfälla-

ren BOL som försvårar radarföljning av flygplan. En fortsatt utveckling sker mot allt mer sofistikerade metoder för störning av såväl radar- som infrarödsensorer.

Den militära radarkompetensen utgör en förutsättning för den pågående utvecklingen av en intelligent farthållare för bilar. Detta är ett s k dual use-projekt där militär teknik används för civila ändamål. I internationell samverkan pågår för närvarande studier avseende ett utvidgat koncept för kollisionvarning.

Inom CelsiusTech pågår vidare utveckling av ett integrerat navigations- och taktiskt system som gör det möjligt för en stridsvagnsstyrka att utväxla information mellan enheterna. För presentation av omgivningen utvecklas ett system som fått namnet Linus. Linus innebär att omvärldsbilden komprimeras till en linje och betraktaren får bilden återskapad med hjälp av en speciell sorts glasögon. Även Linus tillhör kategorin dual use-projekt och har civila tillämpningsmöjligheter bl a inom datorområdet.

En annan civil produkt som utvecklas inom CelsiusTech är en högintensiv dagsljuslampa där tekniken baseras på de speciella egenskaperna hos svavel i plasmaform inne i ett mikrovågsfält.

När det gäller utveckling av system för olika ledningsfunktioner för främst fartyg och flyg utvärderar CelsiusTech hur civil teknik med COTS-produkter (Commercial Off The Shelf) och Intranet kan utnyttjas i militära system och applikationer.

Den tekniska utvecklingen inom FFV Aerotech fokuseras på fortsatt tjänsteutveckling inom underhållsverksamhet för militärt flyg. Bl a vidareutvecklas metodik och hjälpmedel inom simuleringsteknik och produktdatahantering för att möta kraven vid hantering av alltmer komplexa produkter. Fortsatt utveckling sker även avseende kvalificerad utbildning och framtida underhåll av JAS 39 Gripen-systemet.

Inom Celsius Invest bedrivs avancerad FoU-verksamhet främst inom Celsius Materialteknik, som är ett av landets ledande företag inom materialteknikutveckling. Utvecklingsverksamheten är för närvarande koncentrerad till plast- och metallbaserade komposit, avancerad pulvverteknik och miljövänligare ytbehandlingsmetoder.

Internationell verksamhet

Celsius-koncernen har utöver den svenska verksamheten en bred internationell verksamhet med tyngdpunkt i USA och Australien. Dessutom bedriver ett flertal av koncernens bolag olika internationella samarbetsprojekt med framförallt försvarsindustrier i Norden och övriga Europa.

Celsius-koncernens försvarsbolag är ledande inom sina nischer och har med sin höga teknologiska kompetens inom både produktutveckling och produktion visat sig vara attraktiva som samarbetspartners för utländska företag. Stabila projekt för hemmamarknaden är dock en förutsättning för ett fruktbart samarbete med utländska industrier.

Australien

Kockums största enskilda projekt, Collins-projektet i Australien, drivs i nära samarbete med en australisk partner genom Australian Submarine Corporation (ASC), som Kockums äger till 49 procent.

Med ordern på sex ubåtar av typ Collins till den australiska marinen fick Kockums 1987 sitt stora internationella genombrott. Beställningen uppgår omräknat i dagens penningvärde till ca 25 miljarder kronor. Den första ubåten levererades under 1996 och den andra i serien genomgår omfattande tester till sjöss för att levereras under 1997. Ubåtarna byggs vid varv i Adelaide och Kockums svarar för såväl teknik som design. Projektet innebär en hög nivå av teknologiutbyte.

Den australiska regeringen väntas ta ställning till en order på ytterligare två ubåtar under 1998.

Det gemensamt ägda Australian Submarine Corporation har under året i ett joint venture med Silklint International Corp. i Bangkok fått order på att bygga tre 30-meters patrullbåtar till Royal Thai Navy. Möjligheter finns till en fortsättning då enligt planerna ytterligare 15 båtar skall ingå i serien.

CelsiusTech har flera internationella samarbetsprojekt bl a med Transfield i Australien och Nya Zeeland avseende avancerade stridsledningssystem för ANZAC Ship-projektet. Projektet omfattar nya fregatter för Australien och Nya Zeeland och sträcker sig fram till år 2003. Den totala ordersumman för CelsiusTech uppgår till drygt 2 miljarder kronor. CelsiusTech har vidare ett utvecklingsuppdrag för nytt ledningssystem för australiska armén, AUSTACSS (Australian Army Command Support System) i vilket 80 personer är engagerade.

USA

Den amerikanska marknaden spelar en viktig roll för Celsius-koncernen vad gäller framför allt civilt flygunderhåll men även för den försvarsrelaterade verksamheten.

Inom flygunderhåll bedrivs en betydande verksamhet i USA av Celsius Inc, som ingår i Celsius Invest-gruppen och tillika är moderbolag för all USA-baserad Celsius-verksamhet. Verksamheten riktar sig främst till civila flygbolag i USA, men också till det amerikanska försvaret samt innehåller ett betydande globalt inslag i form av export från USA.

Den amerikanska flygmarknaden är i stadig tillväxt sedan en längre tid och tillväxttakten väntas framöver öka för att möta ett växande transportbehov. Parallellt med detta förväntas trenden mot ökad outsourcing av underhållstjänster för flygindustrin att förstärkas. Celsius USA-verksamhet inom flygunderhåll av bl a motorer och regionalflyg samt avancerad testutrustning är väl positionerad för fortsatt tillväxt.

Genom den flygrelaterade verksamheten har Celsius-koncernen skapat en viktig infrastruktur i USA som är av betydelse också för den försvarsrelaterade verksamheten.

Flera av koncernens bolag har en väl etablerad position som leverantör av avancerade system för det amerikanska försvaret. Som exempel kan nämnas Bofors, som levererat luftvärnssystem till amerikanska försvarsmakten. Framgången har följts upp med pansarvärnsvapnet AT4 och senare också Carl-Gustaf-systemet under 1980- och 1990-talet.

CelsiusTech är ytterligare ett bolag som under en följd av år levererat avancerad försvarselektronik och under senare år erhållit betydande order på sitt remsfällande motmedelssystem BOL. Inledningsvis utrustas US Navys F-14 plan med systemet men projektet testas nu även för motsvarande användning inom flygvapnet. CelsiusTech har ett marknadsföringssamarbete för BOL med de amerikanska företagen Chemring och Tracor.

FFV Aerotech har inlett ett strategiskt viktigt samarbete med Collins i USA för svenska försvarets nya taktiska radiosystem TARAS.

Det senaste Celsius-projektet är Karlskronavarvets monterbara bro som utvecklats för den svenska armén. Karlskronavarvet erhöll under 1996 en prototyporder på

motsvarande system för den amerikanska armén.

Ett annat mått på intresset för Celsius-koncernens försvarsrelaterade produkter är att en relativt stor andel av det totala sk FCT-programmet (Foreign Comparative Testing) för utvärderande av prestanda hos utländska utrustningar har tilldelats projekt inom Celsius-koncernen under senare år.

Amerikansk försvarsindustri genomgår sedan något år en kraftfull omstruktureringsprocess som kommer att leda till en mycket konkurrenskraftig inhemsk industri med betydande ambitioner också internationellt.

Den amerikanska marknaden är världens största enskilda försvarsmarknad. Celsius-koncernen kommer tack vare sin etablerade bas och position på denna marknad att ha betydande möjligheter inom sina avancerade nischteknologier med ambitionen att fortsatt utgöra en intressant samarbetspartner för amerikansk försvarsindustri.

På det civila området kan nämnas samarbetet med det amerikanska företaget Fusion Lighting som har patent på en elektrodslös dagsljuslampa. CelsiusTech utvecklar ”smarta” kraftaggregat för att driva mikro-vågskällan och levererar dessutom kompletta installationer i Skandinavien.

Europa

Från politiskt håll i både Sverige och utomlands framhålls betydelsen av att försvarsindustrin samverkar i olika utvecklingsprojekt för att sprida kostnaderna. Sveriges medlemskap i EU erbjuder sannolikt ökade möjligheter för svensk försvarsindustri att delta i internationella samarbetsprojekt.

Bofors är sedan flera år involverat i ett antal internationella samarbetsprojekt som i vissa fall rör sig om gemensam utveckling av produkter och system och i andra fall är rena marknadssamarbeten.

Några av de mest betydelsefulla samarbetena är utvecklingen av sk intelligent ammunition såsom SPA, Self Propelled Artillery System, och 155 mm artillerigranaten BONUS med GIAT Industries i Frankrike. I Frankrike pågår också ett samarbete med TDA som under slutet av 1996 resulterade i en stor order på pansarskott AT4 CS. Bofors Explosives har vidare ett distributionssamarbete avseende krut för hagelammunition med det franska bolaget Cheddite.

Bofors samarbetar också med tyska företag avseende produktion av vissa delar till stridsvagnen Leopard 2 för det svenska försvaret. Med Rheinmetall samarbetar Bofors gällande 120 mm kanon för Leopard-stridsvagnen, med Wegmann gällande tornet och med Krauss-Maffei om totaltkonceptet. Vidare har Bofors Missiles med LFK, ett dotterbolag till Daimler-Benz Aerospace, DASA, ett samarbetsprojekt rörande de flygburna målsrobotarna Taurus KEPD-350 och KEPD-150.

CelsiusTech utvecklar och tillverkar på uppdrag av det tyska företaget STN Atlas anpassning av ledningssystemet till den svenska arméradiation. Dessutom sker viss legotillverkning av optikdetaljer i siktessystemet. CelsiusTech har även samarbetsavtal med STN Atlas för leveranser till andra kunder.

FFV Aerotechs dotterbolag FFV AvioComp bedriver sedan några år flygplansunderhåll på Schiphol Airport i Nederländerna under namnet FFV AvioComp Netherlands B.V.

I 1996 års försvarsbeslut fästas stor vikt vid nordiskt samarbete enligt det nordiska ramavtal kring försvarsindustriellt samarbete som ingicks 1994.

Bofors har sedan lång tid tillbaka ett nära samarbete med det norska försvarsindustriföretaget Raufoss främst på ammunitionssidan. Celsius förvärvade under senare delen av 1995 ca 15 procent av aktierna i Raufoss och är därmed största aktieägare i bolaget efter norska staten.

Norska arméns order till Bofors i slutet av december på nattsikten till Robotssystem 70 förutsätter att del av tillverkningen kommer att förläggas till Narvik Technology A/S i Norge.

CelsiusTech samarbetar med det danska elektronikföretaget TERMA Elektronik. Tillsammans levererar de båda företagen bl a elektroniksystem till danska marinen. Tillsammans med danska GP&C Global Support äger CelsiusTech och Saab Dynamics utvecklingsbolaget TransponderTech i Skandinavien.

Utvecklingsarbetet av nästa ubåtsgeneration, Ubåt 2000 eller Projekt Viking som det också kallas, pågår enligt planerna. Detta är ett av de få stora, högteknologiska utvecklingsprojekt som pågår i Sverige och avsikten är att göra det till ett nordiskt samarbetsprojekt. Ett konkret arbete pågår bl a med kravspecifikation.

Redovisningsprinciper

Konsolideringsprinciper

Koncernens bokslut omfattar Celsius AB och de bolag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt äger mer än 50 procent av aktiernas röstvärde (beträffande Australian Submarine Corporation, se under rubrik Klyvningsmetoden).

Innehav av intressebolag där koncernens röstinnehav uppgår till minst 20 procent och högst 50 procent redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

Koncernredovisningen upprättas enligt Redovisningsrådets rekommendation RR 01:91.

Förvärvsmetoden

Koncernbokslutet upprättas enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att koncernens anskaffningsvärde på aktier och andelar eliminerar mot det förvärvade egna kapitalet inklusive kapitalandelen av obeskattade reserver vid förvärvstidpunkten. Således ingår endast resultat uppkomna efter förvärvstidpunkten i koncernens eget kapital. Det egna kapitalet i det förvärvade dotterbolaget fastställs utifrån en marknadsvärdering av tillgångar och skulder i dotterbolaget vid förvärvstidpunkten i en s k förvärvsanalys. Skillnaden mellan anskaffningsvärdet på dotterbolagsaktierna och det i förvärvsanalysen beräknade värdet av eget kapital redovisas som goodwill. I den mån det erfordras omstruktureringar i det förvärvade bolaget görs i förvärvsanalysen avsättning till strukturresev.

Förvärvade dotterbolag ingår i koncernredovisningen med utgångspunkt från tidpunkten för köpet medan avyttrade dotterbolag exkluderas från årets början.

Klyvningsmetoden

Australian Submarine Corporation (ASC) ägs till 49 procent och verksamheten bedrivs som ett joint venture, som regleras via avtal. ASC redovisas enligt klyvningsmetoden, eftersom ASCs verksamhet har stor betydelse vid bedömningen av Celsius-koncernens ställning och resultat.

Klyvningsmetoden innebär i korthet att 49 procent av resultat- och balansposter konsolideras i bokslutet liksom övriga statistikuppgifter som ordergång, orderstock och personal.

Omräkning av utländska dotterbolag

Vid omräkning av utländska dotterbolags resultat- och balansräkningar används den s k dagskursmetoden, då dotterbolagen till övervägande del är att betrakta som självständiga dotterbolag. Dotterbolag finns ej i höginflationsländer. Tillgångar och skulder omräknas till balansdagens kurs, medan det egna kapitalet omräknas till investeringskurs. Samtliga poster i resultaträkningen omräknas

till genomsnittskurs. Omräkningsdifferenser förs direkt till koncernens eget kapital.

Då lån eller terminskontrakt upptas i utländsk valuta, för att skydda koncernens valutaexponering i utländska nettotillgångar, s k hedging, kvittas kursdifferenser på lån eller terminskontrakt till den del de motsvaras av kursdifferenser som uppstår vid omräkning av de utländska nettotillgångarna.

Redovisning av intressebolag

Med intressebolag avses ett långsiktigt aktieinnehav som omfattar minst 20 procent och högst 50 procent av röstetalet.

I resultaträkningen redovisas koncernens andel av resultat före skatt under separat rubrik och ingår i ”resultatet efter avskrivningar”. Resultatet är i förekommande fall reducerat för avskrivning på övervärde och korriberat för internvinst.

Andelen av intressebolagets skatt redovisas i koncernens skattekostnad.

I balansräkningen redovisas bland aktier och andelar anskaffningskostnaden för aktierna korriberat för andelen i resultat efter skatt och med avdrag för erhållen utdelning. Ej utdelat resultat redovisas som bundet eget kapital.

Skatter

Som årets skattekostnad redovisas skatt att betala på årets beskattningsbara inkomst, förändringar i latent skatt samt andel skatt i intressebolag. Förändringar i latent skatt som ingår i årets skattekostnad består av skattesatsen för respektive land på temporära skillnader mellan beskattningsbart resultat och redovisat resultat. Ändras skattereglerna redovisas förändringen av skatteskulden över årets skattekostnad.

Vid beräkning av latent skatteskuld beaktas koncernens outnyttjade skattemässiga förluster.

Intäktsredovisning

Försäljningsintäkter redovisas, efter avdrag för mervärdesskatt, rabatter och retur, vid leverans av produkter och tjänster vid det tillfälle som risken och äganderätten övergår till köparen.

Fakturering och resultat redovisas för större projekt enligt löpande avräkningsprincipen för att på ett bättre sätt återspegla årets aktiviteter och resultat. Principen bygger på IASCs (International Accounting Standards Committee) rekommendation, IAS 11. Med större projekt avses i Celsius-koncernen kontrakt med ordervärde på 200 Mkr eller mer och som löper över minst 18 månader. Metoden innebär att successiv fakturering och vinstavräkning sker i

förhållande till kontraktets upparbetning alternativt i förhållande till kontraktets avräkningstidpunkt (milestone) med kunden, som vid detta tillfälle accepterar fakturering.

Metoden förutsätter tillförlitliga och försiktiga projektbedömningar. Om totala kostnader för att fullborda kontraktet bedöms överstiga återstående intäkter görs en reservering för den totala förlusten.

Ränta på medel som erhållits genom kundförskott redovisas som finansnetto och intäktsförs i takt med att räntan är upplupen. I vissa kontrakt föreskrivs att kundförskott skall vara ränteneutrala i förhållande till projektets upparbetning. Syftet med ränteneutralitet är att det ränteöverskott, som uppstår då förskott överstiger upparbetningen, skall motsvara ränteunderskottet, då det motsatta förhållandet föreligger. Räntan på ränteneutrala kundförskott redovisas successivt som ränteintäkt i takt med projektets upparbetning.

Kostnader för forskning och utveckling

Kostnader för forskning och utveckling (FoU) resultatförs i takt med att de uppstår. Kundorderbaserade FoU-kostnader redovisas som kostnad i samband med fakturering av varor och tjänster.

Kostnader och intäkter av engångskaraktär

Kostnader och intäkter av engångskaraktär redovisas inom rörelseresultatet och följer Redovisningsrådets rekommendation RR 4. Upplysning lämnas i kommentarer till koncernens resultaträkning.

Värderingsregler

Finansiella instrument

Kortfristiga placeringar avseende tradingportföljen värderas till marknadsvärde.

Kapitalplaceringsaktier värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och börsvärde med portföljsyn.

Varulager

Värdering av varulager sker i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation RR 2. Värderingen sker till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt "först in först ut"-principen och verkligt värde.

Order som avräknas enligt den löpande avräkningsmetoden värderas till upparbetad kostnad inklusive vinst.

För order som inte beräknas ge full kostnadstäckning görs reservering för framtida förlustrisker.

Varulagret inkluderar förskott från leverantörer. Netto-redovisning sker av varulagret, vilket innebär att kvittningsbara förskott från kunder beaktas för i varje projekt upparbetade kostnader.

Kundfordringar

Kundfordringar värderas individuellt enligt lägsta värdets princip.

Anläggningar

Fastigheter samt maskiner och inventarier värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Avskrivningar enligt plan beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde. Avskrivningen sker linjärt, baserat på tillgångarnas ekonomiska livslängd.

Följande avskrivningssatser gäller:

Byggnader	1-5 %
Maskiner och inventarier	5-20 %
Datorer	20-33 %

Goodwill

Goodwill skrivs av på 10-20 år. Den längre avskrivningstiden används vid förvärv av företag med stabila marknads- och teknikförhållanden och där förvärvet har en långsiktig och strategisk karaktär. Goodwill i samband med förvärvet av aktier i ASC skrivs av i samma takt som ubåtsprojektet resultatavräknas, dvs enligt den löpande avräkningsmetoden.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar, skulder och orderstock i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. Vid valutasäkring värderas dessa till terminskontraktens kurs varvid terminspremier och -avdrag periodiseras över fordringens/skuldens löptid och redovisas som ränteintäkt respektive räntekostnad.

Orealiserade kursvinster på långfristiga fordringar och skulder avsätts till en valutakursreserv i moderbolaget och till bundet eget kapital i koncernen.

Om en fordran eller skuld är effektivt skyddad av en motpost i samma valuta, s k hedging, påverkar valutakursförändringar ej det bokförda värdet.

Kursdifferenser på finansiella fordringar och skulder redovisas netto i resultaträkningen bland finansiella poster, medan övriga kursdifferenser ingår i rörelseresultatet.

Koncernens resultaträkning

Belopp i Mkr	Noter	1996		1995	
					INKLUSIVE ENATOR
					1995
Rörelsens intäkter	Not 1	11 329		11 066	15 075
Rörelsens kostnader	Not 2	-10 771		-11 181	-14 863
Av- och nedskrivningar	Not 3	-480		-631	-825
Andel i intressebolags resultat		21		-47	-47
Rörelseresultat efter avskrivningar		99		-793	-660
<i>Finansiella intäkter och kostnader</i>					
Ränteintäkter		400		424	427
Räntekostnader		-198		-208	-206
Kursdifferenser m m, netto		46	248	18	239
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		347		-559	-421
Minoritetens andel i årets resultat		0		-2	-15
Resultat före skatt		347		-561	-436
Skatt	Not 15	-62		-36	-58
Årets resultat		285		-597	-494
Vinst per aktie efter total skatt, kronor		10,20		neg	neg

Kommentarer till koncernens resultaträkning

Jämförelser görs med föregående års koncernsiffror justerade för utdelningen av Enator.

Rörelsens intäkter

Årets **fakturerade försäljning** ökade med ca 3 procent och uppgick till 11 112 Mkr.

Den försvarsriktade faktureringen uppgick till 8 056 Mkr, varav FMV svarade för 57 procent.

Tack vare exportframgångar främst inom försvarssektorn samt högre volymer inom civilt flygunderhåll i utlandsbolagen ökade utlandsfaktureringen med ca 17 procent till 5 080 Mkr. Australien och USA är koncernens mest betydelsefulla utlandsmarknader och faktureringen på dessa uppgick till sammanlagt 1,8 miljarder kronor. Faktureringen inom Sverige minskade däremot med ca 6 procent till 6 032 Mkr, motsvarande en andel av den totala faktureringen på 54 procent (61).

Celsius-koncernens satsningar inom det civila området resulterade i en kraftigt ökad fakturering och andelen civil fakturering uppgick till 28 procent (22).

Övriga rörelseintäkter inklusive realisationsvinster redovisades för 1996 till 217 Mkr (249). Dessa intäkter består främst av hyresintäkter, licens- och kommissionsintäkter samt av intäkter av engångskaraktär. Utfallet av licensintäkterna blev betydligt lägre under 1996. Däremot ökade intäkterna av engångskaraktär främst genom uppgörelsen avseende Dialogförvärvet.

Resultat efter avskrivningar

Resultatet efter avskrivningar på 99 Mkr (-793) har förbättrats kraftigt jämfört med föregående år, som belastades med strukturkostnader på 607 Mkr, varav 500 Mkr reserverades med anledning av förväntade neddragningar i anslutning till det nya försvarsbeslutet. Resultatet för 1995 belastades dessutom med en nedskrivning med 200 Mkr avseende den goodwill, som uppstod vid förvärvet av CelsiusTech.

Andelar i intressebolags resultat uppgick till 21 Mkr (-47). Av föregående års förlust hänför sig merparten till bolag som har avyttrats under 1996.

Det svaga rörelseresultatet beror väsentligen på låg marginal i fakturerade order samt på ökade FoU-satsningar inom det civila området. I militära affärer erhålls vanligtvis kundförskott, som påverkar prissättningen av kontrakt med kunden. Ränteintäkterna på dessa förskottsmedel, som redovisas i finansnettot, utgör därmed en viktig del vid bedömningen av projektens operativa resultat.

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader

Finansnettot blev 248 Mkr (234). Den förbättrade avkastningen på de räntebärande tillgångarna bidrog huvudsakligen till det ökade finansnettot och uppgick till ca 15 procent (12). Räntekostnaden, som i medel uppgick till 8,5 procent för såväl 1996 som 1995, består till största delen av ränta på PRI-skulden. Förvaltningen av valutaportföljen bidrog positivt till finansnettot med 36 Mkr.

Resultatet efter finansnetto förbättrades avsevärt och uppgick till 347 Mkr (-559).

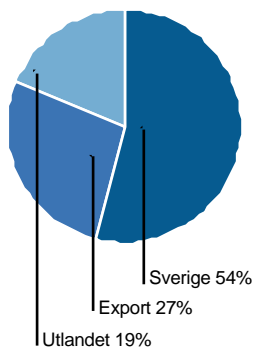
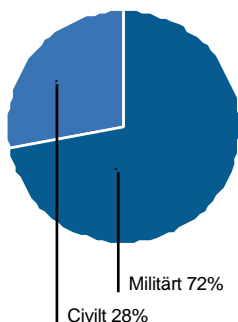
Skatt

Årets skattekostnad uppgick till 18 procent av resultatet före skatt och avsåg huvudsakligen skatt i utlandsbolag, främst Australien och USA. Till följd av Celsius-koncernens förlustavdrag utgår ingen skatt i svenska dotterbolag givet att inga begränsningar i möjligheterna till att ge/mottaga koncernbidrag föreligger.

Nyckeltal

Avkastningen på såväl eget kapital som sysselsatt kapital uppgick till 11 procent (neg). Föregående års negativa avkastning berodde främst på ovan nämnda reserverade strukturkostnader samt på nedskrivningen av förvärvsgoodwillen avseende CelsiusTech.

Räntetäckningsgraden förbättrades under året till 3,1 (neg).

Koncernens balansräkning

Belopp i Mkr	Noter	1996-12-31		1995-12-31		INKLUSIVE ENATOR 1995-12-31	
Tillgångar							
Omsättningstillgångar							
<i>Räntebärande</i>							
Likvida medel	Not 6	2 253		2 139		2 244	
Aktier	Not 6	54		61		61	
Övriga fordringar	Not 7	4	2 311	501	2 701	501	2 806
<i>Icke räntebärande</i>							
Varulager, netto	Not 8	2 679		2 528		2 739	
Övriga fordringar	Not 9	2 537	5 216	2 619	5 147	3 165	5 904
Summa omsättningstillgångar			7 527		7 848		8 710
Anläggningstillgångar							
<i>Räntebärande</i>							
Övriga långfristiga fordringar			389		328		335
<i>Icke räntebärande</i>							
Aktier och andelar	Not 10	346		428		431	
Immateriella tillgångar	Not 11	503		570		1 426	
Anläggningar	Not 12	2 578		2 532		2 826	
Övriga långfristiga fordringar		124	3 551	102	3 632	103	4 786
Summa anläggningstillgångar			3 940		3 960		5 121
Summa tillgångar			11 467		11 808		13 831
Skulder och eget kapital							
Kortfristiga skulder							
<i>Räntebärande</i>							
Övriga skulder			384		406		406
<i>Icke räntebärande</i>							
Leverantörsskulder		866		858		1 128	
Förskott från kunder, netto	Not 8	2 043		2 183		2 216	
Övriga skulder samt avsättningar	Not 13	3 310	6 219	3 658	6 699	4 376	7 720
Summa kortfristiga skulder			6 603		7 105		8 126
Långfristiga skulder							
<i>Räntebärande</i>							
Reverslån och checkräkningskredit		273		172		179	
Avsatt till pensioner	Not 14	1 548		1 808		1 988	
Övriga långfristiga skulder		78	1 899	77	2 057	88	2 255
<i>Icke räntebärande</i>							
Övriga långfristiga skulder		132		112		115	
Summa långfristiga skulder			2 031		2 169		2 370
Minoritetsandelar			17		18		19
Eget kapital							
Aktiekapital (28 066 038 st à 20 kr)	Not 16	561		561		561	
Bundna reserver		658		574		1 173	
Fria reserver		1 312		1 978		2 076	
Årets resultat		285	2 816	-597	2 516	-494	3 316
Summa skulder och eget kapital			11 467		11 808		13 831
Ställda panter	Not 17		1 257		2 615		2 702
Ansvarsförbindelser	Not 17		772		783		870

Kommentarer till koncernens balansräkning

Jämförelser görs med föregående års koncernsiffror justerade för utdelningen av Enator.

Tillgångar

Av koncernens totala tillgångar på 11,5 miljarder kronor avser ca 75 procent de projektinriktade verksamheterna, dvs Bofors, Kockums och CelsiusTech. FFV Aerotech och Celsius Invest med huvudsaklig verksamhet inom militärt och civilt flygunderhåll har däremot betydligt lägre kapitalbindning och svarar för resterande 25 procent. Koncernens tillgångar minskade under året med 340 Mkr främst som en följd av lägre räntebärande tillgångar.

Omsättningstillgångar

Likvida medel påverkades positivt av erhållen betalning av ett utgivet lån på 494 Mkr till Eriksbergs Förvaltnings AB (EFAB) i samband med Celsius försäljning av den 45-procentiga andelen till Förvaltningsaktiebolaget Statum. Vidare har Enator reglerat sin skuld på 400 Mkr i samband med sin nyemission under hösten 1996. Ökad kapitalbindning i varulager, utbetalningar för tidigare års reserveringar i projekt och för struktureringar samt amortering av skulder bidrog till att de likvida medel endast ökade med ca 100 Mkr.

Övriga räntebärande fordringar minskade med ca 500 Mkr, varav 494 Mkr avsåg betalning av ovan nämnda fordran på EFAB.

Kapitalplaceringsaktier är bokförda till ett värde av 54 Mkr (61). Börsvärdet på dessa aktier uppgick till 63 Mkr (61).

Anläggningstillgångar

De **räntebärande fordringarna** utgörs huvudsakligen av moderbolagets utlåning på 320 Mkr till Securum och avser lån till finansiering av hyrd rörelsefastighet.

Aktier och andelar har minskat med ca 80 Mkr på grund av avyttringar samt utdelningar från intressebolag.

Anläggningar uppgick till 2 578 Mkr och låg därmed på samma nivå som föregående år eftersom investeringarna motsvarades av planenliga avskrivningar.

Räntebärande nettotillgångar

De räntebärande nettotillgångarna minskade med ca 150 Mkr till 417 Mkr. I december erhöles betalning för ovan nämnda fordran på Enator på 400 Mkr. De räntebärande tillgångarna minskade däremot totalt sett främst beroende på genomförda strukturåtgärder, ökad kapitalbindning i varulager samt inlösen av PRI-skuld.

Skulder

De **kortfristiga** skulderna minskade med ca 500 Mkr och avsåg främst övriga skulder och avsättningar. Under året utbetalades ca 150 Mkr för tidigare beslutade strukturåtgärder. Dessutom tillkommer en likvideffekt avseende tidigare gjorda projektereserveringar.

Långfristiga skulder minskade med ca 140 Mkr. Pensionsskulden minskade med 260 Mkr medan reverslån har ökat med 100 Mkr.

Eget kapital

Eget kapital ökade under året med 300 Mkr, vilket i stort sett motsvarade årets vinst.

Årets vinst efter full skatt per aktie uppgick till 10,20 kronor (neg) och eget kapital per aktie till 100 kronor (90).

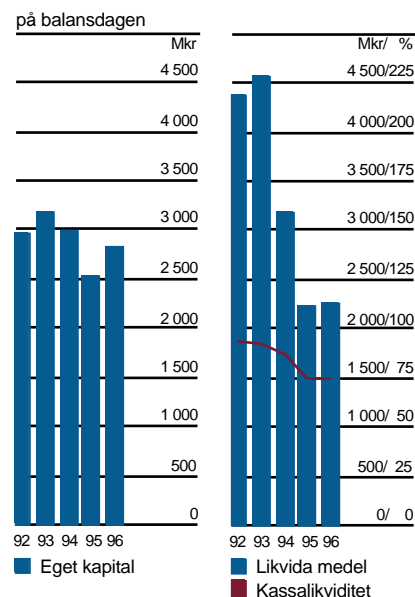
Sysselsatt kapital

Sysselsatt kapital ökade under året med 120 Mkr till 5 116 Mkr. Sysselsatt kapital per affärsområde framgår av tabell över ekonomiska data under beskrivningen av respektive affärsområde.

Nyckeltal

Soliditeten förbättrades med 4 procentenheter till 25 procent främst som en följd av ökat eget kapital. Den lägre balansomslutning har också bidragit till soliditetsförbättringen. Exkluderas kundförskott från totala tillgångar ökar soliditeten till 30 procent (26).

Kassalikviditeten försämrades något och uppgick till 73 procent (75).

Koncernens finansieringsanalys

Belopp i Mkr	1996		1995		INKLUSIVE ENATOR	
					1995	
Från rörelsen tillförda medel						
Rörelseresultat före av- och nedskrivningar	579		-162		165	
Ej likviditetspåverkande realisationsresultat	21		-19		-19	
Ej likviditetspåverkande avsättningar	25		607		607	
Finansiella intäkter och kostnader	248		234		239	
Skatt	-62		-36		-58	
Minoritetens andel i dotterbolags resultat	0	811	-2	622	-15	919
Rörelsekapital						
Förändring av kortfristiga fordringar	-354		219		-259	
Förändring av varulager	-151		-184		-234	
Förändring av kundförskott	-141		-336		-330	
Förändring av övriga kortfristiga skulder	-198	-844	-275	-576	-186	-1 009
Operativt netto från rörelsen	-33		46		-90	
Investeringar						
Förvärvade bolag exklusive kassa	-		-		-191	
Sålda bolag exklusive kassa	23		42		42	
Aktier och andelar	-9		-226		-228	
Immateriella tillgångar	-15		-27		-42	
Maskiner, inventarier och skepp	-294		-357		-536	
Fastigheter	-59		-97		-34	
Försäljning av anläggningstillgångar m m	9	-345	94	-571	85	-904
Kassaflöde från årets verksamhet	-378		-525		-994	
Finansiering						
Förändring av pensionsskuld	-260		157		171	
Förändring av revers- och obligationslån	96		-85		-86	
Förändring av långfristiga skulder	21		-343		-394	
Förändring av långfristiga fordringar	-83		27		28	
Återbetalning av lån	-190		-		-	
Erhållen likvid för fordran på EFAB	494		-		-	
Koncernbidrag från Enator vid utdelning	400		-		-	
Omräkningsdifferenser m m, netto	15		-57		-56	
Förändring av minoritetsintresse	-1	492	0	-301	2	-335
Utdelning till aktieägare, kontant	-		-196		-196	
Förändring av likvida medel och placeringar	114		-1 022		-1 525	

Kommentarer till koncernens finansieringsanalys

Jämförelser görs med föregående års koncernsiffror justerade för utdelningen av Enator.

Hantering av förvärvade/sålda bolag, realisationsvinster samt ej kassapåverkande engångskostnader

I finansieringsanalysen har effekter av större bolagsförvärv och -avyttringar exkluderats från förändringar i balansräkningen. Förvärv/avyttringar med hänsyn tagen till bolagens kassa redovisas som investering.

Realisationsvinster/-förluster redovisas separat ingående i "Från rörelsen tillförda medel", vilket innebär att hela försäljningsintäkter redovisas under "Investeringar" på raden "Försäljning av anläggningstillgångar m m".

Ej kassapåverkande engångskostnader återläggs till genererade medel från rörelsen, vilket är en ändring från tidigare år. Denna princip innebär att förändringar av kortfristiga skulder endast innehåller kassagenererande förändringar i detta avseende.

Från rörelsen tillförda medel

Tillförda medel från rörelsen uppgick för 1996 till 811 Mkr och har ökat med 189 Mkr jämfört med föregående år. Ökningen beror väsentligen på förbättrat rörelseresultat.

Rörelsekapital

Det ökade rörelsekapitalet under 1996 försämrade kassaflödet med 844 Mkr (-576). Av förändringen i kortfristiga fordringar svarade ökade kundfordringar för ca 320 Mkr (85). Den ökade kapitalbindningen i varulager har huvudsakligen skett inom den projektinriktade verksamheten. Förskott från kunder fortsatte att minska, -141 Mkr (-336), vilket är en följd av minskade försvarsbeställningar, främst från det svenska försvaret. Kortfristiga skulder har minskat med 198 Mkr (-275), varav utbetalningar med anledning av verkställda struktureringar svarade för 150 Mkr (167).

Investeringar

Investeringsnivån är betydligt lägre jämfört med föregående år och uppgick netto till 345 Mkr (571).

Investeringar i aktier har endast skett i ringa omfattning jämfört med föregående år, då aktier och andelar förvärvades i de norska bolagen, Raufoss A/S och Mjellem & Karlsen A/S, för 201 Mkr.

Investeringsnivån i maskiner, inventarier och skepp är betydligt lägre jämfört med föregående år och uppgick till 294 Mkr (357).

Kassaflöde från årets verksamhet

Årets kassaflöde är negativt med 378 Mkr (-525). Den ökade kapitalbindningen i rörelsekapitalet är den främsta förklaringen och svarade för en minskad likviditet med 844 Mkr (-576).

Finansiering

Finansieringen påverkade kassaflödet positivt med 492 Mkr (-301). Härav svarade erhållen likvid från Eriksbergs Förvaltnings AB för 494 Mkr samt en betalning från Enator för 400 Mkr. Under året har skulder netto amorterats med ca 450 Mkr, varav inlösen av PRI-skuld svarade för 350 Mkr.

Förändring av likvida medel och placeringar

Likvida medel och placeringar ökade under året med 114 Mkr (-1 022) till 2 253 Mkr (2 139).

Nyckeltal

Skuldsättningsgraden sjönk under året från 1,0 till 0,8 främst som en följd av ovan nämnda amorteringar av skulder.

Analys av kassaförändringar

Belopp i Mkr	1993	1994	1995	1996
Från rörelsen tillförda medel	934	1 096	622	811
Rörelsekapital	-534	-1 287	-576	-844
Kassaflöde före investeringar	400	-191	46	-33
Investeringar				
bolagsförvärv exkl kassa	-439	-	-	-
bolagsförsäljningar	-	40	42	23
övriga nettoinvesteringar	-182	-90	-613	-368
Summa investeringar netto	-621	-50	-571	-345
Kassaflöde	-221	-241	-525	-378
Finansiering	785	-170	-301	492
Utdelning	-360	-182	-196	-
Nyemission	325	-	-	-
Utdelning av Enator-bolag	-332	-799	-	-
Förändrade likvida medel	197	-1 392	-1 022	114

Moderbolagets resultaträkning

Belopp i Mkr	Noter	1996	1995
Rörelsens intäkter	Not 1	170	18
Rörelsens kostnader	Not 2	-205	-517
Avskrivningar	Not 3	-3	-2
Rörelseresultat efter avskrivningar		-38	-501
<i>Finansiella intäkter och kostnader</i>			
Utdelning från dotterbolag m m	Not 4	124	180
Ränteintäkter	Not 5	424	447
Räntekostnader	Not 5	-273	-449
Kursdifferenser m m, netto		44	11
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader		281	-312
Bokslutsdispositioner	Not 19	-63	537
Resultat före skatt		218	225
Skatt		-	-
Årets resultat		218	225

Moderbolagets balansräkning

Belopp i Mkr	Noter	1996-12-31	1995-12-31
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
<i>Räntebärande</i>			
Likvida medel	Not 6	1 306	1 318
Aktier	Not 6	54	61
Fordringar dotterbolag		1 047	1 147
Övriga fordringar	Not 7	2	494
		2 409	3 020
<i>Icke räntebärande</i>			
Fordringar dotterbolag		200	403
Övriga fordringar	Not 9	115	33
		315	436
Summa omsättningstillgångar		2 724	3 456
Anläggningstillgångar			
<i>Räntebärande</i>			
Övriga långfristiga fordringar		321	320
<i>Icke räntebärande</i>			
Aktier och andelar	Not 10	2 120	3 052
Anläggningar	Not 12	10	8
Byggnader	Not 12	6	6
		2 136	3 066
Summa anläggningstillgångar		2 457	3 386
Summa tillgångar		5 181	6 842
Skulder och eget kapital			
Kortfristiga skulder			
<i>Räntebärande</i>			
Skulder dotterbolag		2 052	3 821
Övriga skulder		200	–
		2 252	3 821
<i>Icke räntebärande</i>			
Skulder dotterbolag		236	229
Leverantörsskulder		9	7
Övriga skulder	Not 13	82	42
		327	278
Summa kortfristiga skulder		2 579	4 099
Långfristiga skulder			
<i>Räntebärande</i>			
Skulder dotterbolag		320	320
Reverslån		85	–
		405	320
Summa långfristiga skulder		405	320
Eget kapital			
	Not 16		
Aktiekapital (28 066 038 st à 20 kr)		561	561
Reservfond		364	364
Balanserad vinst		1 054	1 273
Årets resultat		218	225
		2 197	2 423
Summa skulder och eget kapital		5 181	6 842
Ställda panter	Not 17	337	795
Ansvarsförbindelser	Not 17	4 471	4 572

Moderbolagets finansieringsanalys

Belopp i Mkr	1996	1995	
Från rörelsen tillförda medel			
Rörelseresultat före avskrivningar	-35	-499	
Realisationsvinster/-förluster/nedskrivningar	-74	369	
Finansiella intäkter och kostnader	319	189	
Erhållna aktier vid utdelning från Celsius Industrier AB	-1 747	-	
Förlust vid fusion med Celsius Industrier AB	1 902	-	
Koncernbidrag/aktieägartillskott	-63	537	
Skatt	-	-	596
	302		
Rörelsekapital			
Förändring av kortfristiga fordringar	-77	-1	
Förändring av kortfristiga skulder	242	-117	-118
	467		478
Operativt netto från rörelsen			
Investeringar			
Maskiner och inventarier	-5	-3	
Fastigheter	-	-6	
Försäljning av aktier och andelar	462	60	
Övrigt	-	-	51
	457		
Kassaflöde från årets verksamhet	924		529
Finansiering			
Förändring av långfristiga revers- och obligationslån	85	-	
Förändring av långfristiga fordringar	-1	-	
Förändring av mellanhavanden med dotterbolag	-1 859	-1 040	
Erhållen likvid för fordran på EFAB	494	-	
Koncernbidrag från Enator vid utdelning	400	-	
Kapitaltillskott till dotterbolag	-55	-703	-1 743
	-936		
Utdelning till aktieägare	0		-196
Förändring av likvida medel	-12		-1 410

Noter till resultat- och balansräkningarna

Belopp i Mkr

1995* – anger värden inklusive Enator.

Not 1 Rörelsens intäkter

	Koncernen			Moderbolaget	
	1996	1995	1995*	1996	1995
Fakturering	11 112	10 817	14 826	13	18
Realisationsvinster	–	19	19	74	–
Övriga rörelseintäkter	217	230	230	83	–
Summa	11 329	11 066	15 075	170	18

Realisationsvinster under 1995 hänför sig till försäljningen av Ludvigsen & Hermann A/S. Realisationsvinster 1996 i moderbolaget har uppstått vid den koncerninterna försäljningen av Götaverken Arendal AB till dotterbolaget Celsius Invest AB samt vid försäljningen av den 45-procentiga andelen i Eriksbergs Förvaltnings AB till Statum. De under 1996 genomförda försäljningarna har ej någon påverkan på koncernens resultat. Övriga rörelseintäkter består huvudsakligen av licens- och provisionsintäkter, hyror och leasingintäkter samt ersättning avseende tvisten med Förenade Kommunföretag hänförlig till förvärvet av Dialog 1994.

Not 2 Rörelsens kostnader

	Koncernen			Moderbolaget	
	1996	1995	1995*	1996	1995
Kostnader för sålda varor/tjänster	7 252	7 801	10 674	–	–
FoU-kostnader					
– egenfinansierat	517	510	510	–	–
– kundfinansierat	1 522	1 725	1 831	–	–
Försäljnings- och administrativa omkostnader	1 360	1 145	1 848	148	130
Övriga rörelsekostnader	120	–	–	57	387
Summa	10 771	11 181	14 863	205	517

I 1995 års kostnader för sålda varor/tjänster ingick omstrukturingskostnader med totalt 607 Mkr avseende personalneddragningar och bedömda nedskrivningsbehov av anläggningstillgångar.

Moderbolagets övriga rörelsekostnader för 1995 avser väsentligen realisationsförluster, som uppstått i samband med avyttringen av f d Dialog till dåvarande Celsius Information System.

Not 3 Planenliga avskrivningar samt nedskrivningar

	Koncernen			Moderbolaget	
	1996	1995	1995*	1996	1995
Planenliga avskrivningar					
Maskiner och inventarier	262	252	352	3	2
Skepp och andelar i skepp	57	57	57	–	–
Byggnader	73	60	63	–	–
Markanläggningar	3	3	3	–	–
Goodwill	67	52	143	–	–
Andra immateriella tillgångar	10	7	7	–	–
Summa	472	431	625	3	2

Fortsättning nästa sida

Not 3
Planenliga
avskrivningar
samt nedskrivningar
(forts)

	Koncernen			Moderbolaget	
	1996	1995	1995 *	1996	1995
Nedskrivningar					
Aktier	–	–	–	–	–
Goodwill	–	200	200	–	–
Andra immateriella tillgångar	8	–	–	–	–
Summa	8	200	200	–	–
Summa av- och nedskrivningar	480	631	825	3	2

1995 års goodwill-nedskrivning på 200 Mkr avser förvärvsgoodwill på CelsiusTech.

Not 4
Utdelning från
dotterbolag m m

I posten redovisades för 1996 anteciperad utdelning från CelsiusTech AB med 245 Mkr och från AB Celsius Finance med 20 Mkr samt 141 Mkr i förlust vid Celsius Industrier ABs fusion med Celsius AB.

Not 5
Ränteintäkter och
räntekostnader

Av ränteintäkterna på 424 Mkr (447) utgjorde 70 Mkr (58) räntor från dotterbolag och av räntekostnaderna på 273 Mkr (449) avsåg 250 Mkr (420) räntor till dotterbolag.

Not 6
Likvida medel
och aktier

	Koncernen			Moderbolaget	
	1996	1995	1995 *	1996	1995
Kassa och bank	755	345	396	345	79
Kortfristiga placeringar	1 498	1 794	1 848	961	1 239
	2 253	2 139	2 244	1 306	1 318
Aktier ¹⁾	54	61	61	54	61
Summa	2 307	2 200	2 305	1 360	1 379

1) Specifikation finns tillgänglig och kan rekvireras från Celsius AB eller Patent- och Registreringsverket.

Börsvärdet uppgick till 63 Mkr (61).

Not 7
Övriga fordringar,
räntebärande

	Koncernen			Moderbolaget	
	1996	1995	1995*	1996	1995
Övrigt	4	501	501	2	494

År 1995 ingick en fordran på Eriksbergs Förvaltnings AB med 494 Mkr.

Not 8
Varulager netto/
förskott från kunder

	Koncernen		
	1996	1995	1995*
Material	1 095	1 046	1 087
Pågående arbeten	93	128	352
Produkter i arbete	12 364	14 413	14 413
Förskott från kunder	-11 657	-13 816	-13 870
Förskott till leverantörer	784	757	757
Summa	2 679	2 528	2 739

Förskott utöver upparbetning
i varulager

2 043	2 183	2 216
-------	-------	-------

I produkter i arbete ingår 8,2 miljarder kronor (9,0) avseende 49 procent av Australian Submarine's ubåtskontrakt. Hela upparbetningen täcks av kundförskott.

Not 9
Övriga fordringar,
icke räntebärande

	Koncernen			Moderbolaget	
	1996	1995	1995*	1996	1995
Kund- och växelfordringar	2 060	1 743	2 529	1	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	321	272	404	114	27
Övrigt	156	604 ¹⁾	232	-	6
Summa	2 537	2 619	3 165	115	33

¹⁾ Fordran på Enator ingår med 400 Mkr.

Not 10
Aktier och andelar
i koncernen

	Antal aktier / andelar	Innehav %	Nom. värde lokal valuta i 1000-tal	Bokfört värde, Mkr	
Intressebolag					
Esperance Allé	–	50	DKK	–	23,4
Jasminia Shipping Ltd	90 000	30	USD	1	7,9
Louisiana Overseas Inc.	–	30	USD	–	3,7
Ugland GVA Bulk K/S	–	50	NOK	–	23,8
Summa aktier och andelar i intressebolag					58,8
Övriga bolag					
Axtrade Inc.	10	50	USD	1	0,5
Blekingen AB	41 667	7	SEK	833	0,0
BPA	3 090 067	4,7	SEK	24 721	41,7
Cheddite France S.A.	6 000	10	FRF	600	9,4
HB Utveckling AB	2 500	50	SEK	250	0,2
IG JAS AB	10 000	20	SEK	100	1,0
Karlskoga Invest AB	15 000	11	SEK	1 500	6,0
Kockums Conan Wu Shipbuilding	50	50	SGD	1 000	0,3
KS West Supply	–	4	NOK	–	0,8
Norabel Ignition Systems AB (NIS)	2 000	50	SEK	200	0,2
Primulus AB	186 529	20	SEK	13 057	12,5
Raufoss Ammunisjonsfabrikker A/S	1 125 000	15	NOK	22 500	182,2
Saab-Bofors Missiles Corp. AB	5 000	50	SEK	500	0,5
Trienta AB	43 334	10	SEK	1 733	0,0
Uddevalla Invest AB (i konkurs)	200 000	16,6	SEK	20 000	0,0
Wah Nobel (Pvt) Ltd	217 125	48	PKR	5 645	22,8
Åsby Service AB	25 000	50	SEK	100	3,0
Övriga ^{*)}					0,5
Bostadsrätter o dyl					6,0
Summa aktier och andelar i övriga bolag					287,6
Aktier och andelar totalt					346,4

^{*)} Komplet lagstadgad specifikation över Celsius ABs och koncernens innehav av aktier och andelar biläggs den årsredovisning som insänds till Patent- och Registreringsverket. Denna specifikation kan erhållas från Celsius AB.

Not 10
Aktier och andelar
i moderbolaget

	Antal aktier/ andelar	Innehav %	Nom. värde lokal valuta i 1000-tal	Bokfört värde, Mkr
Dotterbolag				
AB Celsius Finance	25 000	100	SEK 2 500	200,0
Andeze AB	500	100	SEK 100	0,1
Bofors AB	3 000 500	100	SEK 300 050	500,0
Celsius Invest AB	1 720 000	100	SEK 172 000	155,0
CelsiusTech AB	170 00	100	SEK 17 000	500,0
Cromarty Ltd	2	100	IEP 0	12,3
FFV Aerotech AB	500 000	100	SEK 50 000	180,0
Förvaltnings AB Traven	500	100	SEK 50	0,1
Inorder AB	15 000	100	SEK 1 500	1,0
Inorder Bygg AB	6 000	100	SEK 600	0,0
Kockums AB	500 000	100	SEK 50 000	385,0
L&H International Contractors A/S	5	100	DKK 12 645	0,0
Pearmens Mekaniska Verkstads AB	200	100	SEK 100	0,1
Servanda AB	1 700	100	SEK 1 700	1,7
Shipknow AG	240	100	CHF 240	0,6
Specol AB	500	100	SEK 50	0,1
AB Svensk Varvsindustri	500	100	SEK 50	0,1
Vergo AB	10 000	100	SEK 1 000	1,0
Summa aktier i dotterbolag				1 937,1
Övriga bolag				
Blekingen AB	41 667	7	SEK 833	0,0
Uddevalla Invest AB (i konkurs)	200 000	17	SEK 20 000	0,0
Raufoss Ammunisjonsfabrikker A/S	1 125 000	15	NOK 22 500	182,2
Övriga aktier *)				0,1
Bostadsrätter				1,0
Summa aktier och andelar i övriga bolag				183,3
Aktier och andelar totalt				2 120,4

*) Kompletta lagstadgade specifikationer över Celsius ABs och koncernens innehav av aktier och andelar biläggs den årsredovisning som insänds till Patent- och Registreringsverket. Denna specifikation kan erhållas från Celsius AB.

Not 11
Immateriella
anläggningstillgångar

	Koncernen		
	1996	1995	1995*
Goodwill			
Anskaffningsvärde	1 093	1 077	2 182
Ackumulerade avskrivningar	-609	-541	-795
Planenligt restvärde	484	536	1 387
Andra immateriella tillgångar	19	34	39
Summa	503	570	1 426

Genom utdelning av Enator reducerades koncernens goodwill med ca 850 Mkr.

Kvarvarande goodwill för 1996 uppgår till 484 Mkr och omfattar väsentligen förvärvsgoodwill avseende FFV Aerotech med 180 Mkr och CelsiusTech med 123 Mkr samt den goodwill som ingick i det senare bolaget vid förvärvet.

Not 12
Anläggningar

	Koncernen			Moderbolaget	
	1996	1995	1995*	1996	1995
Maskiner och inventarier					
Anskaffningsvärde	3 398	3 082	3 718	20	15
Ackumulerade avskrivningar	-2 378	-2 142	-2 563	-10	-7
Planenligt restvärde	1 020	940	1 155	10	8
Skepp och andelar i skepp					
Anskaffningsvärde	369	373	373	-	-
Ackumulerade avskrivningar	-237	-179	-179	-	-
Planenligt restvärde	132	194	194	-	-
Byggnader					
Anskaffningsvärde	2 330	2 149	2 267	7	7
Ackumulerade avskrivningar	-1 216	-1 107	-1 150	-1	-1
Planenligt restvärde	1 114	1 042	1 117	6	6
Taxeringsvärde	907	861	951	2	2
Mark och markanläggningar					
Anskaffningsvärde	300	268	273	-	-
Ackumulerade avskrivningar	-33	-32	-33	-	-
Planenligt restvärde	267	236	240	-	-
Taxeringsvärde	246	257	278	-	-
Pågående nyanläggningar					
Anskaffningsvärde	45	120	120	-	-
Totalt planenligt restvärde	2 578	2 532	2 826	16	14

Not 13
Övriga icke
räntebärande
skulder samt
avsättningar

	Koncernen			Moderbolaget	
	1996	1995	1995*	1996	1995
Skatteskulder	130	106	121	–	–
Avsättning för strukturåtgärder	572	779	849	–	–
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 194	2 103	2 545	73	39
Andra kortfristiga skulder	414	670	861	9	3
Summa	3 310	3 658	4 376	82	42

Avsättning för strukturåtgärder avser väsentligen kostnader för personalneddragning och omorganisation.

Not 14
Avsatt till pensioner

	Koncernen		
	1996	1995	1995*
PRI-pensioner	1 085	1 347	1 527
Övriga pensioner	463	461	461
Summa	1 548	1 808	1 988

Under 1996 har inlösen skett med 350 Mkr avseende PRI-skuld.

Not 15
Skatter

	Koncernen		
	1996	1995	1995*
Skatt att betala	66	60	72
Latent skatt	-4	-23	-13
Andel i intressebolags skatt	–	-1	-1
Total skatt	62	36	58

Vid utgången av 1995 uppgick koncernens outnyttjade förlustavdrag till 4,4 miljarder kronor, varav 0,7 miljarder kronor var föremål för prövning. Under året har i samband med utdelningen av Enator förlustavdragen reducerats med 0,9 miljarder kronor.

Vid 1996 års utgång uppgick förlustavdragen till 3,3 miljarder kronor av vilka 0,3 miljarder kronor är föremål för prövning.

Dessutom tillkommer framtida positiva skatteeffekter som följd av främst kostnader för reserverade strukturåtgärder med 0,6 miljarder kronor, som ännu inte yrkats avdrag för. Vinster, som uppkommit vid fakturering enligt den löpande avräkningsmetoden uppgående till 0,4 miljarder kronor, har ännu ej upptagits till beskattning och kommer att neutraliseras genom utnyttjande av förlustavdrag.

Taxeringsrevision pågår i koncernen. Eventuella effekter av denna kommer inte att påverka skattekostnaden utan bedöms endast ta i anspråk förlustavdrag med mindre belopp.

Not 16
Eget kapital

	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Totalt
Koncernen				
Ingående balans	561	1 173	1 582	3 316
Utdelning av Enator		-599	-201	-800
Ingående balans efter justering	561	574	1 381	2 516
Överföring från fria till bundna reserver		77	-77	0
Omräkningsdifferens m m		7	8	15
Årets resultat			285	285
Utgående balans	561	658	1 597	2 816
Moderbolaget				
Ingående balans	561	364	1 498	2 423
Utdelning av Enator			-444	-444
Årets resultat			218	218
Utgående balans	561	364	1 272	2 197

Not 17
**Ställda panter och
ansvarsförbindelser**

	Koncernen			Moderbolaget	
	1996	1995	1995*	1996	1995
Ställda panter					
Fastighetsinteckningar	172	291	300	-	-
Företagsinteckningar	542	1 293	1 340	-	-
Kundfordringar	-	-	16	-	-
Inteckningar i skepp (inkl offshore-enheter)	206	222	222	-	-
Spärrade likvida medel och depositioner	337	809	817	337	795
Övriga ställda panter	-	-	7	-	-
Summa	1 257	2 615	2 702	337	795
Ansvarsförbindelser					
Borgensförbindelser	668	690	734	38	166
Borgensförbindelser för dotterbolag	-	-	-	3 297	2 846
Garantiförbindelser FPG inkl dotterbolag	22	27	31	1 136	1 560
Övriga ansvarsförbindelser	82	66	105	-	-
Summa	772	783	870	4 471	4 572

Som ett led i koncernens affärsverksamhet förekommer utöver angivna ansvarsförbindelser garantier för fullgörande av olika kontraktensliga åtaganden. Moderbolagets ansvarsförbindelser 1995 inkluderar Enator med 194 Mkr.

Not 18
Årsanställda,
löner och ersättningar

	1996	1995
Genomsnittligt antal anställda		
Sverige *)	10 077	10 283
varav kvinnor	1 881	2 021
Utomlands		
Australien	623	622
Belgien	1	–
Finland	15	12
Frankrike	29	30
Japan	7	5
Kanada	3	2
Kina	–	1
Korea	4	2
Malaysia	1	4
Nederländerna	80	42
Norge	5	26
Nya Zeeland	11	9
Pakistan	2	–
Singapore	6	15
Storbritannien	43	34
Tyskland	21	28
USA	683	677
Totalt utomlands	1 534	1 509
varav kvinnor	188	193
Totalt anställda	11 611	11 792
varav kvinnor	2 069	2 214
*) varav moderbolaget	45	53
varav kvinnor	21	25

Not 18
Årsanställda,
löner och ersättningar
(forts)

	Styrelse och VD	Övriga anställda	Summa
Löner och ersättningar 1996 (belopp i tkr)			
Moderbolag	11 162	23 658	34 820
Dotterbolag			
Sverige	36 435	2 617 945	2 654 380
Australien	4 485	170 347	174 832
Finland	1 180	3 092	4 272
Frankrike	736	8 748	9 484
Japan	2 720	2 114	4 834
Kanada	154	240	394
Korea	421	921	1 342
Malaysia	0	293	293
Nederländerna	641	21 010	21 651
Norge	492	1 242	1 734
Nya Zeeland	1 142	3 558	4 700
Pakistan	0	368	368
Singapore	989	1 233	2 222
Storbritannien	1 002	9 786	10 788
Tyskland	607	6 102	6 709
USA	8 401	191 792	200 193
Summa dotterbolag	59 405	3 038 791	3 098 196
Summa	70 567	3 062 449	3 133 016
Sociala kostnader			1 309 928

I enlighet med rekommendation från Näringslivets Börskommitté, NBK, lämnas följande information angående ledande befattningshavares förmåner.

Styrelsens ordförande

Arvode, 200 000 kronor. Beloppet avser ordförandens årliga arvode som fastställts på bolagsstämman. Under året har skifte på ordförandeposten skett. Tidigare ordförande har erhållit 75 000 kronor i arvode under 1996. Nuvarande ordförande tillträdde vid bolagsstämman den 12 juni 1996 och har erhållit 100 000 kronor i arvode under 1996.

Verkställande direktören/koncernchefen

Lön och övriga förmåner, 3 126 744 kronor. Koncernchefen uppbär därutöver pension från ITP/SPP.

Fr o m den dag Olof Lund avgår som verkställande direktör i Celsius AB uppbär han oförändrade förmåner under en tid av tolv månader.

Övriga medlemmar av koncernledningen

Pension: För övriga medlemmar av koncernledningen tillämpas pensionsålder 60 år varvid 70 procent av slutlön vid pensioneringstidpunkten bibehålles för tiden fram till 65 års ålder. Ordinarie pension följer ITP-planen, men därutöver lämnas komplette-

Fortsättning nästa sida

Not 18
Årsanställda,
lön och ersättningar
(forts)

rande pensionsförmåner på den del av årslönen som ligger mellan ITP-planens övre lönegräns och 50 gånger basbeloppet.

Uppsägning och avgångsvederlag: Vid uppsägning från företagets sida utgår samtliga anställningsförmåner under två år från uppsägningstidpunkten.

Not 19
Bokslutsdispositioner

	Moderbolaget	
	1996	1995
Aktieägartillskott till dotterbolag	-582	-750
Lämnade koncernbidrag	-	-
Erhållna koncernbidrag	519	1 287
Summa	-63	537

Förslag till vinstdisposition

Koncernen

Årets resultat uppgår till 285 Mkr. Fritt eget kapital uppgår enligt upprättad koncernbalansräkning till 1 597 Mkr. Till föreslagen överföring till bundet eget kapital åtgår 1 Mkr. Fritt eget kapital uppgår därefter till 1 596 Mkr.

Moderbolaget

Till bolagsstämmans förfogande står följande vinstmedel:

Från föregående år balanserade vinstmedel (kronor)	1 053 922 300
Årets resultat (kronor)	218 139 928
	<hr/>
	1 272 062 228

Styrelsen och verkställande direktören föreslår

att till aktieägarna utdelas (kronor)	95 424 529
att i ny räkning överföres (kronor)	1 176 637 699
	<hr/>
	1 272 062 228

Stockholm 1997-02-27

Lennart Nilsson, Ordförande

Lars-Eric Englund

Bertil Eriksson

Yvonne Gustafsson

Bjarne Holmqvist

Sven Olving

Kerstin Stenberg

Bengt Antoniusson

Lars Höök

Svenerik Werner

Olof Lund, Verkställande direktör

Revisionsberättelse för Celsius AB (publ)

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1996. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Moderbolaget

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker att bolagsstämman

- fastställer* resultaträkningen och balansräkningen
- disponerar* vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen
samt
- beviljar* styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för deras förvaltning under räkenskapsåret.

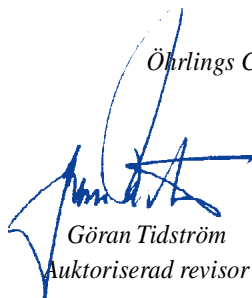
Koncernen

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

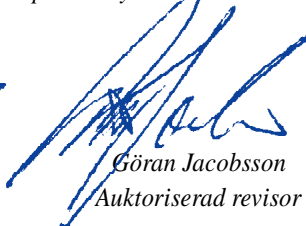
Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen.

Stockholm 1997-02-27

Öhrlings Coopers & Lybrand AB

Göran Tidström
Auktoriserad revisor

Göran Jacobsson
Auktoriserad revisor

Ernst & Young AB

Clas Blix
Auktoriserad revisor

Bofors

Belopp i Mkr	1996	1995
Fakturerad försäljning	4 218	3 873
– varav export och fakturering utomlands	1 649	1 057
Resultat efter finansnetto	-239 ¹⁾	170
Sysselsatt kapital, genomsnittligt	1 419	1 725
Räntabilitet på genomsnittligt sysselsatt kap, %	neg	13
Investeringar, aktiverade	121	158
Orderingång	4 372	3 120
Orderstock	9 250	9 096
Antal årsanställda på balansdagen	4 540	4 533

1) Resultatet har belastats med reservering för framtida strukturkostnader på 300 Mkr.

Bofors utvecklar, tillverkar, marknadsför och underhåller avancerad försvarsmateriel för armé-, marin- och flygstridskrafter. Företagets unika teknik- och kompetensbas utnyttjas även för till kärnverksamheten nära relaterad civil verksamhet.

1996 har präglats av ett omfattande arbete med formatanpassning av företaget. Den största divisionen har delats i två mindre divisioner. Personalminskningen har inletts med att ca 300 medarbetare har sagts upp under slutet av året.

En betydande framåtriktad satsning har gjorts genom inrättandet av en för Bofors-gruppen gemensam marknadsfunktion från den 1 januari 1997.

Resultat

Bofors orderingång under 1996 uppgick till 4,4 miljarder kronor vilket var 1,3 miljarder kronor mer än föregående år. Orderingången var tillfredsställande och ett flertal viktiga exportorder har säkrats.

Faktureringen uppgick till drygt 4 miljarder kronor vilket var en ökning jämfört med föregående år. Alla Bofors-gruppens enheter redovisar en ökad omsättning. Leveranserna av Stridsfordon 90 till det svenska försvaret pågår planenligt och de utgör en betydande del av årets fakturering.

Resultatet för 1996 har belastats med en reservering

för framtida kostnader på 300 Mkr som en följd av beslutade neddragningar. Dessa kostnader har i bokslutet för 1995 reserverats på koncernnivå inom Celsius. Även bortsett från dessa strukturkostnader redovisar Bofors ett svagt resultat jämfört med föregående år. Det försämrade resultatet beror bl a på låga marginaler i fakturerade projekt, ökade civila satsningar samt på ett lägre finansnetto jämfört med föregående år. Några av resultatenheterna har lönsamhetsproblem som nu åtgärdas med kraftfulla rationaliseringsinsatser.

Det viktiga arbetet med en formatanpassning av företaget går planenligt och kommer att positivt påverka lönsamheten redan under 1997.

Marknad

Den svenska såväl som den internationella marknaden präglas av neddragningar av försvarsutgifterna. Från Sverige kan dock noteras två betydande beställningar. Den första lades under våren och avsåg 20 mm ammunition till Arméns Pansarbandvagn 302 till ett värde av ca 200 Mkr. Den andra ordern omfattar artilleriladdningar till Arméns Fälthaubits 77 och är värdemässigt ungefär lika stor.

På den internationella marknaden kan noteras ett betydande kontrakt på pansarvärnsvapnet AT4 CS till den franska armén. Ordern är ett genombrott för den vidareutvecklade typen av AT4 som kan avfyra från slutna rum. Beställningen kommer sannolikt att följas av flera både från Frankrike och andra länder.

Under året har Robotssystem 70 etablerats på en ny marknad genom en order från det thailändska flygvapnet. Försäljningen av pansarvärnsrobotsystemet BILL till Österrike fortsätter och kontrakt har under året tecknats på sikten och lavetter för ca 140 Mkr. Vidare har beställning erhållits från Norge på kustrobotsystemet HSDS till ett värde av ca 370 Mkr.

Pansarvärnssystemet Carl-Gustaf har sålts till Litauen, vilket är Bofors första affär i Baltikum. Ammu-

nitition till detta system har även beställts från USA till ett värde av ca 100 Mkr I november tecknades kontrakt på nattsikten till Robotssystem 70 med det norska försvaret till ett värde av ca 190 Mkr

I början av december fick Bofors tillsammans med Saab Dynamics som underleverantör en beställning från Schweiz på den pansarbrytande granatkastarammunitionen STRIX till ett värde av 445 Mkr

Inom den civila verksamheten pågår bla utvecklingen av både en mekanisk minröjare och en artificiell sk hundnos för minsökning. Minröjaren sattes i slutet av november in i skarp minröjning i Bosnien. Verksamheten drivs av Norsk Folkehjelp som köpt ett första exemplar av minröjaren.

Bofors Weapon Systems

Trots hård konkurrens och restriktiv inköspolitik har ett antal för divisionen väsentliga kontrakt tecknats under året.

Förutom den ovan nämnda mycket betydelsefulla ordern på AT4CS till F rankrike har två andra för divisionen viktiga kontrakt tecknats på uppgradering av 40 mm luftvärns pjäser i Sverige och i Thailand. Sådana pjäser finns i stora antal i världen och målet är att denna första thailändska exportorder skall följas av fler.

De beställningar på ca 100Mkr som inkommit från USA på nya vapen och ammunition till Carl-Gustaf-systemet innebär bland annat att ammunitionen förses med prestanda för lågkänsligt krut.

Under året har som ovan nämnts ännu ett land tagit in granatgeväret Carl-Gustaf i sitt försvar, då Litauen gjort en första beställning.

Det för divisionens resultat mycket betydelsefulla Stridsfordon90-projektet har löpt planenligt under året. Samarbetet med den svenska kunden har dessutom resulterat i tillägsbeställningar på ca 100Mkr .

Schweiz blir, genom ordern på STRIX, den första internationella kunden till denna unika målsökande granatkastarammunition.

Inom utvecklingsområdet förväntas i närtid en order från Sverige på en studie av en elektrotermisk kemisk kanon. Projektet kan komma att bli ett svensk-tyskt samarbete med stor betydelse för företagets framtida konkurrenskraft.

Under hela året har ett struktureringsprojekt pågått som syftar till att av den gamla organisationen skapa två nya och flödesorienterade divisioner: Bofors Weapon Systems med produktområdena luftvärns- och marin-

Bofors pansarbrytande STRIX kommer att levereras till schweiziska armén som blir den första internationella kunden till denna unika målsökande granatkastarammunition.

pjässystem, artilleri, stridsfordon och minröjning samt Bofors Anti Armour Systems med bärbara och autonoma pansarvärnssystem. I samband med denna omstruktureringsprocess har en personalminskning skett. De nya divisionerna påbörjade sin verksamhet den 1 januari 1997.

Bofors Missiles

Orderingången för Bofors Missiles har under 1996 varit tillfredsställande.

Viktiga beställningar under året är bla HSDS (Hell-fire Shore Defence System) till Norge, COND nattsikte till Robotssystem 70 till Norge samt beställning på ytterligare eldenheter BILL för Österrike. Vidare har under året en order på Robotssystem 70 erhållits från Thailand, som är en ny exportkund.

Den civila satsningen vad avser elektronikproduktion har ännu inte utvecklats i den takt som förutsetts. Antalet affärsmöjligheter inom detta område har dock ökat.

På utvecklingssidan har överbeläggning rått under året främst beroende på tre större projekt, vilka samtliga är förordade i Försvarsbeslut 96: luftvärnsrobotsystemet BAMSE, pansarvärnsrobotsystemet BILL 2 samt den flygburna markmålsroboten Taurus.

Bofors Underwater Systems

Företaget utvecklar, tillverkar och marknadsför huvudsakligen avancerade fjärrstyrda och målsökande torpeder med tillhörande utrustning. I en särskild resultat-enhet, SUTEC, utvecklas och tillverkas fjärrstyrda undervattensfarkoster för både militärt bruk och för offshore-ändamål. Inom dotterbolaget Bofors SA Marine utvecklas och tillverkas främst sjöminor och minröjningsutrustning.

Drygt hälften av årets orderingång avsåg export. Den största enskilda ordern erhöles dock från Sverige och Danmark och avsåg produktdefinitionsfasen inför

Kontrakt har under året tecknats med Österrike på sikten och lavetter för pansarvärnsrobotsystemet BILL. Bilden visar nattsiktet till BILL.

Robotsystem Rbs17.

utvecklingen av Torped 90/GRAMPUS, en ny lätt ubåtsjakttorped. SUTEC fick under året fortsatta beställningar från danska marinen på fjärrstyrda undervattensfarkoster typ Double Eagle samt en första order från finska marinen på samma farkost. Vidare erhöll Bofors SA Marine från svenska marinen beställning på studier avseende en ny typ av sjöminor samt ytterligare order från australiska marinen på spränggripare.

Under året har serieleveranser av Torped 613 till svenska marinen och till norska marinen fortsatt enligt plan. Double Eagle har levererats till danska marinen och serieleveranser av kontrollerbara sjöminor har fortsatt till norska och svenska marinerna.

En betydande del av utvecklingsarbetet har under året avsett det strategiskt viktiga projektet, Torped 62/ Torpedo 2000, som är inne i slutet av en utprovningssfas. Studier har bedrivits inför planerad utveckling av en ny lätt ubåtsjakttorped.

Vidareutveckling av fjärrstyrda undervattensfarkoster har fortsatt i samarbete med utländsk partner för det nya konceptet med självgående minjaktsonar. Detta har lett fram till att projektet kunnat offereras till och demonstreras för den holländska marinen.

Produktområdet sjöminor har under året utvecklats positivt. Vissa beställningar har erhållits och studier inför nästa generation sjöminor har intensifierats.

Bofors mekaniska minröjare sattes i slutet av året in i skarp minröjning i Bosnien (överst).

Revidering, konvertering och demilitarisering av ammunition kommer att innebära en ökad ordergång för Bofors LIAB (under).

Luftförvarssystemet BAMSE är ett av de förordade projekten i Försvarsbeslut 96 (över till höger).

Inom området fordonssäkerhet arbetar Bofors med bl a sensorer till sidokollisionsskydd. Betydande investeringar har gjorts under året för att möta en fortsatt expansion och framtida efterfrågan inom produktområdet.

Bofors LIAB

Bofors LIAB arbetar främst inom områdena revidering, konvertering och demilitarisering av ammunition. Nyttillverkning av ammunition och komponenter samt civil produktion, där synergier finns med den militära tillverkningen, är också viktiga områden. Ordergången för 1996 har varit god.

Slutförhandlingar avseende ny 20 mm ammunition till svenska försvaret resulterade som ovan nämnts i den enskilt största ordern. Ordsumman uppgår till mer än 200 Mkr och ordern innebär produktion över sekelskiftet.

Bofors LIAB har i nära samarbete med Försvarets materielverk utvecklat en spränggranat till de nyligen inköpta tyska stridsvagnarna Leopard 121 och 122. Produkten är den enda i världen för 120 mm stridsvagnsbeväpning. Bofors LIAB har under 1996 påbörjat serietillverkning till det svenska försvaret. Produkten förväntas ha stor exportpotential.

Den civila produktionen omfattar huvudsakligen sensorer till sidokollisionsskydd för bilar. Mot bakgrund av en fortsatt expansion av andra produkter inom

fordonssäkerhetsområdet, har under året betydande investeringar gjorts för att möta förväntad framtida efterfrågan.

Försvarsbeslut 96 och beslutet att avveckla försvarets personminor kommer med stor sannolikhet att innebära ökad ordergång inom demilitariseringsverksamheten med produktion främst i Vingåker.

Bofors LIAB köpte den 1 januari 1996 teknik- och utvecklingsbolaget Dynasafe AB med säte i Karlskoga. Företaget utvecklar och tillverkar utrustningar för att innesluta explosioner, s k mobila sprängkammare för ammunitionsdestruktion och utgör ett strategiskt komplement till den övriga demilitariseringsverksamheten.

Bofors Explosives

Bofors Explosives har under 1996 erhållit beställningar på dubbelbaskrut för artilleriladdningar till det svenska försvaret, vilket möjliggör en planerad anpassning inom produktområdet. Det svenska försvarets långsiktiga behov kan därigenom på ett bra sätt säkerställas.

Företaget har, trots en hård konkurrens, behållit sina marknadsandelar inom det civila området. Marknaden för den civila produktionen, krut för jakt- och sportammunition samt sprängämnen till företrädesvis oljeindustrin, är stabil.

Beläggningen under året har varit gynnsam och en god beläggning förväntas även under 1997.

Satsningar kommer att genomföras inom området för nya energetiska substanser för raketmotorbränslen. En pilotanläggning för detta ändamål har tagits i drift under året. Satsningar kommer även att göras inom lågkänsliga krut och sprängämnen, högprestandasprängämnen och drivämnena för fordonssäkerhetsapplikationer.

Bofors Carl Gustaf

1996 har i hög grad präglats av konsekvenserna av Försvarsbeslut 96, som bl a innebär att beläggningen för Bofors Carl Gustaf bedöms komma att minska med i storleksordningen 20 procent. Vid företagens båda produktionsenheter i Eskilstuna och Karlsborg sker därför neddragningar av personalstyrkan med ett 60-tal medarbetare. Den minskade organisationen som gäller från årsskiftet 1996/97 bedöms väl överensstämma med svenska försvarets framtida anskaffningsnivå samt möjlig ordergång från exportmarknaden.

Viktiga order har under året erhållits från bl a USA på pansarbrytande AP-ammunition. Ordergången på granatgevär från nya kunder, t ex Litauen, har också

positivt påverkat beläggning och lönsamhet.

Marknadssatsningarna är i hög grad koncentrerade till Norge inför dess betydande anskaffningsplaner på handeldvapen och granatsprutor. Företagets nyutvecklade produkter, CGA5 och CG40 har rönt stort intresse.

Satsningen mot nya "dual use"-produkter har under 1996 resulterat i två produkter. Det är dels ett nytt vapenlås för handeldvapen, dels ett räddningsverktyg som bygger på vapen- och ammunitionsteknologi.

Inom ammunitionsområdet sker den största utvecklingsatsningen som avser framtagande av s k miljöammunition. Från såväl det svenska försvaret som utländska kunder är intresset stort för blyfri ammunition. Bofors Carl Gustaf avser lansera sin miljöammunition under 1997.

Bofors Industrier

Bofors Industrier bedriver verksamhet genom ett antal dotterbolag som huvudsakligen utvecklar och producerar för den civila marknaden.

Utvecklingen av en biosensor, den s k hundnosen, för bl a detektering av explosivämnen vid minsanering och för flygplatsbruk har fortgått enligt plan inom dotterbolaget Bofors Applied Technologies. En första demonstration av systemet ägde rum i december.

Inom projektet Företagsutvecklings försorg har ett antal företagsetableringar skett i Karlskoga, företrädesvis i Boforsägda lokaler.

Bofors Industriservice

Bofors Industriservice förvaltar och underhåller Bofors industriområden i Karlskoga samt tillhandahåller tjänster inom bl a projekteringsteknik, tele/data, transport, hälsovård och hotellrörelse.

Verksamheten är huvudsakligen intern men divisionen har även externa kunder.

Kockums

Belopp i Mkr	1996	1995
Fakturerad försäljning	2 447	2 766
– varav export och fakturering utomlands	1 169	1 208
Resultat efter finansnetto	-51 ¹⁾	343
Sysselsatt kapital, genomsnittligt	1 040	1 183
Räntabilitet på genomsnittligt sysselsatt kap, %	neg	32
Investeringar, aktiverade	96	117
Orderingång	1 886	2 633
Orderstock	4 582	5 143
Antal årsanställda på balansdagen	2 540	2 600

1) Resultatet har belastats med reservering för framtida strukturkostnader på 200 Mkr.

Företagen i Kockums-gruppen utvecklar, tillverkar och underhåller kompletta ubåtssystem och marina ytfartyg samt tillhandahåller marina tekniska konsulttjänster och datasystem. Inom Kockums-gruppen bedrivs vidare civilt fartygsunderhåll samt design, utveckling och tillverkning av spårbunden materiel, liksom tung verkstadsindustriell verksamhet.

Under moderbolaget Kockums AB i Malmö är verksamheten organiserad i Kockums Submarine Systems, Karlskronavarvet, Kockums Computer Systems, Kockums Holdings, Kockums Industrier samt det till 49 procent ägda Australian Submarine Corporation i Adelaide. För att stödja den militära verksamheten har gruppen också kontor i Thailand, Singapore, Australien och USA.

För att möta minskade internationella och nationella försvarsanslag initierades under 1996 en omfattande omstrukturering inom Kockums-gruppen. Huvudkontor och marknadsföringsfunktion kommer som tidigare att finnas i Malmö liksom Teknik och Utveckling på ubåtsidan. I Malmö bedrivs också en civil produktionsverksamhet, bl a tillverkning av spårbunden materiel.

All militär produktion såväl avseende framtida ubåtar som ytfartyg förläggs till Karlskrona liksom service och underhåll av ubåtar och ytstridsfartyg. I Karlskrona finns också teknik och utvecklingsresurser för marina ytfartyg.

I samband med omstruktureringsbeslutet varslades 600 personer om uppsägning inom Kockums-gruppens försvarsinriktade företag.

Resultat

Kockums-gruppens orderingång under 1996 uppgick till 1,9 miljarder kronor, en minskning med 0,7 miljarder kronor jämfört med 1995. Det är framför allt orderingången i den försvarsrelaterade verksamheten som varit svag, medan framgångar noterats inom det civila området. Bl a har Kockums tecknat order som underleverantör till Öresundsbronns högbrodel med ett ordervärde på ca 300 Mkr.

Faktureringen uppgick till 2,4 miljarder kronor, en minskning med ca 12 procent jämfört med 1995. En ökning av den civila verksamheten har inte kunnat kompensera den lägre faktureringen inom den försvarsrelaterade verksamheten.

Resultat efter finansnetto för 1996 uppgick till -51 Mkr jämfört med 343 Mkr för 1995. I resultatet för 1996 ingår reservering för framtida kostnader på 200 Mkr till följd av beslutade neddragningar inom företaget. Dessa kostnader har i bokslutet för 1995 reserverats på Celsius koncernnivå. Resultatförsämringen förklaras i övrigt av den lägre faktureringen samt av ett lägre finansnetto. Dessutom påverkades 1995 års resultat positivt av engångseffekter, som uppkommit vid ombedömning av ett antal projekt, vars resultatnivå kunde säkerställas tack vare högre färdigställandegrad.

Marknad

Kockums har en position som ett av världens mest framstående företag när det gäller design, teknik och konstruktion av icke atomdrivna ubåtar. Kockums luftoberoende system baserat på Stirling-motorn förstärker ytterligare denna position.

I den nya svenska försvarsplanen framhålls att ubåtsvapnet är viktigt och att undervattenstekniken skall

bibehållas och vidareutvecklas. Konkreta resultat av detta är att Försvarets materielverk, FMV, nu planerar att beställa en första etapp av en vidareutveckling av Stirling-motorn. Ett annat exempel är arbetet inom det s k Viking-projektet vars syfte är att utveckla en gemensam ubåt för de nordiska länderna. I Australien kommer framtida underhållsarbete för de sex ubåtarna att bli en intressant affärsmöjlighet. Vidare kan framtida försvarsbeslut i Australien innebära kompletterande ubåtsbeställningar.

På ytfartygssidan har Kockums med Karlskronavarvet vunnit internationell uppmärksamhet för sin teknikutveckling. För närvarande finns i orderboken en beställning om fyra fartyg i YS 2000-serien med första leverans år 2000. Fartygen byggs enligt den s k stealth-principen. I svenska marinens framtida planer finns ytterligare behov av fartyg i denna serie. Det finns även ett internationellt intresse kring projektet. YS 2000 är världens första större "smygfartyg" där spetsteknologi kännetecknar konceptet på ett antal områden.

Karlskronavarvet har fått beställning på en ny typ av armébroar till USA. Karlskronavarvets koncept är ett av två möjliga, som utvärderas som underlag för en större seriebeställning om några år.

Karlskronavarvets koncept på minjaktssidan har också väckt internationell uppmärksamhet.

Det finns även framöver flera intressanta militära projekt för Kockums-gruppen. Gruppen påverkas dock negativt av de stora neddragningarna i försvarsutgifterna i många länder, vilket är bakgrunden till den nu beslutade omstruktureringen. En viss uppbyggnad inom försvarsområdet sker dock, framförallt i Asien. Här liksom i vissa andra delar av världen avser flera länder att förstärka sin örlogsmarina flotta med nya ubåtar och ytfartyg. Med en ökad insats från statsmakternas sida för att underlätta för den svenska försvarsindustrin på exportmarknaden har Kockums goda utsikter att vara med och konkurrera om vissa av dessa order. En försvärande faktor är osäkerheten i beslutsprocessen på dessa marknader samtidigt som konkurrensen kring de tillgängliga projekten är stor.

Den teknikkunskap som under årens lopp har byggts upp för marint ändamål håller idag på att få civila applikationer, bl a inom offshoresektorn. Kockums samarbetar idag med en internationell offshoreoperatör i ett studieprojekt med fasta installationer på djuphavsbotten. Kockums-gruppen har även i övrigt en stark position inom offshoreområdet genom GVA Consultants som

haft betydande framgångar med sina designers för flytande produktions- och borrhjull. Offshoremarknaden bedöms därför kunna få en ökad internationell betydelse för gruppen framöver.

Leveranser av tungtransportvagnar till SJ har öppnat en för Kockums ny marknad inom det spårbundna området. Inom denna del av marknaden finns i Norden ett antal intressanta projekt under det närmaste året.

Kockums Submarine Systems

Arbetet med A19-klassens Gotlandsserie om tre ubåtar för den svenska marinen går in i sitt slutskede. I juli 1996 levererades den första ubåten i serien, som fick namnet HMS Gotland. Under 1996 sjösattes i februari HMS Uppland samt i september HMS Halland. Inklusiv ubåt Näcken förfogar därmed Sverige, som endation i världen, över fyra ubåtar med luftberoende system i form av Stirling-konceptet, som gör det möjligt för ubåtarna att stanna under vatten i flera veckor i sträck. De svenska ubåtarnas uthållighet, smygteknik och stridskapacitet har därmed dramatiskt utvecklats och förbättrats.

Halvtidsmoderniseringen av ubåt Näcken kontrakterades med FMV. Omfattande ombyggnadsuppdrag har också skett av miniubåten Spiggen samt ubåten Sjöbjörnen.

Arbetet med nästa generation ubåtar för den svenska marinen utökades under året till att också gälla förut-sättningarna för en samnordisk ubåt inom ramen för projekt Viking.

Karlskronavarvet

Marinens satsning på framtidens ytstridsfartyg, YS 2000, resulterade under 1996 i beställning av ytterligare två fartyg, vilket innebär att Karlskronavarvet har totalt fyra stealth-fartyg i order. De två första YSB minröjningsfartygen i Styrso-serien sjösattes under året.

Karlskronavarvet fick under året internationellt genombrott med sitt armébro-koncept genom order på prototyp till amerikanska armén. Leveranserna av armébro KB 5 till svenska armén fortsatte planenligt. En vidareutveckling av brokonceptet har skett under året på FMVs uppdrag.

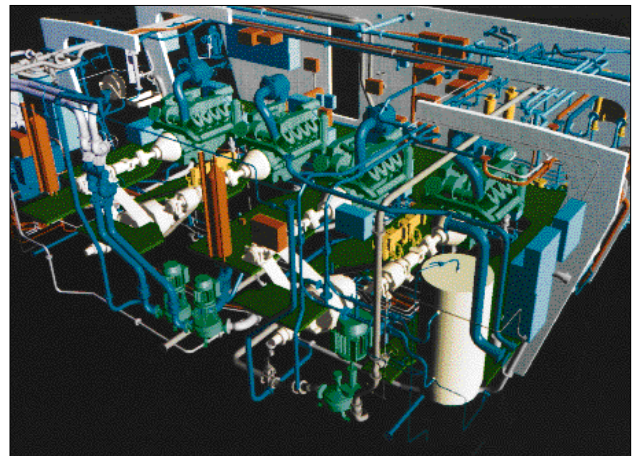
Under året har också leveranser skett av två livstidsförlängda robotbåtar, typ Norrköping, till svenska marinen, samt fyra fartyg av typ KBV 301 till svenska kustbevakningen. Vidare har service och underhåll utförts på ett antal örlogsmarina enheter.

Karlskronavarvet har med sitt armébro-koncept erhållit order på en prototyp till amerikanska armén. Ordern innebär ett internationellt genombrott på marknaden för mobila armébroar.

Baltic Bright är det första större handelsfartyg som byggts i Sverige under de senaste tio åren (överst).

Kockums Computer Systems koncentrerar nu utvecklings- och produktionsresurser till TRIBON-systemet för den internationella varvsindustrin (överst höger).

Med inriktning mot spårbunden materiel producerar Kockums Industrier personvagnar och speciella tungtransportvagnar, med boggiar för 25 tons axellast, för Statens Järnvägar. Avtal har även tecknats med Banverket om fyra servicevagnar med option på ytterligare leveranser.

Två minröjningsfartyg typ YBS utrustas i en av Karlskronavarvets hallar. Totalt är fyra fartyg beställda till den svenska marinen (höger).

Under året tecknades order på högbrodelen till Öresundsbron, med tillverkning både i Malmö och Karlskrona. Produktionsstart skedde under slutet av året.

Baltic Bright, det första större helsvenska handelsfartyget, som byggts i Sverige under de senaste tio åren, färdigställdes och levererades till ett svenskt partrederi.

Australian Submarine Corp.

Tio år efter det att kontraktet tecknats på vad som kallats århundradets största ubåtsaffär levererade Australian Submarine Corp. (ASC) i Adelaide, den av Kockums designade ubåten HMAS Collins till The Royal Australian Navy. Under 1996 sjösattes och döptes den andra av de sex beställda ubåtarna, HMAS Farncomb. Den tredje australiska ubåten, HMAS Waller skall sjösättas i mars 1997.

ASC tecknade under 1996 tillsammans med en lokal partner kontrakt med den thailändska marinen avseende leverans av tre mindre patrullbåtar.

ASCs helägda dotterbolag ASC Engineering har tagit flera order på komplicerade tryckkärl till gruvindustrin i Australien.

Kockums Computer Systems

Kockums Computer Systems (KCS) är ledande leverantör av CAD/CAM- och CIM-system till den internationella varvsindustrin.

Kockums Computer Systems koncentrerar nu utvecklings- och produktionsresurser till TRIBON-systemet för att uppnå största möjliga effektivitet. Därmed integreras de konkurrerande CAD-system som har köpts in under de senaste åren. Denna koncentration innebär att det omstruktureringsarbete som igångsattes under 1995 till stora delar är slutfört. Omstruktureringsarbetet har inneburit kostnadsänkningar vilket redan lett till resultatförbättringar.

Ett långsiktigt samarbetsavtal med det tyska varvet HDW undertecknades i början av 1996. Viktiga order har under året kommit från varv bl a i Sydkorea, Kina och USA.

Kockums Holdings

Kockums Holding omfattar dotterbolagen Öresundsvarvet, Götaverken Cityvarvet, GVA Consultants och Kockums Engineering.

Kockums Holdings har under året förvärvat Alpha Thames Engineering, som är ett mindre brittiskt teknik-

företag. Därigenom har Kockums fått tillgång till EU-bidrag för projektering och framtagning av en prototyp av en fast installation av en processanläggning för oljeutvinning på djuphavsbotten. Prototypen skall vara klar under 1998. En förstudie tillsammans med en av de stora aktörerna på offshore-marknaden pågår. Den potentiella marknaden för denna typ av installationer är stor.

Ett mycket stort intresse för GVA Consultants tjänster och koncept inom offshore-sektorn i form av design för flytande produktions- och borrhjull har resulterat i flera avtal under 1996, framför allt inom den norska sektorn av Nordsjön. De fält där GVA Consultants lösning för flytande produktionsriggar nu kommer att användas är Visunds- och Troll C-fälten, båda i samarbete med Umø/Haugesund, samt Aasgardfältet i samarbete med Kværner.

Kockums Engineering har haft god beläggning under hela året med flera olika projekt för svenska uppdragsgivare. På beställning av rederiet Siöwall har ett nytt koncept tagits fram för papperstransporter där stor hänsyn tagits till miljöaspekter.

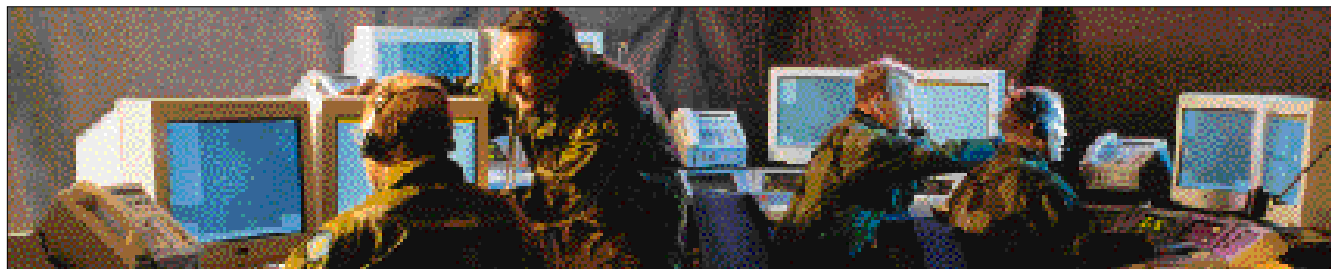
De båda reparationsvarven Götaverken Cityvarvet i Göteborg och Öresundsvarvet i Landskrona har under året haft mycket god beläggning. I Göteborg har flera fartyg till Wallenius-rederierna byggts om medan Öresundsvarvet bl a har levererat det andra ombyggda RoRo-fartyget till det finska rederiet OY Rettig AB.

Kockums Industrier

Kockums Industrier bedriver civil verksamhet med specialinriktning mot spårbunden materiel.

Produktionen av speciella tungtransportvagnar med boggier för 25 tons axellast – konstruerade och tillverkade vid Kockums i Malmö – utvecklades väl. Under året erhöles en tilläggsbeställning från SJ. Samtliga vagnar har nu levererats.

En order för Banverket om fyra servicevagnar med option på ytterligare 26 vagnar tecknades under året.

Belopp i Mkr	1996	1995
Fakturerad försäljning	1 992	1 890
<i>– varav export och fakturering utomlands</i>	<i>874</i>	794
Resultat efter finansnetto	-142	-612
Sysselsatt kapital, genomsnittligt	987	1 067
Räntabilitet på genomsnittligt sysselsatt kap, %	neg	neg
Investeringar, aktiverade	35	65
Orderingång	1 184	1 337
Orderstock	4 187	5 188
Antal årsanställda på balansdagen	1 620	1 771

CelsiusTech utvecklar, tillverkar och marknadsför system och produkter baserade på elektronik och informationsteknologi.

Verksamheten har under året bedrivits i två bolag, CelsiusTech Electronics och CelsiusTech Systems.

CelsiusTech Systems har under året genomgått en rekonstruktion som bland annat resulterat i att bolaget från årsskiftet 96/97 delas upp i ett marint bolag, CelsiusTech Naval Systems, och ett ledningssystembolag, CelsiusTech Systems. CelsiusTech Systems dotterbolag YDAB, CelsiusTech Australia och CelsiusTech New Zealand har blivit självständiga bolag direkt ägda av CelsiusTech AB. Delningen innebär kostnadsbesparingar samt bättre fokus på de viktiga kärnområdena, marina system respektive luftförsvars- och ledningssystem.

Resultat

CelsiusTech-gruppens orderingång under 1996 uppgick till 1,2 miljarder kronor, en minskning med 0,2 miljarder kronor jämfört med 1995. CelsiusTech erhöll under 1995 några större svenska försvarsbeställningar, vilket är den främsta förklaringen till den lägre orderingången under 1996. Dessutom har orderingången för marina system varit svag under året, huvudsakligen beroende på att flera marina program förskjutits i tiden. Under de

närmaste åren förväntas dock ökande orderingång.

Faktureringen har ökat med ca 100 Mkr jämfört med föregående år och uppgick till 1 992 Mkr (1 890).

Resultatet efter finansnetto har förbättrats avsevärt men är fortfarande otillfredsställande. För 1996 redovisas ett resultat på -142 Mkr (-612). I resultatet ingår kostnader för civila framtidsåtaganden i form av skulduse-projekt med 67 Mkr (8). Främst gäller åtagandena en avancerad bilradar, som utgör nyckelkomponenten i ett intelligent system för farthållning/fartanpassning. Årets resultat har i övrigt främst påverkats av låga marginaler i utleveranser från ineliggande orderstock.

Marknad

CelsiusTechs marknadssegment elektronik och informationsteknologi är prioriterade verksamhetsområden i Försvarsbeslut 96 varför företaget endast marginellt berörs av nedskärningarna i den svenska försvarsbudgeten. Underhåll, uppgraderingar och utbyte av omodern utrustning är dessutom sannolikt en växande marknad.

Mot denna bakgrund förväntas CelsiusTech-gruppen fortsatt bibehålla samma faktureringsvolym med en gradvis ökande lönsamhet.

CelsiusTech Electronics har ett antal produktområden med potential för ökad exportvolym såsom flygburna motmedel, sikten för stridsfordon samt uppgradering av äldre elledningssystem för luftvärn.

CelsiusTech Systems verksamheter har inför 1997 fokuserats på de två kärnområdena marina lednings- och elledningssystem samt luftförsvarssystem.

Marknaden för marina lednings- och elledningssystem har efter några år med låg aktivitet ökat något såväl i Sverige som internationellt.

När det gäller marknaden för luftförsvarssystem i Sverige är utvecklingsarbetet för flygvapnets nya luftförsvarssystem STRIC nu inne i ett slutskede. Framöver kommer marknaden att bestå av uppgraderingar, vidare-

utveckling och underhåll, ett område där CelsiusTech Systems är väl positionerat.

CelsiusTech-gruppen har tillsammans med Saab Dynamics och det danska företaget GP&C Global Support nu färdigutvecklat den första GP&C-transpondern. GP&C-konceptet innebär satellitnavigering och kommunikation via datalänk.

Marknaden för ledningssystemlösningar baserade på GP&C-teknik är mycket stor såväl när det gäller militär som civil luftfart. Diskussioner kring framtida standards för GP&C-teknikbaserade system pågår intensivt både i USA och inom europeiska luftverksorganisationer. Utöver luftfartsområdet finns en stor bredd av tänkbara tillämpningar av GP&C-tekniken inom tex sjöfarts-, brandkårs-, ambulans- och taxiverksamhet.

Inom CelsiusTech-företaget YDAB med verksamhet i Härnösand och Järfälla pågår kompetensuppbyggnad kring GP&C- och GPS-tekniken. Ett antal viktiga order har tagits inom olika marknader och tillväxtpotentialen är stor.

CelsiusTech Electronics

CelsiusTech Electronics utvecklar, tillverkar och marknadsför avancerade elektronikersystem huvudsakligen för försvarsändamål. Systemen karaktäriseras av avancerad elektronik och optik med starka inslag av mycket kvalificerad mekanik.

Företaget har sin huvudverksamhet inom de områden som är prioriterade av det svenska försvaret. Hit hör bla telekrig, sensorer, eldledning och smygteknik.

CelsiusTech Electronics har anläggningar i Järfälla och Lidingö, där såväl utveckling som produktion bedrivs.

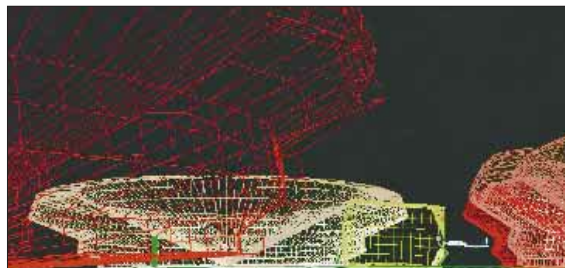
Verksamheten har under 1996 bedrivits i tre affärsdivisioner: Sensorer & Motmedel, Eldledning och Mikrovågsprodukter samt tre dotterbolag, SUAB, IKL och SMS Telecom. Moderbolagets produktion är organiserad i en gemensam Produktionsdivision, som även betjänar CelsiusTech Systems.

Företaget har en stark teknikorientering med hög kompetens inom områdena systemkunskap, signalbehandling, optronik, högfrekvensteknik samt konstruktions- och produktionsteknik.

Under de senaste åren har företagets situation varit gynnsam vad gäller ordergång. Denna positiva utveckling väntas bestå även framöver, främst genom företagets position på marknaden och den fortsatt stabila efterfrågan inom dess verksamhetsområden. Omkring

Ett exempel på 3D mjukvara utvecklad av CelsiusTech Systems för luftbevakning. Bilden visar radartäckning och spridning över ett bevakningsområde (överst).

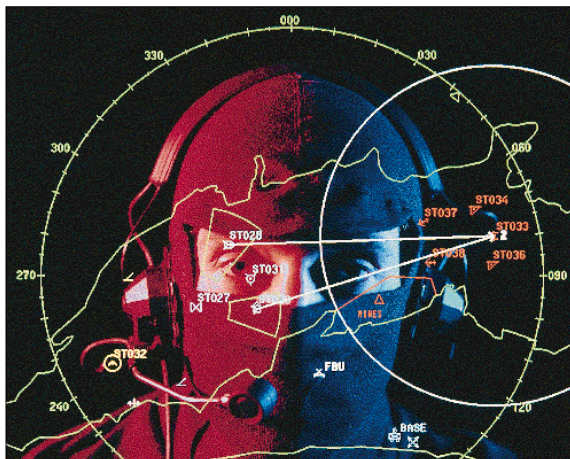
Morgondagens operatörs- och arbetsplats för marina ledningssystem ombord på fartyg (under).

CelsiusTech Electronics motmedelsfällare BOL är utvald att testas och utvärderas på amerikanska flygvapnets F-15 Eagle-plan (över).

Stridsledningscentral på kustkorvett Göteborg. Underhåll kan utföras samtidigt som operatören använder systemet (nederst).

En ny generation strids- och eldledningssystem har under året levererats till ANZAC Ship-projektet i Australien. Ett projekt som väckt stor internationell uppmärksamhet. Systemet är utvecklat av CelsiusTech Systems.

50 procent av omsättningen utgörs av export, dels som direkta exportkontrakt, men även indirekt genom leveranser av materiel till t ex Bofors och Hägglunds för vidare export.

Under året har beställning erhållits bl a på radio till JAS 39 Gripen, Sra 80, vidareutveckling av varnar-mot-medelssystem till JAS 39 Gripen samt sikten till Robot-systemen 70 och BILL.

Bland viktigare leveranser kan nämnas remsfällare BOL till US Navy och sikten till Stridsfordon 90 för såväl Sverige som Norge.

Företagets breda kompetens kan även nyttjas för vissa kvalificerade civila tillämpningar. Under året har satsningar skett på en avancerad bilradar som utgör nyckelkomponenten i ett intelligent system för farthållning/fartanpassning. Vidare utvecklas en unik princip för bildpresentation i trånga utrymmen samt en ny revolutionerande typ av lampa för belysningsändamål med utomordentliga egenskaper vad gäller ljusutbyte, spektrum, livslängd etc.

CelsiusTech Systems

CelsiusTech Systems utvecklar och marknadsför marina strids- och eldledningssystem, kustförvarssystem samt ledningssystem för sjö-, land- och luftförvar.

Verksamheten har under 1996 bedrivits i två affärsdivisioner, Marina system samt Luftförvarssystem.

Företaget hade under året tre helägda dotterbolag, YDAB samt CelsiusTech Australia och CelsiusTech New Zealand.

Leveranserna av STRIC till svenska flygvapnet sker planenligt och den 26 september 1996 levererades den första utbildningsanläggningen U1 för utbildning av flygvapnets operatörer.

STRIC, som även är integrerat med JAS 39 Gripen, är det största individuella systemutvecklingsprojektet som någonsin genomförts i Sverige.

Track Reporting System är ett luftbevaknings-, luftförsvars- och flygtrafikledningssystem som har utvecklats till en kund i USA och bygger på möjligheten att uppdatera tidigare utvecklade system med ny teknik. Företagets Multi Sensor Tracker har blivit erkänd som den ledande applikationen inom området multi sensor målföljning.

CelsiusTech Systems har under 1996 även levererat lednings- och eldledningssystem SESUB till svenska marinens tre nya ubåtar i Gotlands-klassen. Under 1996 har CelsiusTech Systems presenterat en ny operatörsplats som väckt stort intresse på marknaden. Genom att under året införa ny basteknik väntas företaget behålla sin marknadsledande position.

Orderingången för marina system var svag under 1996 huvudsakligen beroende på att flertalet marina program förskjutits i tiden. Effekten bedöms dock bli en ökande orderingång de närmaste åren.

Verksamheten har under 1996 främst bestått i att slutföra de stora kundprojekten till Sverige, Danmark och Finland samt fortsätta arbetet med projekten till Australien, Nya Zeeland, Pakistan och Oman.

I Australien utvecklar företaget en ny generation strids- och eldledningssystem för ANZAC Ship-projektet. Projektet omfattar nya fregatter för Australien och Nya Zeeland. Leveransen av det första fartyget HMAS ANZAC, skedde den 28 mars 1996 på utsatt tid och med ett komplett och väl fungerande system.

YDAB har genom en lyckad marknadsföring gennemot främst den svenska marinen samt strategiskt förutseende produktutveckling utvecklat ett systemkoncept i form av ett bygglådesystem baserat på PC-teknik. Detta har visat sig ha stor attraktionskraft på ledningssystemmarknaden såväl inom som utanför det militära området. Ett genombrott för systemkonceptet kom i och med beställningen på ledningssystemet för marinens robotbåtar samt kompletteringen av ledningssystem till svenska marinkommandocentralerna.

FFV Aerotech

Belopp i Mkr	1996	1995
Fakturerad försäljning	1 427	1 350
– varav export och fakturering utomlands	244	192
Resultat efter finansnetto	134	163
Sysselsatt kapital, genomsnittligt	475	499
Räntabilitet på genomsnittligt sysselsatt kap, %	31	35
Investeringar, aktiverade	51	58
Orderingång	1 520	1 188
Orderstock	720	484
Antal årsanställda på balansdagen	1 815	1 731

FFV Aerotech är ledande i Sverige inom militärt flygunderhåll. Största kund är det svenska försvaret. Företaget producerar underhåll, utveckling, modifieringar, varor och tekniska tjänster inom det försvarstekniska området och utvecklar även systemlösningar med anknytning till flygverksamhet.

FFV Aerotech är ett av de fyra företagen som bildar Industrigruppen JAS och spelar en aktiv roll i utvecklingen av bl a JAS 39 Gripen's beväpnings- och underhållssystem.

Genom sina tre dotterbolag, FFV AvioComp, FFV Test Systems och FFV Mätteknik med verksamheter både i Sverige och utomlands, har företaget en betydande och växande civil marknad. Det gäller i huvudsak områden som civilt flygunderhåll, testteknik samt tredjepartsunderhåll av mätinstrument och datorer.

Resultat

FFV Aerotechs orderingång under 1996 uppgick till 1,5 miljarder kronor, vilket var drygt 0,3 miljarder kronor mer än föregående år. Förutom en ökning inom den försvarsinriktade verksamheten, varav merparten är en förskjutning från 1995, har den civila sidan ökat betydligt i omfattning, bl a som en följd av förvärvet av Transwede Engineerings underhållsverksamhet.

Faktureringen uppgick till 1,4 miljarder kronor, vil-

ket var en ökning med ca 80 Mkr jämfört med föregående år. Samtliga enheter inom FFV Aerotech visar en ökad omsättning.

Resultatet efter finansnetto för 1996 uppgick till 134 Mkr, en minskning med 29 Mkr jämfört med föregående år, vilket förklaras av att det då ingick intäktsposter av engångskaraktär samt att det i resultatet för 1996 ingår kostnader för kapacitetsanpassning till en lägre beställningsnivå.

Marknad

Den traditionella militära flygunderhållsmarknaden och det därtill kopplade tekniska stödet förväntas minska i omfattning till följd av fortsatta neddragningar inom försvarsmakten samt till följd av att dagens flygplansystem ersätts med mindre underhållskrävande system.

Försvarsbeslut 96 resulterar i en betydligt snabbare avveckling av flygplan 37 Viggen än vad som tidigare planerats. Parallellt sker en fredsorganisationsminskning i flygvapnet från 16 till 13 flygdivisioner. Resultatet blir en märkbar volymminskning för FFV Aerotech under 1997. Mot denna bakgrund har strukturåtgärder vidtagits och varsel lagts om uppsägning av 100 personer.

Företagets breddning av verksamheten inom det militära området mot modifieringsverksamhet, samarbeten med andra försvarsindustrier samt mot arméns och marinens alltmer komplexa materielsystem kan inte fullt ut kompensera den ovannämnda snabba volymminskningen.

Verksamhet

Försvarets materielverk, FMV, och FFV Aerotech har under året tecknat ett nytt huvudavtal. Det är dispositivt och reglerar affärsrelationerna mellan företaget och samtliga myndigheter inom försvarsdepartementets verksamhetsområde. Avtalet är giltigt till år 2000 och omfattar en årlig affärsvolym på ca 500 Mkr.

Försvarets nya taktiska radiosystem, TARAS, har

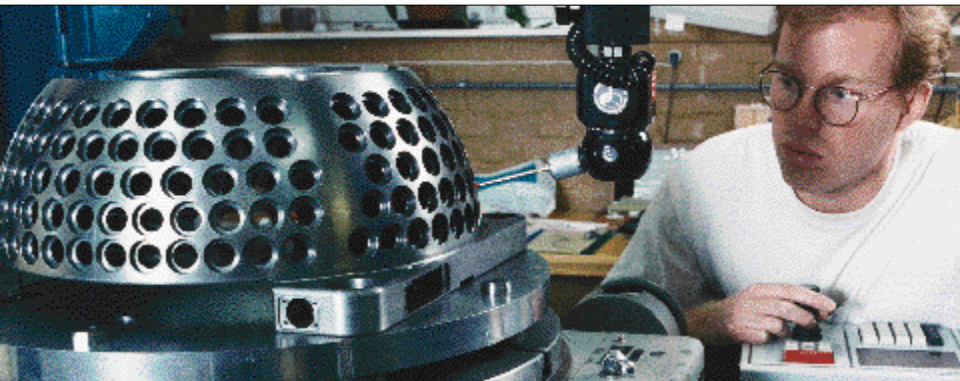
TMAP, Tactical MAP, utvecklat av FFV Aerotech är en miljötålig presentationsenhet anpassad både för markbaserade ledningssystem och för flygplan eller helikoptrar.

ODEN är prototypen till ett nytt hjälmsikte för styrning och invisning av flygförare.

Stridsbåt 90, är ett av FFV Aerotechs större systemuppdrag med totalansvar för bl a installation, tester och prover inklusive programvara och digitala sjökort till samtliga båtar i serien.

Medicinska utrustningar tillverkas av FFV Aerotech åt Elekta Instruments AB. På bilden Elektas världsberömda strålkniv.

TMATE, Test Maintenance Training Expert System, är ett portabelt PC-baserat system för test av militära vapensystem i fält. Systemet är utvecklat av FFV Aerotech och lanseras på marknaden av FFV Test Systems.

FFV AvioComp har etablerat resurser för ett utvidgat underhållsprogram på Arlanda flygplats i Stockholm och på Schiphol-flygplatsen utanför Amsterdam. Det nya underhållsprogrammet omfattar bl a line maintenance eller rampservice samt hangarunderhåll för utvalda flygplantyper.

öppnat dörren till ett nytt, strategiskt samarbete med intressanta utvecklingsmöjligheter. Samarbetsparten är företaget Collins i USA.

Ett annat strategiskt viktigt samarbete pågår mellan FFV Aerotech och Ericsson Microwave Systems kring flygvapnets nya radarspaningsflygplan, S100B med exportversionen Erieeye. FFV Aerotech har under året fått beställningar dels på ett hybridnavigeringssystem, dels presentationsutrustning till flygplanet. Dessutom har en beställning erhållits på underhåll av planets radar, PS890, vilket kompletterar tidigare beställningar på tekniskt stöd och uppbyggnad av underhållsresurser för samma system.

FMV gjorde under 1996 ytterligare beställningar på navigeringssystem till marinens nya Stridsbåt 90. FFV Aerotech har därmed totalansvaret för installation, tester och prover inklusive programvara och digitala sjökort till samtliga båtar i serien. Tidigare arbetar FFV Aerotech med beväpningsplattformen och har utvecklat båtarnas ring- och dubbellavetter. Det uppdraget omfattar idélösningar och konstruktion, skopreglage och utrustning för elektrisk avfyring. Stridsbåt 90 har därmed blivit ett av FFV Aerotechs större systemuppdrag.

Ett antal svenska försvarindustrier fick under 1996 beställning från FMV på renovering och modifiering av Bofors Robotsystem 70. Av ordersumman på ca 250 Mkr, tillfaller ca 140 Mkr ett konsortium bestående av FFV Aerotech och Bofors.

FFV Aerotech bedriver egenfinansierad kompetens-, metod- och tjänsteutveckling såväl inom divisionerna som företagsgemensamt för att ge den operativa verksamheten optimala förutsättningar. Exempel är metodstöd och utbildning inom projektledning, systemutveckling och utveckling av programvara.

Inom området produktdatahantering pågår utveckling för att möta kraven på hantering av alltmer komplexa produkter.

Bland intressanta produktutvecklingsprojekt som bedrivs inom divisionernas teknikområden kan nämnas Taurus KEPD-350, den flygburna markmålsroboten som utvecklats i samarbete med Bofors Missiles och Daimler-Benz Aerospace, samt arbetet med ODEN, ett hjälmsikte för styrning av vapen och invisning av flygförare.

Inom området presentations- och navigeringssystem har TMAP, taktisk kartbild, utvecklats. Det är en miljötålig presentationsenhet för framtidens ledningssystem som kan anpassas både för markbaserade system och för flygplan eller helikoptrar.

Inom samma område har utvecklingsarbete bedrivits med TMATE, Test Maintenance Training Expert system, som är ett miljötåligt, portabelt, PC-baserat system för test av militära vapensystem i fält.

En framtidssatsning av tekniskt hög dignitet är vidare UR39, en rigg för utbildning och underhåll av flygplan JAS 39 Gripen-systemet.

FFV Test Systems

FFV Test Systems, med dotterbolag i Finland, levererar testlösningar för konstruktion, produktion och underhåll till främst civila men även militära användare.

En ny PC-baserad testplattform har utvecklats i samarbete med Ericsson Radio, och strategiskt viktiga leverans- och utvecklingsavtal har tecknats med Ericsson.

FFV Test Systems har även fått uppdrag inom andra områden, bl a provningssystem för nya bankautomater. Den militära marknaden har varit stabil under året.

FFV Test Systems etablerar sig även i Norge från 1 januari 1997.

FFV AvioComp

FFV AvioComp med sin ursprungsverksamhet, underhåll av civila flygplankomponenter i Linköping, har även etablerat resurser för ett utvidgat underhållsprogram på Arlanda flygplats i Stockholm och på Schiphol-flygplatsen utanför Amsterdam.

Det nya underhållsprogrammet omfattar sk line maintenance eller rampservice samt hangarunderhåll för utvalda flygplantyper, komponentunderhållsprogram, tekniskt stöd, ingenjörstöd och utbytesprogram för flygplankomponenter.

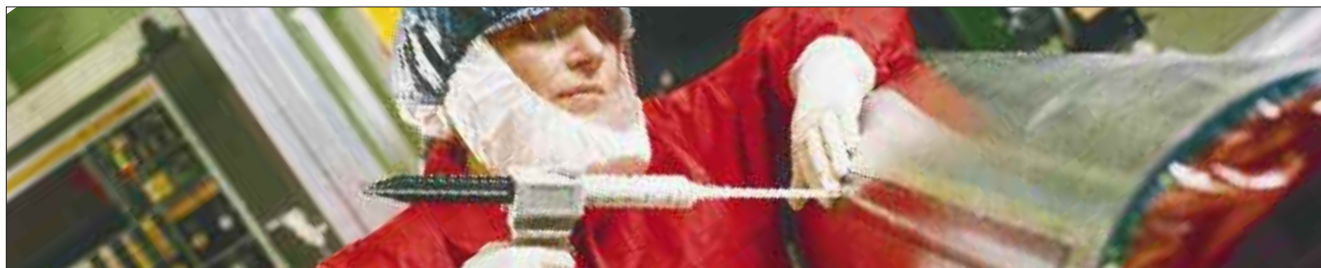
Kunderna utgörs av flygbolag i Sverige, övriga Europa och Asien.

FFV Mätteknik

FFV Mätteknik arbetar med reparation, kontroll och kalibrering av mätelektronik och mätinstrument samt utbildning inom förbindningsteknik, data och elektronik. Datorservice på minidatorer och PC samt resurser för att återskapa förlorad information från skadade hårddiskar, är också en viktig del av verksamheten.

Tillsammans med företaget UNISYS har FFV Mätteknik under året tecknat avtal om service på Rikspolisstyrelsens datorer. Det innebär ett totalt serviceansvar för närmare 200 HP UNIX-datorer.

Celsius Invest

Belopp i Mkr	1996	1995
Fakturerad försäljning	1 374	1 240
<i>– varav export och fakturering utomlands</i>	<i>1 142</i>	1 037
Resultat efter finansnetto	75	141
Sysselsatt kapital, genomsnittligt	1 782	1 780 ¹⁾
Räntabilitet på genomsnittligt sysselsatt kap, %	10	13
Investeringar, aktiverade	47	49
Orderingång	2 027	1 188
Orderstock	1 087	451
Antal årsanställda på balansdagen	962	1 022

1) Sysselsatt kapital per 1995-12-31.

Celsius Invest är en i huvudsak internationellt verksam industrigrupp med en högteknologisk och tydligt civil inriktning. Celsius Invest bedriver verksamhet inom områdena Civilt flygunderhåll, Materialteknik och Offshore samt äger också några nischföretag.

Celsius Invest ska inom sina verksamhetsområden äga och utveckla långsiktigt intressanta verksamheter som ska kunna drivas i industriell skala samt gärna vara högteknologiska och internationella. Vidare ska Celsius Invest vid behov kunna fungera som Celsius-koncernens utvecklings- och förändringsplattform.

Resultat

Orderingången inom Celsius Invest uppgick till 2 027 Mkr (1 188). Ökningen beror främst på ombyggnadsorder inom offshore-området men även flygverksamheten ökade volymmässigt.

Celsius Invests fakturering har för jämförbara enheter ökat med ca 90 Mkr eller 7 procent. Ökningen gäller främst verksamheterna inom materialteknik och miljö men även den civila flygverksamheten i USA har ökat sin fakturering. Faktureringen för perioden uppgick till 1374 Mkr (1 240).

Celsius Invests resultat efter finansnetto var lägre jämfört med föregående år och uppgick till 75 Mkr (141). Företaget uppvisar dock ett betydligt bättre

resultat än året innan om hänsyn tas till att resultatet för 1995 innehöll engångsintäkter med 89 Mkr bla som en följd av återvinning av tidigare nedskrivna kundfordringar.

Dessutom har innevarande år belastas med 46 Mkr avseende ökad pensionssskuld. En ny aktuarieberäkning av den pensionssskuld, som bolaget övertog i samband med bolagiseringen av FFV, visar att denna skuld var för lågt beräknad med 46 Mkr. Det har visat sig att antalet pensionsutfästelser inom dåvarande Affärsverket FFV var ofullständigt angivet.

Civilt flygunderhåll

Celsius Invests verksamhet inom civilt flygunderhåll är koncentrerad till USA och bedrivs inom tre bolag vart och ett specialiserat på sin nisch. Bolagen leds operativt av Washington DC-baserade dotterbolaget Celsius Inc., som är moderbolag för all Celsius-verksamhet i USA. En stabil tillväxt inom flygindustrin och fortsatta rationaliseringsåtgärder har lett till en mycket positiv utveckling för USA-verksamheten.

Omsättningen för den flygrelaterade verksamheten uppgick för 1996 till 911 Mkr, vilket var en ökning med 4 procent jämfört med föregående år. Rensat för valuta-effekter var dock ökningen 13 procent. Antalet anställda i USA-verksamheten uppgick till 626 personer vilket var en minskning jämfört med 1995 med ca 70 anställda till följd av rationaliseringar.

AeroThrust Corp. i Miami, Florida utför service och underhåll på alla modeller av P&Ws jetmotor JT8D för såväl civila kunder världen över som militära kunder främst i USA. Denna motortyp är dominerande i kommersiella medeldistansflygplan. Härutöver äger bolaget en egen flotta av motorer som erbjuds marknaden för leasing eller försäljning. Från och med 1997 kommer denna verksamhet, sk engine management, att omfatta även motortypen CFM56.

AeroThrust har under året utökat sitt innehav av egna

motorer vilket lett till en försäljningsökning på 72 procent inom engine managementområdet. Den fortsatta tillväxten i flygmarknaden under 1996 och det femåriga underhållskontraktet som tecknades 1994 med det amerikanska försvaret har ytterligare förstärkt den positiva utvecklingen. AeroThrust har 284 anställda och en omsättning på 665 Mkr (578).

FFV Aerotech Inc. i Nashville, Tennessee, är inriktat på komponent- och skrovunderhåll på regionalflygplan av olika fabrikat omfattande såväl turboprop- som jetmaskiner. Verksamheten är fokuserad på den amerikanska marknaden. FFV Aerotech Inc. har 189 anställda och omsätter 109 Mkr (110).

Den amerikanska regionala flygindustrin uppvisade under 1996 en tillväxt på ca 7 procent och en kraftigt förbättrad lönsamhet. För FFV Aerotech Inc. var skrovunderhållsverksamheten stabil medan underhåll och reparationer av komponenter ökade volymmässigt under året.

Under 1996 tecknade FFV Aerotech Inc. flera viktiga kontrakt på flygunderhåll bl a med Saab Aircraft of America Inc. och med Atlantic Southeast Airlines. Företaget utsågs vidare till officiellt underhållscentrum för flygplanet Embraer 120.

Aero Systems Engineering Inc. (ASE) i St Paul, Minnesota, utvecklar, konstruerar och bygger testsystem för olika typer av jetmotorer. Verksamheten omfattar även motsvarande tjänster inom vindtunnelteknik samt aerodynamiska laboratorietjänster. Samtliga produktområden marknadsförs globalt. ASE har 146 anställda och omsätter 137 Mkr (186).

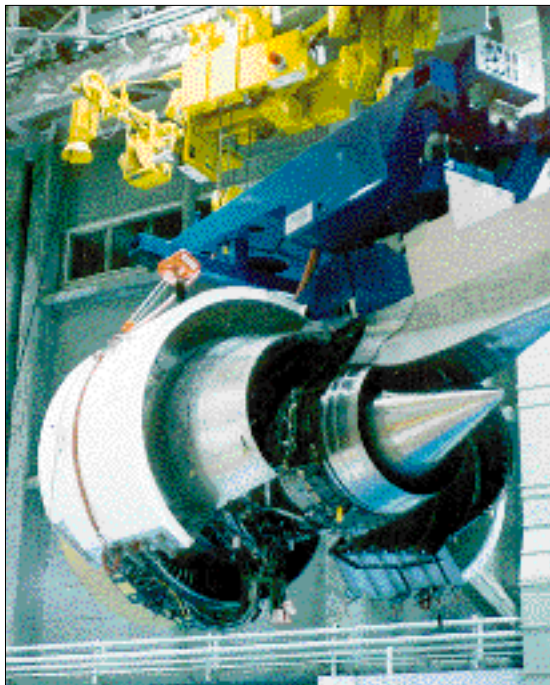
ASE erhöll under året en order från amerikanska marinen på testsystem för standardmotorer liksom ett flertal order på modifieringar och moderniseringar av testceller.

Den amerikanska marknaden för nya vindtunnelanläggningar var svag under 1996. Detta accentuerades ytterligare av att vindtunnelprogrammet National Wind Tunnel Complex, NWTC, för NASA annullerades av budgetskäl. Däremot var efterfrågan på aerodynamiska laboratorietjänster stabil. Under året erhölls bl a en betydande order från en ny kund, Honda Research and Design Company.

ASE etablerade under hösten ett samarbete med Giffels Associates Inc. som innebär marknadsföring av kompletta testanläggningar också för fordonsindustrin.

Utvecklingen av det nya testsystemet ASE 2000 har fortsatt under året och ett första system har framgångs-

Celsius Invests tre amerikanska flygunderhållsföretag arbetar med service och underhåll av jetmotorer, komponent- och skrovunderhåll. Verksamheten omfattar även tjänster inom vindtunnelteknik och aerodynamik.

rikt tagits i drift hos systerbolaget AeroThrust Corp.

Systemet har även sålts till externa kunder både inom testcells- och vindtunnelområdet.

Materialteknik

Celsius Materialteknik utvecklar, producerar och marknadsför produkter och tjänster som genom att medvetet och systematiskt utnyttja materialteknik som konkurrensmedel ger sina kunder bättre, säkrare och lönsammare produkter och system.

Omsättningen uppgick till 159 Mkr (114). Sammantaget sysselsätter materialteknikgruppen 186 personer (159).

Celsius Materialteknik CMT är moderbolag i Celsius Materialteknik-gruppen, som omfattar de tre helägda dotterbolagen Applied Composites, Yttec och Celsius Materialteknik Karlskoga samt det med Saab hälftenägda CSM Materialteknik.

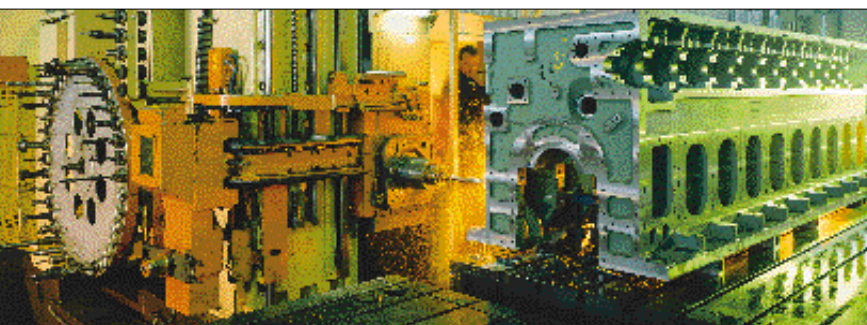
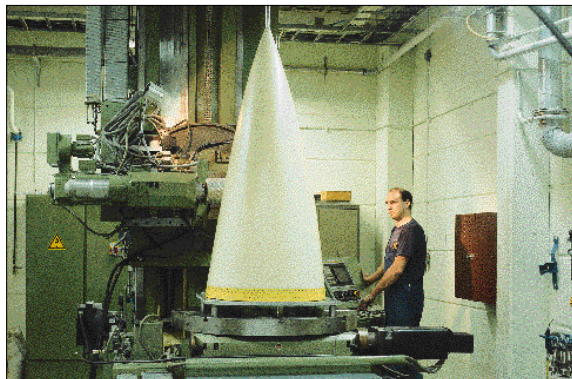
Flera av företagen inom materialteknikgruppen bedriver avancerad FoU-verksamhet. Utvecklingsinsatserna koncentreras för närvarande på plast- och metallbaserade komposit, avancerad pulvverteknik samt miljövänligare ytbehandlingsmetoder.

Inom två av gruppens företag har arbete med införande av miljöledningssystem enligt EMAS/ISO 14000 påbörjats.

Applied Composites med verksamhet i Linköping

Radomer till JAS 39 Gripen tillverkas av Applied Composites. Företaget är ledande i Norden för produkter i avancerade kompositmaterial för försvars-, industri- och marinsidan (överst).

Götaverken Motor arbetar med kvalificerad maskinbearbetning och montage av tunga komponenter (mitten).

AeroThrust Corp., utför service och underhåll på alla modeller av P&Ws jetmotor JT8D för såväl civila kunder världen över som militära kunder främst i USA. Företaget arbetar även med engine management där marknaden erbjuds flygmotorer för leasing eller försäljning.

Götaverken Arendal har träffat avtal, med det brasilianska oljebolaget Petrobras, avseende en omfattande ombyggnad och fortsatt uthyrning av borrhigen Petrobras XXIII (tidigare Vinni).

och Ljungby är det ledande företaget i Norden för produkter i avancerade kompositmaterial för försvars-, industri- och marinsidan.

1996 har inneburit en mycket snabb expansion och omsättningen har ökat till 67 Mkr (25). Företaget har 67 anställda.

Under året har huvuddelen av Borealis Industriers militära verksamhet i Ljungby införlivats i företaget. Vidare har en automatiserad produktionsanläggning för fiberlindande produkter i stora serier tagits i bruk. Utvecklingsuppdragen för såväl försvar som industri ökar snabbt, liksom exporten av egenutvecklade valsar. Konkurrenssituationen för marina drivaxlar har hårdnat men verksamheten fortsätter att expandera främst genom exportorder.

Yttec erbjuder förutom konventionell ytbehandling även flera unika metoder som Nedox och Tuftram. Anläggningar finns i Katrineholm och Karlstad, av vilka den senare är en av Europas modernaste anläggningar för anodisering, kromatering, elförzinkning och försilvring. Företaget har 37 anställda och omsätter 33 Mkr (27).

Ytbehandlingsindustrin står inför en intressant framtid med ökande krav från verkstadsindustrin avseende nya material och ytbehandlingsmetoder.

Celsius Materialteknik Karlskoga (CMK) erbjuder konsult- och provningstjänster inom områdena materialteknik och livslängdsteknik. Inom området kemisk livslängdsteknik, dvs olika materials och explosivämners långtidsstabilitet och förenlighet i olika miljöer, besitter företaget en för svenska förhållanden unik kompetens. Företaget har 25 anställda och omsätter 18 Mkr (17).

Företagets verksamhet är inriktad mot såväl militär som civil sektor.

CSM Materialteknik, som är hälftenägt av Celsius Invest respektive Saab, är ett service- och utvecklingsföretag och Skandinavien ledande materialtekniska laboratorium inriktat på metalliska och polymera material, komposit, hållfasthetsteknik, miljöteknik samt driv- och smörjmedelsteknik.

Företaget har 110 anställda och omsätter 83 Mkr, varav 80 procent utgör leveranser till försvaret/försvarsindustrin och resterande 20 procent avser den civila marknaden.

Under 1996 har CSM Materialteknik, som underleverantör till ett ABB-företag, erhållit en internationell order på ett utbildningspaket för livstidsförlängning av turbinkomponenter.

Offshore

Götaverken Arendal (GVA) svarar för förvaltning och utveckling av koncernens investeringar inom offshore- och fartygsrelaterad verksamhet. GVAs omsättning uppgick för 1996 till 85 Mkr (100).

GVA är via dotterbolag ägare till riggarna Petrobras XX (tidigare Fortuna Ugland) och Petrobras XXIII (tidigare Vinni) som är uthyrda till Petrobras sedan slutet av 1980-talet. Petrobras XX var tidigare en bostadsplattform men är konverterad till en flytande produktionsrigg med en kapacitet på drygt 50 000 fat olja per dygn. Riggen arbetar sedan tre år på Marlimfältet utanför Brasiliens kust.

I september 1996 träffades avtal avseende borrhigen Petrobras XXIII. Kontraktet med Petrobras avser dels en omfattande ombyggnad av riggen, dels fortsatt uthyrning genom ett nytt 12-årigt leasingavtal.

Ombyggnadskontraktet om ca 625 Mkr är ett turn-key-åtagande där GVA ansvarar för Basic Design, upphandling av utrustning samt genomförande av ombyggnad vid varv. Riggen kommer att återlevereras till Petrobras under första kvartalet 1998 med kapacitet att borra på havsdjup ned till 1 500 meter. Den nya leasingperioden löper till år 2008.

Förutom helägda Petrobras XX och Petrobras XXIII har GVA ägarintresse (30%) i ytterligare två offshore-riggar, Louisiana och Safe Jasminia.

Det sjuåriga kontraktet med Petrobras avseende bostadsplattformen Safe Jasminia har förlängts med sex månader till juli 1997.

Dykeri- och brandbekämpningsriggen Louisiana (tidigare Stadive) övertogs från oljebolaget Shell under 1996 och är under ombyggnad till borrhigg med kapacitet att borra på havsdjup ned till 1 500 meter. Efter ombyggnaden skall Louisiana under andra halvåret 1997 påbörja ett sjuårigt leasingkontrakt för Petrobras.

GVAs fartygsengagemang består i en 50-procents ägarandel i bulkfartyget Glenita på 44 000 dwt. Fartyget sysselsätts worldwide tillsammans med tolv liknande fartyg i en samseglingspool under ledning av norska Uglandsgruppen.

Vidare äger GVA en mindre andel i ett norskt rederi som bedriver verksamhet med supplyfartyg i Nordsjön.

Nischföretag

Vid sidan av de tre definierade verksamhetsområdena har Celsius Invest även ett antal nischföretag samt minoritetsandelar i bolag som bildats genom olika strukturaffärer.

Götaverken Miljö, med det franska dotterbolaget **Socrématic**, är inriktat på utveckling och tillverkning av rökgasrenings- och värmepumpsanläggningar för kommuner och industri. Götaverken Miljö har 29 anställda och Socrématic 29. Bolagen omsätter sammanlagt 153 Mkr (103).

Under året har en större order erhållits på en värmepumpsanläggning i Hammarby till Stockholm Energi Produktion samt en första order på en ny marknad avseende fjärrkylanläggning till Lunds Energi. Större leveranser under året omfattar en värmepumpsanläggning till Helsingborg Energi samt ombyggnad av Rya värmepumpsanläggning för byte av köldmedia.

På miljöområdet har uppförandet av rökgasreningsanläggningen till Europas modernaste slamförbränningsanläggning i Bitterfeld, Tyskland, fortskridit plan enligt.

Götaverken Motor arbetar som produktionspartner till verkstadsindustrin och erbjuder den nordeuropeiska marknaden kvalificerad maskinbearbetning och montage av medeltunga och tunga komponenter. Företaget har kvalificerade resurser och arbetar enligt ISO 9002.

Under året har viktiga order tecknats med Wärtsilä, Saab Marine Electronics, Avesta Prefab och SKF.

Götaverken Motor sysselsätter 75 personer och omsättningen uppgår till 41 Mkr (41).

Wikers äger och brukar ca 11 000 ha skogsmark i Bergslagen. Det största skiftet inrymmer bl a Bofors skjut- och testfält. Omsättningen uppgår till 7 Mkr (6).

Fastighetsaktiebolaget Elektra äger och förvaltar kontors- och industrifastigheter belägna i Malmö, Helsingborg, Nyköping och Mariestad.

Styrelse

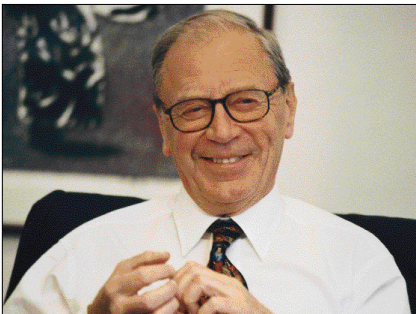
KERSTIN STENBERG

ÅKE HOLMQVIST

BENGT ANTONIUSSON

OLOF LUND

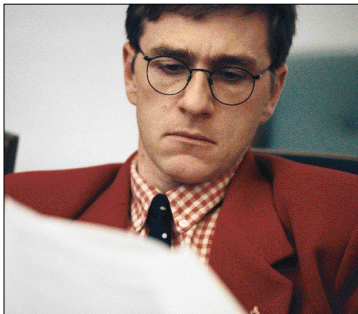
LARS-ERIK ENGLUND

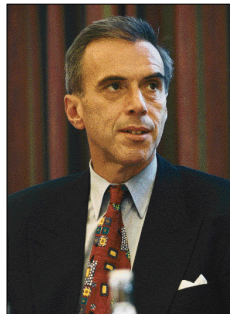
SVEN OLVING

SVENERIK WERNER

OLA JOHANSSON

HANS CHRISTER OLSSON

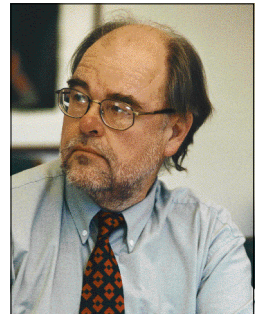
LENNART ÅKESSON

BERTIL ERIKSSON

BJARNE HOLMQVIST

LARS HÖÖK

LENNART NILSSON

YVONNE GUSTAFSSON

Lennart Nilsson

f. 1941.

Styrelseordförande. Invald i styrelsen 1996. Verkställande direktör och koncernchef i Cardo AB. Styrelseordförande i Sveriges Verkstadsindustrier. Styrelseledamot i Cardo AB, Trelleborg AB, Henry och Gerda Dunkers Stiftelse och Donationsfond Nr 2, Crafoordska Stiftelsen och Lunds Universitet m fl.
Aktieinnehav: 0

Lars-Erik Englund

f. 1934.

Invald i styrelsen 1996. F d chef för Flygvapnet. Styrelseledamot i Linköpings Universitet och SAS Flight Academy.
Aktieinnehav: 0

Bertil Eriksson

f. 1934.

Invald i styrelsen 1996. F d vice VD och stf koncernchef i Atlas Copco AB. Styrelseordförande i Atlas Copco Germany GmbH. Styrelseledamot i Terra Mining AB, Neos Robotics AB och Sealpool AB.
Aktieinnehav: 0

Yvonne Gustafsson

f. 1952.

Invald i styrelsen 1996. Statssekreterare i Närings- och handelsdepartementet. Styrelseledamot i Svenska Kraftnät.
Aktieinnehav: 0

Bjarne Holmqvist

f. 1945.

Invald i styrelsen 1991. VD och koncernchef i Gunnebo AB. Styrelseordförande i Gnosjö-gruppen AB, E.A. Rosengrens AB, Gunnebo Troax Protection AB, Gunnebo Industrier AB och Örgryte Industri AB. Styrelseledamot i Gunnebo AB och Nordbanken Regionbank Västsverige.
Aktieinnehav: 1 000

Olof Lund

f. 1930.

VD och koncernchef. Ledamot av styrelsen sedan 1984. Styrelseordförande i Enator AB, AssiDomän AB, Stiftelsen SIAR och samtliga Celsius dotterbolag. Styrelseledamot i Pharmacia & Upjohn AB, FPG/AMFK och Sveriges Industriförbund. Ledamot av Kungl. Krigsvetenskapsakademien.
Aktieinnehav: 250

Sven Olving

f. 1928.

Invald i styrelsen 1977. Professor vid Chalmers Tekniska Högskola. Styrelseordförande i Chalmers Industriteknik. Styrelseledamot i Trelleborg AB.
Aktieinnehav: 0

Kerstin Stenberg

f. 1946.

Invald i styrelsen 1995. Ekonomidirektör i SPP. Styrelseledamot i Posten AB.
Aktieinnehav: 0

Hans Christer Olson

f. 1944.

Suppleant. Invald i styrelsen 1991. Departementsråd i Närings- och handelsdepartementet. Styrelseledamot i LKAB samt Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP) AB. Styrelsesuppleant i Vattenfall AB.
Aktieinnehav: 0

Bengt Antoniusson

f. 1944.

Arbetsagarledamot. Invald i styrelsen 1991. Ordförande i Kockums Verkstadsklubb.
Aktieinnehav: 100

Lars Höök

f. 1944.

Arbetsagarledamot. Invald i styrelsen 1992. Ingenjör i FFV Aerotech AB.
Aktieinnehav: 250

Svenerik Werner

f. 1943.

Arbetsagarledamot. Invald i styrelsen 1996. Ordförande i Bofors SIF-klubb.
Aktieinnehav: 0

Åke Holmqvist

f. 1956.

Arbetsagarledamot, suppleant. Invald i styrelsen 1995. Civilingenjör i CelsiusTech Electronics AB.
Aktieinnehav: 0

Ola Johansson

f. 1966.

Arbetsagarledamot, suppleant. Invald i styrelsen 1996. Filare på Karlskronavarvet. Ordförande i SEKO's verkstadsklubb på Karlskronavarvet.
Aktieinnehav: 0

Lennart Åkesson

f. 1939.

Arbetsagarledamot, suppleant. Invald i styrelsen 1993. Ordförande i Bofors Verkstadsklubb.
Aktieinnehav: 100

Ledning och revisorer

PER OVE MORBERG

NILS-OVE ANDERSSON

ROGER SPRIMONT

KENT JOHANSON

OLOF LUND

Koncernledning

Olof Lund, f. 1930.

Verkställande direktör och koncernchef.

Aktieinnehav: 250

Nils-Ove Andersson, f. 1950.

Vice verkställande direktör med särskilt ansvar för ekonomi och finans.

Aktieinnehav: 0

Kent Johansson, f. 1937.

Vice verkställande direktör med särskilt ansvar för administration, externa relationer samt juridik.

Aktieinnehav: 200

Per Ove Morberg, f. 1942.

Vice verkställande direktör med särskilt ansvar för strategisk utveckling.

Aktieinnehav: 0

Roger Sprimont, f. 1942.

Vice verkställande direktör med särskilt ansvar för marknad och stora projekt.

Aktieinnehav: 0

Dotterbolagschefer

Björn Armfelt, f. 1957. Verkställande direktör

i AB Celsius Finance

Jan Eiborn, f. 1944. Verkställande direktör

i FFV Aerotech AB.

Per-Erik Forsmark, f. 1939. Verkställande direktör

i Bofors AB.

Lennart Hednert, f. 1941. Verkställande direktör

i Celsius Invest AB.

Tomy Hjorth, f. 1939. Verkställande direktör

i Kockums AB.

Gert Schyborger, f. 1940. Verkställande direktör

i CelsiusTech AB.

Fr o m 1 mars 1997 **Lars Gahnström**, f. 1943.

Koncernens ledningsgrupp

består förutom av koncernledningen av **Jan Eiborn**, **Per-Erik Forsmark**, **Lennart Hednert**, **Tomy Hjorth** och **Gert Schyborger** (fr o m 1 mars 1997 **Lars Gahnström**).

Koncernstaber

John Ershammar, f. 1951. Juridik

Tor Grotenfelt, f. 1943. Finans

Kjell Göthe, f. 1944. Information

Berth Johnsson, f. 1938. Ekonomi

Pentti Kölhi, f. 1939. Teknik

Revisorer

Öhrlings Coopers & Lybrand AB, med

Göran Tidström, auktoriserad revisor, f. 1946,
revisor sedan 1977, som huvudansvarig.

Ernst & Young AB, med

Clas Blix, auktoriserad revisor, f. 1942,
revisor sedan 1992, som huvudansvarig.

Adresser

Celsius AB

HUVUDKONTOR
Box 7214
103 88 STOCKHOLM

Besöksadress:
Birger Jarlsgatan 33
Tel 08-463 00 00
Fax 08-611 68 94

GÖTEBORGSKONTOR
Box 8954

402 74 GÖTEBORG
Besöksadress:
Celsiusgatan 10
Tel 031-65 86 00
Fax 031-51 61 05

ESKILSTUNAKONTOR
Box 393
631 06 ESKILSTUNA
Besöksadress:
Tullgatan 8
Tel 016-15 50 50
Fax 016-12 28 85

Sverige

Applied Composites AB

Box 13070
580 13 LINKÖPING
Tel 013-20 97 00
Fax 013-20 97 09

Bofors AB

691 80 KARLSKOGA
Tel 0586-810 00
Fax 0586-857 00

Bofors Carl Gustaf AB

Box 613
631 08 ESKILSTUNA
Tel 016-16 90 00
Fax 016-13 12 24

Bofors Explosives AB

691 86 KARLSKOGA
Tel 0586-830 50
Fax 0586-853 10

Bofors Industrier AB

691 80 KARLSKOGA
Tel 0586-814 50
Fax 0586-857 12

Bofors LIAB AB

Box 154
711 23 LINDESBERG
Tel 0581-871 00
Fax 0581-61 11 96

Bofors Underwater Systems AB

Box 910
591 29 MOTALA
Tel 0141-22 45 00
Fax 0141-21 11 79

Celsius Invest AB

Box 519
631 07 ESKILSTUNA
Tel 016-15 50 50
Fax 016-15 50 90

Celsius Materialteknik CMT AB

Box 13200
580 13 LINKÖPING
Tel 013-23 17 07
Fax 013-29 88 48

Celsius Materialteknik Karlskoga AB

Gammelbackavägen 6
691 51 KARLSKOGA
Tel 0586-810 55
Fax 0586-585 15

CelsiusTech AB

175 88 JÄRFÄLLA
Tel 08-580 840 00
Fax 08-580 322 44

CelsiusTech Electronics AB

175 88 JÄRFÄLLA
Tel 08-580 840 00
Fax 08-580 322 44

CelsiusTech Naval Systems AB

175 88 JÄRFÄLLA
Tel 08-580 840 00
Fax 08-580 322 44

CelsiusTech Systems AB

175 88 JÄRFÄLLA
Tel 08-580 840 00
Fax 08-580 322 44

CSM Materialteknik AB

Box 13200
580 13 LINKÖPING
Tel 013-16 90 00
Fax 013-16 90 30

FFV Aerotech AB

732 81 ARBOGA
Tel 0589-800 00
Fax 0589-61 16 52

FFV Aerotech AB

581 82 LINKÖPING
Tel 013-23 10 00
Fax 013-29 84 49

FFV AvioComp AB

Box 13100
580 13 LINKÖPING
Tel 013-23 19 50
Fax 013-29 78 73

FFV Mätteknik AB

Box 1015
732 26 ARBOGA
Tel 0589-831 00
Fax 0589-159 10

FFV Test Systems AB

Box 47125
100 74 STOCKHOLM
Tel 08-775 54 00
Fax 08-19 00 75

GVA Consultants AB

Box 11450
404 29 GÖTEBORG
Tel 031-10 67 60
Fax 031-13 56 92

Götaverken Arendal AB

Box 8955
402 74 GÖTEBORG
Tel 031-65 86 90
Fax 031-51 65 33

Götaverken Cityvarvet AB

Box 8045
402 77 GÖTEBORG
Tel 031-50 20 00
Fax 031-22 79 31

Götaverken Miljö AB

Box 8876
402 72 GÖTEBORG
Tel 031-50 19 60
Fax 031-22 98 67

Götaverken Motor AB

Box 8843
402 71 GÖTEBORG
Tel 031-50 15 00
Fax 031-50 15 15

Ing F:a Kjell Lidström AB

Box 192
931 22 SKELLEFTEÅ
Tel 0910-884 20
Fax 0910-77 75 66

Karlskronavarvet AB

371 82 KARLSKRONA
Tel 0455-33 41 00
Fax 0455-179 34

Kockums AB

205 55 MALMÖ
Tel 040-34 80 00
Fax 040-97 32 81

Kockums Computer Systems AB

Box 50555
202 15 MALMÖ
Tel 040-10 34 55
Fax 040-97 84 15

Kockums Holdings AB

205 55 MALMÖ
Tel 040-34 80 00
Fax 040-34 87 61

Kockums Industrier AB

205 55 MALMÖ
Tel 040-34 80 00
Fax 040-97 32 81

SMS Telecom AB

Solkraftsvägen 18 A
135 70 STOCKHOLM
Tel 08-798 09 00
Fax 08-798 84 33

SUAB Svensk Under-vattenselektronik AB

Box 551
175 26 JÄRFÄLLA
Tel 08-580 825 80
Fax 08-580 302 26

TransponderTech i Skandinavien AB

175 88 JÄRFÄLLA
Tel 08-590 755 57
Fax 08-590 755 57

Wikers AB

Boforsvägen
691 84 KARLSKOGA
Tel 0586-815 77, 816 16
Fax 0586-828 10

YDAB i Härnösand AB

Varvsallén 13
871 45 HÄRNÖSAND
Tel 0611-55 77 00
Fax 0611-55 77 19

Yttac AB

Box 47
641 21 KATRINEHOLM
Tel 0150-778 00
Fax 0150-778 10

Öresundsvarvet AB

Box 701
261 27 LANDSKRONA
Tel 0418-565 00
Fax 0418-109 65

Australien

Australian Submarine Corp.

G.P.O. Box 2472
ADELAIDE S.A. 5001
Tel 009 61-8-8348 70 00
Fax 009 61-8-8348 70 01

CelsiusTech Australia Pty Ltd

Endeavour House, Module 6
4th Avenue, Technology Park
ADELAIDE S.A. 5095
Tel 009 61-8-8343 38 00
Fax 009 61-8-8343 37 77

Kockums Pacific Pty Ltd

251 Hutt Street, 1st Floor
ADELAIDE S.A. 5000
Tel 009 61-8-8232 25 50
Fax 009 61-8-8224 02 67

Belgien**Celsius Industries Corp**

European Affairs Office
33 Boulevard de la Cambre
BE-1050 BRYSSEL
Tel 009 32-2-640 1669
Fax 009 32-2-640 2739

Danmark**CelsiusTech Systems AB**

Prags Boulevard 80
DK-2300 KÖPENHAMN S
Tel 009 45-32-32 14 20
Fax 009 45-31-57 12 70

Finland**FFV Mittaustekniikka Oy**

Teknologiantie 9
FI-90570 ULEÅBORG
Tel 009 358-81-551 54 00
Fax 009 358-81-551 54 01

FFV Test Systems Oy

Jorvas Hitech Center
FI-02420 JORVAS
Tel 009 358-9-299 68
Fax 009 358-9-299 68 60

Oy Suomen Bofors AB

Box 96
FI-02631 ESPOO
Tel 009 358-0-502 23 00
Fax 009 358-0-502 23 10

Frankrike**Socrématic S.A.**

B.P. 756
FR-95004 CERGY PONTOISE
CEDEX
Tel 009 33-1-343 240 50
Fax 009 33-1-346 49 915

Japan**FFV Japan K K**

Shin-e Hongo Building 4 F
27-16 Hongo 2-chome
Bunkyo-ku, TOKYO 113
Tel 009 81-3-5802 1801
Fax 009 81-3-5802 1800

Kockums Computer Systems K K

Sumitomo Seimei Shin Osaka
Kita Building 11F
4-1-14 Miyahara, Yodogawa-Ku
OSAKA 532
Tel 009 81-6-3997 091
Fax 009 81-6-3997 092

Kanada**Bofors Canada Ltd**

130 Albert Street, Suite 416
OTTAWA, Ontario K1P 5G4
Tel 009 1-613-238 87 84
Fax 009 1-613-238 19 49

Korea**Kockums Computer Systems Korea Ltd**

Howon Building 502
#1550-8 Seocho-Dong
Seocho-Ku
SEOUL 137-073
Tel 009 82-2-598 3911
Fax 009 82-2-598 3298

Malaysia**Bofors Malaysia Sdn. Bernad**

9th Floor
Menara Bank Pembangunan
Jalan Sultan Ismail
50250 KUALA LUMPUR
Tel 009 60-3-298 5994
Fax 009 60-3-298 8968

Nederländerna**AIRVO B.V.**

P O Box 75689
NL-1118 ZS SCHIPHOL-Centre
Tel 009 31-20-6488 648
Fax 009 31-20-6488 643

Norge**AS Bofors Norge**

Boks 387, Økern
NO-0513 OSLO
Tel 009 47-2-222 87 90
Fax 009 47-2-271 22 60

ISI AS

Boks 233, Økern
NO-0510 OSLO
Tel 009 47-2-207 60 00
Fax 009 47-2-207 62 00

Kockums Computer Systems A/S

Boks 9386 Grønland
NO-0135 OSLO
Tel 009 47-2-266 69 00
Fax 009 47-2-268 10 36

Nya Zeeland**CelsiusTech New Zealand Ltd**

North City Centre, 4th floor
127-155 Hourtsmere Road
Takapuna, AUCKLAND
Tel 009 64-9-489 77 77
Fax 009 64-9-489 77 00

Singapore**Kockums SE Asia Pty Ltd**

Forum Galleria #09-02
583 Orchard Road
SINGAPORE 23 88 84
Tel 009 65-732 90 00
Fax 009 65-733 50 52

Storbritannien**Kockums Computer Systems (UK) Ltd**

Armstrong Technology Centre
Davy Bank, Wallsend
TYNE & WEAR NE28 6UY
Tel 009 44-191-263 60 00
Fax 009 44-191-262 64 00

Tyskland**Bofors Deutschland GmbH**

Plittersdorfer Strasse 95
DE-53173 BONN 2
Tel 009 49-228-36 75 60
Fax 009 49-228-367 56 20

Kockums Computer Systems GmbH

Bramfelder Strasse 121
DE-22305 HAMBURG
Tel 009 49-40-61 15 60
Fax 009 49-40-61 15 61 60

USA**Aero Systems Engineering Inc.**

358 East Fillmore Avenue
ST PAUL, MN 55107-1289
Tel 009 1-612-227 7515
Fax 009 1-612-227 0519

AeroThrust Corp.

P.O.Box 522236
MIAMI, FL 33152
Tel 009 1-305-871 1790
Fax 009 1-305-871 7967

Bofors Weapon Systems Inc.

1800 Diagonal Road, Suite 230
ALEXANDRIA, VA 22314-2850
Tel 009 1-703-683 0050
Fax 009 1-703-549 5028

Celsius Inc.

1800 Diagonal Road, Suite 230
ALEXANDRIA, VA 22314-2850
Tel 009 1-703-683 0007
Fax 009 1-703-549 8536

CelsiusTech Inc.

1800 Diagonal Road, Suite 230
ALEXANDRIA, VA 22314-2850
Tel 009 1-703-683 0007
Fax 009 1-703-549 5028

FFV Aerotech Inc.

10 Airways Boulevard
NASHVILLE, TN 37217
Tel 009 1-615-367 2100
Fax 009 1-615-367 4327

FFV Finance Inc.

1800 Diagonal Road, Suite 230
ALEXANDRIA, VA 22314-2850
Tel 009 1-703-683 0007
Fax 009 1-703-549 8536

Kockums Computer Systems Inc.

900 Bestgate Road, Suite 201
ANNAPOLIS, MD 21401
Tel 009 1-410-224 4854
Fax 009 1-410-224 8322

KKRK Inc.

1800 Diagonal Road, Suite 230
ALEXANDRIA, VA 22314-2850
Tel 009 1-703-683 0007
Fax 009 1-703-549 8536

Celsius AB

Box 7214, 103 88 Stockholm

Besöksadress: Birger Jarlsgatan 33

Telefon 08-463 00 00

Telefax 08-611 68 94

e-mail: info@celsius.se

www.celsius.se